

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

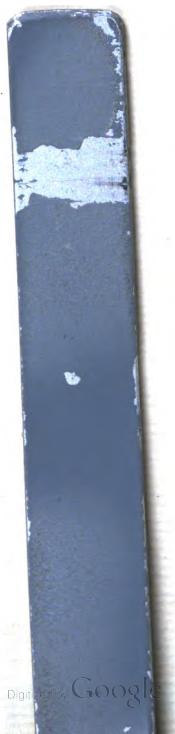
Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

Nederlandsch Schoolmuseum
OEFENINGEN
Prinsengracht 151 bij de Prinsenstraat
AMSTERDAM.

ZUIVER SCHRIJVEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE TAAL

VOOR DE

MIDDELSTE EN HOOGSTE KLASSE,

DOOR

H. EGBERT,
Hoofdonderwijzer.

1^e Gedeelte.

TE ARNHEM BIJ H. W. VAN MARLE. 1877.

Obr. 3570

191

OEFENINGEN

IN 'T

ZUIVER SCHRIJVEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE TAAL

VOOR DE

MIDDELSTE EN HOOGSTE KLASSE,

DOOR

H. EGBERT,

Hoofdonderwijzer.

Nederlandsch Schoolmuseum

1^e Gedeelte.

Prinsengracht 151 bij de Prinsenstraat

AMSTERDAM.

TE ARNHEM, BIJ H. W. VAN MARLE.

VOORWOORD.

Bij inzage van dit werkje zal men bemerken, dat de gegeven spelregels achtervolgens zijn behandeld. Zij zijn in het werkje geplaatst om door de leerlingen, die de oefeningen doorloopen, geraadpleegd, niet om van buiten geleerd te worden. Deze opeenvolgende behandeling der spelregels, eerst de gemakkelijkste, daarna de moeilijkste, geeft het voordeel, dat men nu in de middelste klasse reeds van dit werkje kan gebruik maken om er in de hoogste klasse mede voort te gaan.

Hoe de oefeningen behandeld worden?

Iederen leerling wordt een boekje in handen gegeven. Hij verbetert op lei of schrift de opgegeven oefeningen naar zijn vermogen, waartoe hij de spelregels moet raadplegen. Hierna worden de leien of schriften verwisseld, de gemaakte oefeningen zonder fouten aan 't bord geschreven, waarmede iedere leerling het werk der leien of schriften vergelijkt, de fouten onderschraapt en telt; verbeteren mag hij ze niet. Nu worden niet alleen de fouten, maar ook de woorden en zinnen klassikaal besproken en toegelicht, waarna ieder zijne eigene lei terug ontvangt, de fouten verbetert, zonder

—

van 't aan 't bord geschrevene gebruik te kunnen maken en eindelijk alles, als schrijfoefening, in 't net schrijft. Door den onderwijzer wordt nu 't werk gecorrigeerd en, zoo 't noodig is, nogmaals besproken.

Worden deze oefeningen zoo behandeld, dan — ik weet het — worden de spelregels ongemerkt 't eigendom der leerlingen en daarbij verlangen zij naar 't uur, waarop zij 't boekje weder in handen zullen krijgen.

Behalve oefeningen voor 't zuiver schrijven onzer moedertaal, geeft, naar mijn inzien, 't werkje ook stof genoeg voor woordverklaringen en andere taalkundige oefeningen.

Voor gepaste op- en aanmerkingen houdt zich aanbevolen.

DE SAMENSTELLER.

EERSTE GEDEELTE.

1. De volkomen klinkers *a*, *e*, *o*, en *u* worden in gesloten lettergrepen altijd verdubbeld met uitzondering van de *u* voor de *w*.
2. De onvolkomen klinkers worden altijd enkel geschreven. (Oef. 1.)

a en u.

3. In opene lettergrepen wordt de *a* en *u* nooit verdubbeld. (Oef. 2.)

au en ou.

4. Wordt de *a* met de *u* verbonden, dan schrijft men ééne *a*.
De klank *au* is helderder dan *ou*. (Oef. 3).

e of ee.

5. De zachte, opene *e*(*e*) komt voor:
 - 1o. In woorden, waarin de *e* verkorting of verscherping ondergaat.
 - 2o. In 't meervoud van die woorden, welke in 't enkelvoud eene onvolkomene *e* hebben.
 - 3o. In woorden, die in 't enkelvoud *a* of *i* hebben, doch in 't meervoud *e*.
 - 4o. In 't meervoud van die woorden, welke in 't enkelvoud den uitgang *heid* hebben.
 - 5o. In woorden, waarvan de *e* in de volksuitspraak *eu* klinkt.
 - 6o. In woorden met den uitgang *eten*.

6. De scherpe, opene *e* (*ee*) komt voor:
10. In alle woorden, waarvan de *e* in de volksuitspraak *ie* of *ei* klinkt.
 20. In woorden die op *eel* of *eet* uitgaan.
 30. In woorden van ééne opene lettergreep. (Oef. 4, 5, 6 en 7).

i of *ie*.

7. De namen der maanden *Januari*, *Februari*, *Juni* en *Juli* worden met *i* geschreven.
8. In opene en gesloten lettergrepen wordt de verlengde *i* altijd door *ie* voorgesteld; doch in toonlooze lettergrepen schrijft men *i*. (Oef. 8 en 9.)

o of *oo*.

9. De zachte *o* komt voor:
 10. In woorden, waarin de *o* verkorting duldt.
 20. In woorden, die in 't enkelvoud eene onvolkomene *o* hebben.
 30. In alle woorden, waarvan men de *o* met *eu* kan verwisselen.
10. De heldere *o* (*oo*) komt voor:
 10. In de verlenging der woorden, die op *loos* uitgaan.
 20. In opene eenlettergrepige woorden, als: *vloo*, *zoo* en daarom ook *oolijk*, *vroolijk* enz. (Oef. 11 en 12.)

Verdubbeling der medeklinkers.

11. De slotmedeklinker van een woord wordt bij verlenging verdubbeld als de stam een onvolkomen klinker voor een enkelen medeklinker heeft; b. v. *pad* — *padden*.
12. Woorden, die op *sch* uitgaan, verdubbelen alleen de *s*; b. v. *visch* — *visschen*. (Oef. 12, 13 en 14).
13. De slotmedeklinker wordt niet verdubbeld:
 10. Achter volkomen klinkers en tweeklanken; b. v. *afgrijselijk*, *Pruisen*, enz.
 20. Achter woorden, waarvan de laatste lettergreep toonloos is; b. v. *engel* — *engelen*. (Oef. 15 en 16.)
14. Na een onvolkomen klinker wordt de enkele *ch* geschreven; b. v. *kachel*.
15. Bij den overtreffenden trap van woorden, die op *s* eindigen, verdubbelt men de uitgangletter niet; b. v. *dwaas* — *dwaaste*. (Oef. 17.)

d of t. b of p

16. Als men wil weten of een woord op het eind eene *d* of *t*, *b* of *p* moet hebben, ziet men naar de verlenging des woords in *e* of *en*.
17. In samengestelde woorden worden de eindletters van 't eerste lid ook als sluitletters beschouwd.
18. Met *t* schrijft men: *rit*, *ritmeester*, *beeltenis*, *bin-ten*, *verbintenis*, *knots*, *met*, *metgezel*.
19. In woorden, die op *s* of *sch* eindigen, schrijft men eene *t* voor die uitgangletters, tenzij de afleiding eene *d* vordert, als *gids*, *loods*, enz. (Oef. 18, 19, 20, 21 en 22.)

v en f. s en z.

20. Aan 't begin van een woord schrijft men de medeklinkers, die in de uitspraak gehoord worden, behalve in *veertig*, *vijftig*, *zestig*, *zeventig*, *vies* en *te zamen*, in welke woorden *v* en *z* als *f* en *s* worden uitgesproken.
21. Met *s* schrijft men *samen*, *samenspraak*, *samenstelling* enz.; doch met *z* *verzameling*, *gezamenlijk* enz. (Oef. 23 en 24.)
22. De *v* of *z* worden als slotmedeklinkers nooit gebruikt; maar worden door *f* of *s* vervangen. (Oef. 25).
23. Indien een woord verlengd wordt, gaan de *f* en *s* in *v* en *z* over:
 - a. Als de *f* of *s* als slotletters door een helderen klinker of tweeklank worden voorafgegaan; b. v. *duif* — *duiven*, *muis* — *muizen*.
Uitgezonderd zijn: *philosoof*, *kous*, *kruis*, *kuis*, *Pruis*, *paus*, *spies* en *struis*.
 - b. Als de *f* of *s* worden voorafgegaan door *l* of *r*; b.v. *hals* — *halzen*; *verf* — *verven*.
Uitgezonderd zijn op *ls*: *pols*, *wals*; op *rs*: *floers*, *kaars*, *kers*, *koers*, *mors*, *pers*, *schors* en *balans*.
 - c. In de volgende woorden op *ns*: *bons*, *cijns*, *gans*, *grens*, *grijns*, *kleins* (*klens*) en *trans*; b.v. *bonzen*, *cijnzen*, enz.
Van *glans* is 't meervoud *glansen*, doch men schrijft *glanzig* en *glanzen* (werkw.) en van *knots* *knotsen*. (Oef. 26, 27 en 28.)

i en j.

24. Met eene enkele *i*, zonder *j*, worden die woorden geschreven, waarin een der tweeklanken *aai*, *ei*, *oei*, *ooi* of *ui* voorkomt; b.v. *kraaien*, *leien*, *kruisen*, enz.
25. De woorden *koa*, *vloo* en *zoo* worden in 't meervoud *koeien*, *vlooiën* en *zooien*.
26. Vreemde woorden, waarin de klemtoon op de laatste lettergreep valt, worden met eene *j* geschreven; b. v. *kajuit*, *sajet*, enz. (Oef. 29).
27. Het meervoud der zelfstandige naamwoorden wordt gevormd door achter 't enkelvoud *en*, *n*, *s*, 's, *eren* of *ers* te voegen.
- De meeste woorden vormen hun meervoud op *en*.
 - De verkleinwoorden op *je*, *tje*, *pje*, *ke* en *ken* nemen in 't meervoud eene *s* aan, alsmede de meeste zelfstandige naamwoorden, die in 't enkelvoud uitgaan op *el*, *em*, *en*, *er*, en *aar*.
 - De Nederlandsche woorden uitgaande op eene toonlooze *e* nemen eene *n* aan; doch vreemde woorden eene *s*.
 - Ra*, *vla* en *eega* worden in 't meervoud *raas*, *vlaas* en *eegaas*; *acacia*, *boa* enz. *acacia's*, *boa's*.
 - Kind*, *rad*, *kalf*, enz. worden *kinders* of *kinderen*; *raders* of *raderen*, *kalvers* of *kalveren*; *schip*, *stad* enz. worden *schepen*, *steden* enz.
 - De woorden op *man* krijgen in 't meervoud *lieden*, behalve *Franschman*, *Noorman* en eenige andere volksnamen, die in 't meervoud *Franschen* en *Noormannen* worden. (Oef. 30, 31, 32, 33.)

l of ll.

28. De woorden, welke op *l* uitgaan worden, als zij 't achtervoegsel *ing* aannemen, met ééne *l* geschreven, doch met twee *l's* als zij van het achtervoegsel *lijk* gevolgd worden; b. v. *hemeling*, *adellyk*, enz.

midden of middel.

29. In samenstellingen met *midden* schrijft men *middel*, als: *middeleeuwen*, enz. behalve in *middenboords*, *mid-dendoor*, *middenin*, *midnachten*. (Oef. 34)

OEFENINGEN.

1.

1. Het p(aa,a)rd sl(aa,a)t met zijnen st(aa,a)rt de vliegen dood.
2. G(ee,e)f mij (ee,e)ne p(ee,e)r van den b(oo,o)m, m(aa,a)r br(ee,e)k den t(aa,a)k niet.
3. De sch(uu,u)r van mijnen (oo,o)m z(aa,a)l m(oo,o)r-
gen v(oo,o)r afbr(aa,a)k v(ee,e)rkocht w(oo,o)rden;
de k(ee,e)t z(aa,a)l blijven st(aa,a)n.
4. In de m(aa,a)d M(aa,a)rt h(oo,o)p ik m(ee,e)t de
st(oo,o)mb(oo,o)t n(aa,a)r mijne buitenpl(aa,a)ts
te vertr(ee,e)kken, ten minste als het w(ee,e)r
niet te g(uu,u)r is.
5. Achter de m(ee,e)lkk(aa,a)n in de schad(uu,u)w
lag een klein p(aa,a)kje.
6. Het konijn is sch(uu,u)w.
7. De zwal(uu,u)w is een tr(ee,e)kvogel; zij verl(aa,a)t
ons in het naj(aa,a)r. W(ee,e)t gij de str(ee,e)k,
w(aa,a)r zij den winter d(oo,o)rbrengt?
8. Het w(ee,e)r zal van d(aa,a)g vr(ee,e)selijk g(uu,u)r
zijn; de wind bl(aa,a)st uit het Oosten en een
dikke mist zw(ee,e)ft over de (aa,a)rde.
9. Het v(aa,a)tje bier is zuur; 't is j(aa,a)mmer
van h(ee,e)t g(ee,e)ld, d(aa,a)t gij er voor bet(aa,a)ld
h(ee,e)bt.

10. W(ee,e)t gij, welken n(aa,a)m men aan eenen b(ee,e)rg g(ee,e)ft, die vuur sp(uu,u)wt?

3.

1. Als de boeren sl(aa,a)pen, w(aa,a)ken de ganzen.
2. Weet gij de beteekenis van: Er is een kink in den k(aa,a)bel?
3. De timmerman gebruikt z(aa,a)gen en sch(aa,a)-ven.
4. De w(aa,a)genm(aa,a)kers m(aa,a)ken acht r(aa,a)-deren voor mijnen v(aa,a)der; de w(aa,a)gens maakt hij zelf.
5. Wat zijn b(aa,a)vianen? Bavi(aa,a)nen zijn (aa,a)pen met korte staarten.
6. Hoe heeten de z(aa,a)den, waarnaar ik vr(aa,a)gen moet?
7. De sold(aa,a)ten op het oorlogsveld v(uu,u)ren op h(nu,u)nne vijanden.
8. Tusschen twee v(uu,u)ren staan is geene aangen(aa,a)me zaak.
9. Oogenblikken zijn voor den een (uu,u)ren, voor den ander min(uu,u)ten.
10. Ik zal (uu,u)wen v(aa,a)der waarsch(uu,u)wen, als gij weer op het ijs gaat. Ged(uu,u)rig gaat gij er op en het kan nauwelijks eenen hond dr(aa,a)gen.
11. Deze twee sch(uu,u)ren zal mijn wispelt(uu,u)-rige neef verh(uu,u)ren.
12. Heeft (uu,u)we moeder z(uu,u)re en d(uu,u)re appelen gekocht? Geen d(uu,u)re, maar wel z(uu,u)re en zoete.
13. Om geene sch(aa,a)de te hebben zal ik mijne gr(aa,a)nen ten drie (uu,u)re inh(aa,a)len.

3.

1. Het laken van mijn jas is (blauw, blouw, blauw).

2. Het wijfje van den p(aau,au)w noemt men (pouw-, pauw-, paauw-) hen of (panwin, pouwin, paauwwin). De kleur h(aa,a)rer vederen is over 't geheel bijna (grauw, grouw).
3. De kabelj(aau,au,ou)wen en (a,aa)len verschillen in gedaante.
4. Kom (gaauw, gauw, gouw) met een geweer; de gier heeft een schaaap tusschen zijne (klauwen, klouwen, klaauwen).
5. Haringen worden meestal (rauw, rouw, raauw) gegeten.
6. Mijne tante is over hare dochter in den (rauw, rouw).
7. Van sommige dieren is de huid (grauw, grouw).
8. Door het (grouw, grauw, graauw) werden de gebroeders De Witt vermoord.
9. (Grauw, grouw) en (snauw, snaauw, snouw) zoo niet; gij zult mij ziek maken!
10. De (schauw, schouw) vaart elke week met (blauwsel, blouwsel, blaauwsel) uit de h(aa,a)ven.
11. De groote schoorsteen in onze keuken, die ook wel sch(ou,au)w genoemd wordt, is gisteren gesch(au,ou)wd.
12. De dw(aa,a)zen besch(ou,au)wen zich zelve met genoegen.
13. Een g(ou,au)w is een stuk land en g(ou,au)w wil zeggen: spoedig.

4.

1. Leg dien gouden k(ee,e)ten op de vierde plank in de kast n(ee,e)vens den sleutel van de lade.
2. De godvruchtige mensch gehoorzaamt Gods bev(ee,e)len.
3. Bedek, zooveel mogelijk, de gebr(ee,e)ken uwer naasten.

4. De koopst(ee,e)den Rotterdam en Dordrecht, waar v(ee,e)le groote sch(ee,e)pen geb(ou,au)wd worden, drijven veel handel in granen en koloni(a,aa)le w(aa,a)ren.
5. Tot het b(ou,au)wen van sch(ee,e)pen zijn ook sm(ee,e)den noodig.
6. De raad onzer gemeente telt z(ee,e)ven l(ee,e)den.
7. In gewone omstandigh(ee,e)den heeft de verdeling der werkzaamh(ee,e)den na het ontbijt plaats.
8. Bij v(ee,e)le gelegenh(ee,e)den kan men de bekwaamh(ee,e)den van d(ee,e)zen kr(ee,e)pelen koopman opmerken.
9. Kom(ee,e)ten zijn kleine lichamen; eenige loopen om de zon bijna op dezelfde wijze als onze plan(ee,e)ten.
10. Loopen de sold(a,aa)ten in twee of drie gel(ee,e)deren?
11. Zet hier de schroef bij: de spl(ee,e)ten in d(ee,e)ze planken zijn te groot.
12. Dat sch(ee,e)pel tarwe moet, volgens de be- v(ee,e)len van den meester, gezaaid en deze b(ee,e)ziën geplukt worden.
13. Zal de n(ee,e)ger de p(ee,e)per aan boord brengen?
14. Zoek u v(ee,e)le nuttige kundigh(ee,e)den en bekwaamh(ee,e)den te verwerven; gij leert niets te vergeefs.

5.

1. In de kast(ee,e)len vindt men doorgaans deuren met pan(ee,e)len, stoelen met fluw(ee,e)len kus- sens en juw(ee,e)len.
2. Hebben de Japan(ee,e)zen en de Portug(ee,e)-zen dezelfde z(ee,e)den?

3. De kw(ee,e)keling heeft de school verlaten; hij gaat een ander ambt bekl(ee,e)den.
4. In Z(ee,e)land houdt men zich vooral met het t(ee,e)len van m(ee,e)krap bezig. M(ee,e) is een voord(ee,e)lig gewas.
5. De wondh(ee,e)ler uit de stad zal de wond van mijnen vader geheel h(ee,e)len.
6. De vr(ee,e)ze des H(ee,e)ren is het beginsel der wijsheid.
7. Hoe nader bij het uur van mijn vertrek, hoe w(ee,e)moediger ik word.
8. Deze gr(ee,e)nen balken mogen tot den opbouw der k(ee,e)ten niet gebezigd worden.
9. Zij m(ee,e)nen gelijk te hebben en daarom ver-
k(ee,e)ren zij in groot gevaar.
10. Schrijf bel(ee,e)digen in zand, maar genoten
weldaden in marmer.
11. Welk verschil in bet(ee,e)kenis is er tusschen
l(ee,e)rrijk en leerzaam; uitd(ee,e)len, bed(ee,e)-
len en verd(ee,e)len?
12. Wat zijn (moskeën, moskeën)?
13. Wat heeft die man wonderlijke (ideeën, ideën)!
14. Zijne (ega, eega) en twee kinderen zullen, zoo
hij niet terugkeert, van honger omkomen.

6.

1. Des zomers komt d(ee,e)ze boerin alle w(ee,e)ken
met w(ee,e)ke boter op de markt.
2. Gisteren vielen bij het omverhalen van een paar
oude muren deze tw(ee,e) st(ee,e)nen op mijnen
voet. Ik moet nu ged(uu,n)rig van de pijn
st(ee,e)nen.
3. Kinderen moeten niet t(ee,e)gen alles l(ee,e)-
nen; dat staat heel l(ee,e)lijk.

4. Ik wil u mijne zw(ee,e)pen wel l(ee,e)nen, doch onder deze voorwaarde: gij moogt de paarden niet zw(ee,e)pen.
5. Aan g(ee,e)ne zijde der rivier staan g(ee,e)ne huizen.
6. De wondh(ee,e)ler heeft den h(ee,e)ler van het gestolen goed, die bij het verh(ee,e)len zijne beide b(ee,e)nen brak, genezen.
7. Hang deze k(ee,e)tens in de k(ee,e)ten; daar kunnen zij geteerd worden.
8. In de laatste w(ee,e)ken heeft het vijandelijke l(ee,e)ger, dat v(ee,e)le w(ee,e)ken op een w(ee,e)ken grond sliep, v(ee,e)le voord(ee,e)len behaald.
9. De jager vond twee hazen in hun l(ee,e)ger.
10. Dat st(ee,e)nen van dien jongen bij het dragen van die st(ee,e)nen is onuitstaanbaar.
11. Wat is de (reden, rede, reede) dat d(ee,e)ze koopvaardisch(ee,e)pen zoolang op de (rede, reede, reden) liggen? Ik geloof dat de r(ee,e)der ze nog r(ee,e)den moet.
12. Dat die r(ee,e)denaar zulk eene lange (reden, rede, reede) houdt, gaat boven mijne (rede, reede, reeden).
13. Gij zegt, dat de toon(ee,e)list zijne rol goed afsp(e,ee)lde; maar hebt gij dan zijne toon(ee,e)l list niet opgemerkt? Hebt gij ook iets bij de spelling dier woorden op te merken?

7.

1. Gaat gij (meede, mede) naar het m(ee,e)develd?
2. De mannetjesvarkens noemt men b(ee,e)ren.
3. De b(ee,e)renleider reist met zijne b(ee,e)ren van de eene kermis naar dé andere.

4. Breng aarde aan, want d(ee,e)ze b(ee,e)ren zullen den drang van het water niet w(e,ee)rstaan.
5. De b(ee,e)ren van dien muur zijn oud; zij kunnen hem niet meer schr(aa,a)gen.
6. Met dat sl(ee,e)pen van die manden sl(ee,e)pen uwe rokken over den grond.
7. Breng dezen d(ee,e)ken bij den d(ee,e)ken!
8. Keetje! hoeveel k(ee,e)ren hebben wij u al gezegd, dat gij den vloer moet k(ee,e)ren voor wij terugk(ee,e)ren?
9. Laat ons dien v(ee,e)gen man het zweet van het voorhoofd v(ee,e)gen.
10. Van lieverl(ee,e)de keek hij met l(ee,e)de oogen naar zijn buurman.
11. Zet de d(ee,e)len van die d(ee,e)len beter aan-een; zoo zijn de spl(ee,e)ten te groot.
12. De toestand van de w(ee,e)zen, die door den nachtwacht uit het brandende huis gered zijn, moet treurig w(ee,e)zen.
13. Mijn buurman verhaalde mij, dat hij met zijne nieuwe z(ee,e)gen veel z(ee,e)gen heeft.
14. God Lof! onze troepen hebben de (zege, zegen) behaald.

8.

1. Den tienden Januar(i,ij) zeilde hij met tien schepen de (rivier, rievier) op.
2. Deze papierfabr(ie,i)kanten verzenden jaarlijks wel dr(ie,i) duizend balen papier.
3. Waartoe d(ie,i)nen deze fabr(ie,i)ken? Worden hier muz(ie,ij)kinstrumenten vervaardigd? Neen, hier houdt men zich met de fabr(ie,i)kage van aardewerk bez(i,ie)g.
4. Waardoor onderscheiden zich fabr(ie,i)ken van traf(ie,i)ken?

5. Deze koff(ie,i)molen maalt te grof, hij moet gescherpt worden.
6. D(ie,i) s(ie,i)raden passen niet op dat nieuw-mod(ie,i)sch manteltje.
7. Het licht verflauwt: doe ol(ie,i) in de lamp.
8. De winkel(ie,i)r, die in dat huis met dien pracht(ie,i)gen gevel woont, heeft veel (klandizie, klandiezi, klandiezie).
9. Hoor, welk een schoone melod(i,ie) zingt die goudvink!
10. Tot de voortbrengselen van het Russ(ie,i)sche rijk rekent men ook rend(ie,i)ren en (reeën, reën).
11. De Israël(ie,i)ten hebben de Kanaän(ie,i)ten overwonnen.

9.

1. Alle groote r(ie,i)vieren van Nederland zijn kunstmat(ie,i)ge stroomen.
2. Deze eenvoud(ie,i)ge winkelier drijft veel handel in ol(ie,i), koff(i,ie) en foel(ie,i).
3. Met den vrede van Munster eind(ie,i)gde de tacht(ie,i)jar(ie,i)ge oorlog.
4. Niet minder dan tien fabr(ie,i)ken zijn het eigendom van dezen neder(ie,i)gen fabr(ie,i)kant.
5. In Jun(ie,i) of Jul(i,ie) bezoek ik mijne (fameli, famielie, familie).
6. Die handeling is onwett(ie,i)sch. Indien gij de zaak op die manier voor de bal(ie,i) stelt, wint uwe tegenpartij het geding.
7. Let goed op de spelling der woorden: (kopieën, kopiën), (oliën, oliën), (knieën, kniën), (driën, drieën), (baliën, balieën), (geniën, genieën), (harmonieën, harmoniën).
8. De kol(ie,i)br(ie,i) is een vogel.

9. Somm(ie,i)ge menschen koopn gaarne op pub(ie,i)ke verkooping~~en~~.
10. Is er verschil tusschen kleinooden en (kleinoo-diën, kleinoodieën), tusschen sieraden en (sieradieën, sieradiën)?

10.

1. Zet dezen sch(oo,o)tel met b(oo,o)ter in den kelder.
2. Deze sleutels passen niet op deze sl(oo,o)ten.
3. Zij overtraden gedurig de geb(oo,o)den hunner ouders.
4. De z(oo,o)nen van onzen geërbiedigden k(oo,o)-ning dragen den titel van prinsen.
5. Welke gr(oo,o)ve fouten maakt die jongen in de woorden: z(oo,o)nen, geb(oo,o)den, b(o,oo)ter, sch(oo,o)tel en k(oo,o)ning!
6. De jager loste twee sch(oo,o)ten in de nabijheid van den m(oo,o)len op eenen haas.
7. Kinderen, hebt de waarheid lief, wacht u voor den l(oo,o)gen!
8. Denkt gij ook eenige l(oo,o)ten in de paarden-l(oo,o)terij te nemen?
9. De woorden h(oo,o)ven en h(oo,o)len zijn het meervoud van *hof* en *kol*.
10. Och, steek die g(oo,o)ten eens door; b(o,oo)ven loopt alles onder water.

11.

1. Dien bl(oo,o)den, (oo,o)lijken jongen heb ik in langen tijd zoo vr(oo,o)lijk niet gezien.
2. In den veldslag van Waterl(oo,o) werd hevig gevochten.

3. Wij schr(oo,o)men niet deze ouderl(oo,o)ze kinderen tot ons te nemen.
4. Zoo, zijn dit l(oo,o)ze n(oo,o)ten? Dan verzoek ik u wel uwe (oo,o)gen wat beter te gebruiken.
5. Ofschoon hij met goddel(oo,o)ze z(oo,o)nen opgevoed werd, bleef hij toch deugdzaam.
6. De kinderen brengen hunne jeugd in zorgel(oo,o)sheid en vr(oo,o)lijkheid door.
7. Dr(oo,o)ge spaanders en str(oo,o)vatten licht vuur.
8. Breng die p(oo,o)ten hier en zet ze langs die g(oo,o)ten.
9. Dagelijks varen tall(oo,o)ze reizigers met stoomb(oo,o)ten de rivier op en neer, om de sch(o,oo)ne oevers te beschouwen.
10. (Oo,O), (zoo,zo) ik kon, hoe zou ik den (o,oo)vertreder van mijne geb(oo,o)den straffen!

12.

1. Deze (dofe, doffe) glazen dienen schoongemaakt te worden, daarom moet gij mij eenige dr(oo,o)ge (lappen, lapen) brengen.
2. Als de waterka(r,rr)en komen, laat dan die ba(k,kk)en vu(l,ll)en.
3. Op menige vlakte verzamelt zich het water uit verscheidene bro(n,nn)en in toevallige ko(m,mm)en, waardoor pla(s,ss)en of poelen ontstaan.
4. In de tuinen kruipen de pa(d,dd)en des avonds, vooral bij nat weder, over de na(t,tt)e paden.
5. Millioenen mu(g,gg)en en ho(m,mm)els bro(m,-mm)en en gonzen in de (frissche, frische) avondlucht.
6. To(b,bb)en en ku(b,bb)en worden gewoonlijk van hout-, doch schuiftrömpe(t,tt)en van k(oo,o)per gemaakt.

7. In Zeeland worden do(k,kk)en eu oesterpu(t,tt)en gevonden.
8. Wo(l,ll)en sto(f,ff)en geleiden de warmte niet.
9. (Vischen, visschen) en (kikvorschen, kikvorschen) zijn dieren met rood, koud bloed. De eersten leven in het w(a,aa)ter; de laatsten op het land en in het w(a,aa)ter.
10. In d(e,ee)zen winkel verkoopt men po(t,tt)en, pa(n,nn)en en pijpen en in genen hoeden, pe(t,tt)en, da(s,ss)en, ja(s,ss)en, ro(k,kk)en, so(k,kk)en, muilen en be(d,dd)en.

13.

1. Over de velden hoort men dikwijls deste(m,mm)en van blatende ku(d,dd)en vr(oo,o)lijk klinken.
2. Ma(n,nn)en, voorwaarts, steekt de da(m,mm)en door!
3. Hij kan dikwijls vreemde dingen (opdischen, opdisschen).
4. (Mosschen, mossen, moschen) bekleeden hu(n,nn)e nesten, die zij liever in de nabijheid der (mensen, mensschen) dan in de (bossen, boschen, boschen) bouwen met (mossen, moschen, mosschen).
5. Deze (bosschen, bossen) zijn door den hout-hakker gebost.
6. Wanneer zullen deze pe(n,nn)en en (inktfleschen, inktflessen, inktfleschen), alsmede deze ve(l,ll)en papier bij de secretari(s,ss)en bezorgd worden?
7. Scho(l,ll)en en tarbo(t,tt)en worden door de (vissers, visschers, vischers) in ne(t,tt)en gevangen.

8. Zijt gij nu aan het ba(b,bb)elen? Dat he(b,bb)en wij u niet gezegd.
9. De ka(b,bb)elende beek en de snelvie(t,tt)ende stroom stroo(m,mm)en door welige landou(w,ww)en.
10. Hoe vonden uwe broe(d,dd)ers de portre(t,tt)en, die hun door hu(n,nn)en oom gezonden zijn?

14.

1. De mar(s,sch)kramer maakt elken dag, wanneer hij zijne waren gaat uitventen, met eene mar(s,sch) op zijnen rug een grooten mar(s,sch).
2. Is een mar(s,sch)zeil een zeil van de mar(s,sch) of zou het iets anders zijn? Wat is een mar(s,sch)-steng?
3. Wanneer ze(t,tt)en de landlieden op hunne tas(s,sch)en stroowis(s,sch)en?
4. Wis(s,sch)en zijn inhoudsmaten: zij dienen om hout te meten.
5. Reizigers zijn veelal voorzien van tas(s,sch)en.
6. De mutsenwa(s,sch)sters uit deze mutsenwas(s,sch)erij hou(d,dd)en zich van den vroegen morgen tot den laten avond met mutsenwas(s,sch)en bezig. Reeds driemaal in deze week hebben zij hare was(s,sch)en naar de bleekerij laten brengen.
7. De bijen geven ons h(o,oo)nig en wa(s,sch).
8. De rus(s,schen) was(s,sch)en en was(s,sch)en zich niet; maar de Rus(s,sch)en was(s,sch)en en was(s,sch)en zich wel. Begrijpt gij dat?
9. So(m,mm)ige a(s,sch)koopers halen de a(s,sch) per a(s,sch) aan de huizen op. De meid heeft met eene a(s,sch)schop de a(s,sch) opgeschept.
10. Nu kan het vee door het was(s,sch)en van het water in deze sloot zijnen dorst les(s,sch)en:

een(i,ie)ge dagen vroe(g,gg)er had het gebrek aan water.

11. Wilt gij verstandig en braaf worden, leer dan elken dag uwe les(s,sch)en en volg steeds de les(s,sch)en uwer ouders en onderwijzers op.

15.

1. Och, die bloe(m,mn)en! laat ze door de tuinlie(d,dd)en in de broeikas zetten, want de kou(d,dd)e wind zal ze doen sterven.
2. De visscher had zes groo(t,tt)e snoe(k,kk)en in het net. Hij meende eene goe(d,dd)e vangst te he(b,bb)en; doch toen hij het net wilde ophalen, scheurde het door de groo(t,tt)e en zwaarte der visschen.
3. De groenteboe(r,rr)en brengen peu(l,ll)en; boe(u,nn)en, prui(m,mm)en, meloe(u,nn)en; komko(m,mm)ers en andere groenten en vruchten, die in hu(n,nn)e tui(n,nn)en groeien, bij hunne klan(t,tt)en in de steden.
4. De Oude (IJssel, IJzel, IJsel), een riviertje in Gelderland, ontspringt in (Pruisen, Praissen).
5. Die luie vrouw laat h(aa,a)re kinderen met vui(l,ll)e aangezicht(t,tt)en naar school gaan.
6. Andere midde(l,ll)en moe(t,tt)en door u aangewend worden; want met d(e,ee)ze kunt gij nooit uw doel berei(k,kk)en.
7. Gisteren zijn door dien vree(s,ss)elij(k,kk)en storm twaalf boe(m,mm)en ontworteld.
8. Die Gorku(m,mm)er schipper heeft eene gehee(l,ll)e lading perzi(k,kk)en in, welke hij aan den Dokku(m,mm)er schipper te Amsterdam moet overdoen.
9. Worte(l,ll)en kan men r(au,ou)w e(t,tt)en; maar kan men dat wortels ook?

10. Cp eene ij(s,ss)elij(k,kk)e wijze werden hij en zijn broe(d,dd)er door het gr(au,ou)w vermoord.

16.

1. Hoor de zee brui(s,ss)en! Zie de golven met dat schip spe(l,ll)en! De opvarenden verkee(r,rr)en in nood en zullen vergaan, als de enge(l,ll)en ze niet beschermen.
2. Leeu(w,ww)en, gei(t,tt)en, ui(l,ll)en en kamee(l,ll)en leven; ook de krui(d,dd)en, bloe(m,mm)en en boo(m,mm)en leven; maar is het leven der die(r,rr)en gelijk aan dat der planten?
3. Spreen(w,ww)en, (kievitten, kievieten, kieviten), (leeuweriken, leeuwerikken), meeu(w,ww)en en (kauwen, kauen, kauwwen) zijn vogels.
4. Goud en zilver zijn ede(l,ll)e metalen.
5. Mijn zie(k,kk)e broeder wil de geneesmidde(l,ll)en niet gebrui(k,kk)en, die de dokter hem heeft voorgeschreven.
6. De wree(d,dd)e Alva, die een gee(s,ss)el voor deze landen was, was een der bekwaamste veldhee(r,rr)en van zij(n,nn)en tijd.
7. Welke amande(l,ll)en verkiest gij, zoe(t,tt)e of bitte(r,rr)e?
8. De lemme(t,tt)en der tafelme(s,ss)en moe(t,tt)en voortaan met olie ingesmeerd worden.
9. De wet des Hee(r,rr)en was op twee stee(n,nn)en tafe(l,ll)en geschreven.
10. De meester verklaart, dat deze dreume(s,ss)en geene botteri(k,kk)en zijn.

17.

1. Gij, die uw land in de (hachelijkste, hachelijkste) tij(d,dd)en zooveel goe(d,dd)e diensten

hebt bewezen, verdient den ondank niet, waar-
mede men u betaalt.

2. Vertrouw hem niet; hij is een (huichchelaar, huichelaar), die zich beter voordoet, dan hij is.
3. Maak u niet boos: gij weet immers wel, dat wij (pochchers, pogchers, pochers) altijd (uitlachen, uitlachchen.)
4. Uwe nieu(w,ww)e (kachel, kachchel) voor de helft van den inkoop(prijs te verkoo(p,pp)en, 't is de dwaas(ss)te stap, dien gij ooit gedaan hebt.
5. Allerwegen houdt men hem voor den wij(s,ss)ten man, die ooit in ons dorp gewoond heeft.
6. En de geneesheer zeide: op dat gezwo(l,ll)en been moe(t,tt)en acht (echels, egels) gezet worden.
7. De (egel, echel), dien mijne dochter (Ragchel, Rachchel, Rachel) laatstleden (Dinsdag, Dingsdag) in de nabuurschap gevangen heeft, rolt zich als een rond (lichaam, lichchaam) ineen.
8. De boo(s,ss)te en vie(s,ss)te jongen, dien ik ken, is de zoon van den ka(ch,chch)elsmid.

18.

1. Dat goe(d,t) kan nieman(d,t) meer dragen; het is voor den armsten mensch te ou(d,t) en te slech(d,t).
2. Waarom zou ik me(t,d) mijn paar(d,t) naar de (mark, markd, markt) gaan, ik, die het dier hier elken dag uit de han(t,d) kan verkoopen?
3. Daar hebben we 't weer! Altij(d,t) vergeet gij door uwe haas(t,d) 't een of ander. Denk toch aan het spreekwoor(t,d): Haastige spoe(t,d) is zelden goe(d,t).
4. Gezondhei(d,t) is een groote scha(d,t).
5. Het is de plich(d,t) der wijzen de onbeschei-

- denhei(d,t) der dw(a,aa)zen te verdragen, hu(n,nn)e ongerijm(d,t)heden met gedul(d,t) aan te hooren en medelijden te hebben met hunne zwakhei(d,t).
6. Een praatjesmaker is gelijk aan eenen hon(t,d), die den geheelen nach(d,t) blaft.
 7. Die kors(t,d) van dat broo(d,t) is har(d,t); week ze eers(t,d), als gij er geen tan(d,t) op breken wilt.
 8. Door (eb, ep) en vloe(t,d) verstaat men, het dalen en rijzen van het w(a,aa)ter. In vele (zeeën, zeën), alsmede in den mon(d,t) van vele r(ie,i)-vieren, zelfs op eenigen afstan(t,d) daarvan merkt men die beweging van het water op.
 9. De kleermaker uit onze buur(d,t) is in den rouw; hij draagt kri(p,b) om zijnen hoe(t,d).
 10. Het paar(d,t) eet gewoonlijk haver uit eene kri(b,p).
 11. Ik he(p,b) de vruchten aan de (abdis, apdis) uit de (apdi, abdi) verkocht en daarvoor het gel(t,d) ontvangen; doch het verdiende gel(d,t) niet voluit ontvangen: zij heeft (geknibbeld, geknippeld).
 12. De he(p,b)zuch(t,d) van dien man is zeer groo(d,t).
 13. Lan(t,d)bouw en veeteel(t,d) zijn de hoof(t,d)-bronnen van welvaar(t,d), de hoof(d,t)midde(l,ll)en van bestaan voor ons volk.

19.

1. Die boo(t,d)scha(pp,bb)er heeft het geree(d,t)-schap van den smi[t,d) in een man(d,t)je aan de boo(d,t) gebracht.
2. Als gij een henne(p,b)korrel in uwen tuin zaait, dan zal daaruit eene plan(d,t) voortkomen.
3. »Ik zal han(t,d)haven" is het onderschri(t,d) van ons w(a,aa)pen.

4. In den tiendaagschen vel(d,t)toch(d,t) heeft die vel(t,d)heer een sabelhouw op zijn voorhoofd(d,t) gekregen, welke altijd een li(t,d)teeken is gebleven.
5. Zijn broeder, de ri(d,t)meester, ging op zijn ach(t,d)tiende jaar in diens(d,t).
6. De verbin(dt,t)enis tusschen mij en mijn me(d,t)-gezel zal niet licht verbroken worden.
7. Aan die schuur moet de han(d,t) geslagen worden; zoo kan zij niet lang meer staan: de bin(t,dt)en zijn gebroken.
8. Op onze zilveren mun(d,t)stukken ziet men de beel(dt,t)enis van den k(oo,o)ning.
9. Driemaal zwaaide hij den kno(t,d)s boven zijn hoofd(t,d) ron(d,t) en liet hem toen met een geweldige krach(t,d) op den schouder van zijn vijan(t,d) nederkomen.
10. Die heer daar op dat paar(d,t) sloeg mij met de karwa(d,t)s op mijne mu(d,t)s.
11. Breek die gin(d,t)sche bouwvallige loo(t,d)s af; zij deugt tot nie(t,d)s.
12. Waartoe dienen loo(t,d)sen en gi(d,t)sen?
13. Maak mij niets die(d,t)s; gij zoudt maken, dat ik de klu(t,d)s kwij(t,d) raak.

20.

1. Op mijn (rid, rit, ridt) door het bosch hoorde ik een pa(d,t) onder de bladeren ri(d,t)selen.
2. Het woor(t,d) pa(d,t) heeft tot meervoud: *paden* en *padden*. Hebben die twee woorden dezelfde betee(k,kk)enis?
3. Den 10^{den} Jul(i,ie) zal er een we(t,d)strij(d,t) voor soldaten in de bedie(n,nn)ing van het geschu(t,d), en een we(t,d)ren voor paarden van ze(s,ss)en klaar plaa(d,t)s hebben.

4. Het paar(t,d) van den ri(d,t)meester is in het we(t,d) verdronken.
5. De misdadi(g,gg)er is volgens de we(d,t) gestraft.
6. Dat is een schoone (elft, elf)! Wilt gij mij daarvan de (helf, helft) voor (elf, elft) stuivers overdoen?
7. De grin(d,t)gronden op de Veluwe bezitten groo(t,tt)ere uitgestrekthei(d,t) dan die in Drente.
8. Grootte rivieren trekt men dikwijls door middel van een gierpon(t,d) over.
9. Voor een pon(d,t) vleesch betaalt hij een halven gulden.
10. Die knaap loopt zoo ra(d,t) als een ra(t,d).
11. Het grootste ra(t,d) van onzen wagen heeft eene middellijn van (achttien, achttien, achttien) decimeters.
12. Indien gij luch(d,t) en lich(t,d) en reinhei(d,t) liefhebt, dan zal de begeerte naar het verb(o,oo)dene niet licht bij u ontstaan.
13. Het bo(t,d) op die bo(d,t) kwam te laat. Uw buurman was u voor.

21.

1. Heeft Be(d,t)je de mei(d,t) het be(t,d) al geschud?
2. Mij(d,t) de hooimij(d,t) van onzen buurman! Door een windruk kan zij omslaan en daardoor zoude gij in noo(t,d) komen.
3. Driemaal hoorden wij het geschu(d,t) van het zich in noo(d,t) bevindende vaartuig.
4. Lui(t,d) riep hem de tuinman toe: laat die noo(d,t) hangen, zij is nog niet rijp!
5. De muziekonderwijzer liet het lie(t,d) tweemaal achtereen zingen, waarna mijn broeder op de lui(t,d) speelde.

6. Terwijl de matroos in het wan(d,t) klom om de zeilen vast te zetten, herstelde de scheepstimmerman den wan(d,t) van de kajuit.
7. Waar is uwe wan(d,t); hebt gij die verloren? Trek dan uwe handschoenen aan, wan(d,t) zonder iets aan uwe handen, zullen uwe vingers stijf worden van de koude.
8. Hoe kou(t,d) het ook in den winter is, en hoe weinig ons de natuur dan te aanschou(w,ww)en geeft, toch houd ik van de winteravonden, vooral als men onder een geze(l,ll)igen kou(t,d) bij de warme ka(ch,chch)el zit.
9. Het hou(d,t) van beukeboo(m,mm)en is har(t,d), veel harder dan dat van de(u,nn)eboomen.
10. »In het zweet uws aanschijns zult gij uw broo(t,d) eten»; en werkelijk moet de mensch har(d,t) werken en met geheel zijn har(d,t) en zijn verstan(d,t) zich op zijn werk toeleggen, om te maken dat hij het goe(t,d) heeft.
11. Ik houd vol, dat de moe(t,d) van dien hel(d,t) moet beloond worden en gij, die mij gisteren het tegendeel aantoonde, helt, geloof ik, nu meer naar mijn gevoelen over.
12. Onophoudelijk liep het bloe(d,t) dien armen bloe(t,d) uit de won(d,t).

22.

1. Gaarne stem ik toe, dat die boom een zeer vruchtbare is, want vier vruchten aan een loo(d,t) ziet men zeldzaam.
2. Indien gij wilt, breng dan dit wil(d,t), waarop de jager al zijn krui(d,t) en loo(t,d) verschoten heeft, bij den wil(t,d)verkooper.
3. De sne(b,p) van den sne(b,p) is spitsler dan die van de een(d,t).

4. Als het regent, zet men de to(p,b) uit.
5. Op den to(p,b) van gin(t,d)schen hoogten berg heeft een gier zijn nest gebouwd.
6. Hoe is het mogelijk, dat de sli(p,b) van uw jas zoo met sli(p,b) bezoedeld is?
7. Het 360ste deel van den cirkelomtrek wordt graa(t,d) genoemd.
8. Wat wil het zeggen: de kat komt eene graa(t,d) toe?
9. Van het zelfstandig naamwoord li(d,t)maa(d,t) is het meervou(d,t) li(t,d)maten en ledem(a,aa)ten; welk verschil in betee(k,kk)enis is er tusschen beide woorden?
10. Een man, zoo bou(t,d), moet wel een har(d,t) gemoe(t,d) hebben.
11. Ga bij den slager den schapebou(t,d) halen; ik kom u, als ge snel loopt, tegemoe(t,d).
12. Had Aar(t,d) een gewilligen aar(t,d), dan zou hij wel eerder den ijzeren bou(t,d) van den smi(d,t) gehaald hebben.
13. Met de pon(t,d) trokken wij de r(i,ie)vier over en hoewel zij, naar mijne schatting, wel met ach(t,d) duizen(d,t) pon(t,d) beladen was, waren wij toch in minder dan ach(t,d) m(ie,i)nuten aan de overzijde.

23.

1. Als ge (verm, ferm) en (vlag, flug) kunt (z,s)chrijven, kan ik u op mijn kantoer gebruiken.
2. De (z,s)chuur brandt, hoor de (f,v)lammen eens (s,z)issen en knetteren.
3. (Zeven, seven) mu(s,ss)chen hadden oorlog. Ze pikten elkander met den (s,z)navel en (z,s)jilpten en gilden, dat hooren en (s,z)ien mij verging.

4. 's Morgens vroeg (v,f)ladderen de kippen van den (z,s)tok naar beneden en gaan (s,z)cha(r,rr)ellen en k(a,aa)kelen in 't (frissche, vrische, vrisse), groene gras.
5. Zoodra (Vlip, Flip) des morgens het deurtje van het duivenhok opent, dan (f,v)liegen de duiven heen en hare bonte (f,v)leugels (s,z)chitteren en glinsteren in de (z,s)onne(s,z)tralen, alsof (ze, se) verguld waren.
6. Ach! was ik maar bij hem gebleven, dan hadden wij te (z,s)amen rustig en (f,v)ree(t,d)zaam geleefd. Hier (z,s)terf ik van verdriet.
7. Mijn broeder en ik (z,s)ullen (z,s)amen met de (v,f)loot uitzeilen en eerst na honderd(f,v)ijftig dagen terugkeeren.
8. (Floot, vloot) gij mij of uwen (v,f)ader?
9. De wind waait (v,f)el; er zullen (v,f)ele boomen ontworteld worden.
10. Van het (f,v)el der meeste dieren (f,v)er(v,f)aardigt men leder.
11. (Fier, vier) (viere, fiere) paarden trokken de slede.

24.

1. Die (s,z)ullen (s,z)ullen het nooit ver in de wereld brengen.
2. (Sus, zus) (sus, zus)! gij praat zonder ophouden; laat mij nu verhalen, hoe gij aan dat (v,f)onkelnieuw klee(t,d)je komt.
3. Op heldere avonden ziet men duizenden sterren aan het uitspansel (v,f)onkelen.
4. Het vertrek, dat de (v,f)orsche jager met zijnen hon(d,t) bewoonde, werd des avonds door het (v,f)onkelen der takkebo(s,ss,sch)en in den haard en door de wei(v,f)elende (f,v)lam van eene k(o,oo)peren lam(b,p) verlicht.

5. Dat bier is nog (f,v)ersch en daarom heeft het een (v,f)lauwen smaak. Wilt gij, dat uw bier goed en (z,s)terk wordt, tap het dan in (v,f)leschen of krui(k,kk)en en laat het in geen geval langer dan (f,v)ier dagen in het (v,f)at.
6. (V,F)luks de (f,v)louw uitgezet, want hier bevindt zich eene menigte snippen, die wij (f,v)lus mede naar huis wenschen te nemen.
7. Met het leggen van dien marmeren (f,v)loer hebben de werklieden ge(z,s)amenlijk (s,z)eventig gulden (f,v)erdiend.
8. Het weër was ruw en (v,f)ochtig, de wolken hingen laag als rouw(v,f)loers over de bergen en verborgen de rotstoppen voor ieders oogen.
9. De (z,s)einwachter gaf het (s,z)ein, dat de trein in aantoch(t,d) was.
10. Deze (f,v)ijlen zullen aanstaanden (Zaterdag, Zaterdag, Saturdag) op de (f,v)eiling ge(f,v)eild worden. Ik denk er eenige te koopen; wan(d,t) voor goede (f,v)ijlen heb ik alles (f,v)eil.
11. Indien gij mij belooft, dat gij u (v,f)oortaan (v,f)atsoenlijker kunt gedragen, dan wil ik u voor di(t,d)maal gaarne uwe (f,v)eilen vergeven.

25.

1. Ik geloo(v,f), dat hij lie(f,v) en leed, vreugde en droe(v,f)heid met hem gedeeld heeft.
2. Die gas(t) draait me het ga(s,z) uit.
3. Hoe ongeloo(v,f)lijk het u ook toeschijne, toch heeft hij met dat ro(s,z) die ro(t,d)s beklommen.
4. Als de tur(v,f)schipper on(s,z) morgen tur(f,v) brengt, moet hij ze niet, zzoal(s,z) gewoonlijk in den ho(f,v), maar in de lood(s,z) opstape(l,ll)en.

5. De gla(z,s)ruit in dien winkel daar, waar men ver(w,f)sto(v,f) verkoopt, kost vij(v,f)tig gulden.
6. Wat was(z) wa(s,sch), eer was wa(sch,s) wa(z,s)?
7. Zoo averecht(z,s) verricht hij nooit zijn werk.
8. Hij zel(f,v) heeft niet alleen den dr(o,oo)gist gezien, maar zelf(s,z) gesproken, toen hij hem de (s,z)alie overgaf.
9. Zonder sloo(v,f) en zonder mut(s,z) loopt die arme sloo(f,v) lang(z,s) de straat.
10. Zij doo(t,d)ver(f,v)en hem als toekomstig pre-d(ie,i)kan(t,d).
11. Over den die(f,v), welke onlangs den prin(s,z,sch) eene (ja(z,s) heeft ontstolen, zal morgen het vonni(s,z) worden uitgesproken. En wanneer over de die(f,v)egge?
12. Mu(s,z)iekinstrumenten met snaren noemt men (f,v)iolen en aan eene zekere soort van (v,f)les-schen geeft men den naam van (v,f)iolen.

26.

1. Om eereprij(s,z)en te behalen moet men ver-scheidene proe(v,f)en van zijne bekwaamheden kunnen ge(v,f)en.
2. Niettegenstaande hij vrijbrie(f,v)en van drie gra(f,v)en had, liet men hem toch niet onge-hinderd doortrekken.
3. Wij vree(s,z)en, dat de ka(s,z)en, welke in die vochtige pakhui(s,z)en zijn geborgen, wrak zul-len worden.
4. Het paard heeft vier hoe(v,f)en.
5. tristeren ving mijn broe(d,dd)er met de kni(p,b) vier koolmee(s,z)en, die allen nog in le(v,f)en zijn.
6. Op het (v,f)eestmaal bij den afgezan(t,d) werden

- drie (vleesen, vleeschen, vleezen), twee ha(s,z)en en zes patrij(z,s)en opgedi(s,sch)t. Onder de gasten zag men ook drie mark(t)gra(f,v)en.
7. De doodgra(v,f)er heeft deze week zes nieuwe gra(v,f)en gedol(v,f)en. Het tegenwoord(i,ie)ge kerkhof zal door de vele ster(v,f)gevallen spoedig te klein zijn en daarom zal men genoo(d,t)zaakt zijn een (niew, nieuw) aan te leggen, zoodat deze plaa(t,d)s eerlang twee kerkho(f,v)en zal bezitten.
 8. In de lente ontsluiten de knoppen der ro(z,s)en en in den (herfs, herfsd, herfst) worden de drui(v,f)en zach(d,t).
 9. De spl(e,ee)ten in deze mahon(i,ie)houten sto(f,v)en worden grooter en zullen nog groo(t,tt)er worden, als gij er geene schroe(v,f)en laat inschroe(f,v)en.
 10. Waarom worden deze lie(v,f)e, bra(v,f)e w(e,ee)zen niet in een van de twee weeshui(s,z)en, welke on(z,s)e sta(d,t) bezit, opgenomen? Dat ware voor die kin(d,dd)eren beter, dan den menschen aal-moe(z,s)en te vr(a,aa)gen.
 11. Na al deze oe(v,f)eningen is het niet moeilijk te bepalen, hoe men de volgende woorden moet schrijven: pe(s,z)en, doo(z,s)en, neu(z,s)en, mui(z,s)en, klui(v,f)en, kie(z,s)en, korenscho(v,f)en, sla(v,f)en, rui(f,v)en, ver(f,v)en, ze(f,v)en, wee(s,z)en, Portugee(s,z)en, zwer(v,f)en.
 12. Weet gij nu ook hoe men deze woorden schrijft: gra(v,f)elijk, begra(v,t)enis, gla(s,z)erig, lie(v,f)elijk, lie(v,f)eling, lie(f,v)er(d,t), afgrij(z,s)elijk, verder(v,f)elijk, la(v,f)enis.

27.

1. Vòór de beide ingangen met bron(s,z)en deu(r,rr)en

dezer nieuw gebouwde kerk bevindt zich een halfron(d,t) van kolommen.

2. Gem(z,s)en of kli(b,p)geiten hebben veeltijds achterwaar(d,t)s gebogene hoornen. Van hare hui(d,t) wordt het kamoos- of (s,z)eemleder bereid.
3. Baar(s,z)en zijn zoe(t,d)watervisschen, wier (f,v)leesch zeer gezocht is.
4. Toen we (z,s)amen zaten te praten, hoorden we drie bon(z,s)en op de deur. Wij liepen er met de kaar(s,z)en heen; en wat meent ge, dat we zagen? Een nar met twee laar(s,z)en in zijne handen. 't Was vastenavon(t,d).
5. Waarom liggen hier die scher(v,f)en van de sch(o,oo)tels? Breng ze achter de hou(d,t)-schel(v,f)en.
6. Met ons el(v,f)en gingen wij op de jacht en hadden het genoeg tien gan(s,z)en en twee herten thuis te brengen.
7. De poppen of nim(v,f)en der in(z,s)ekten, die dikwijls in den gron(t,d) of in vermolmd hou(t,d) verborgen zijn, behoe(v,f)en geen voed(z,s)el.
8. Van el(s,z)en kan men slecht planken zagen. Wat doet de schoenmaker met el(z,s)en?
9. De Russ(i,ie)sche boer kleedt zich 's winters in dikke schaapspel(z,s)en met hooge mut(z,s)en en laar(z,s)en, die zwaar met bon(t,d) zijn gevoerd.
10. Rot(z,s)en, geheel met ijs bedekt, begren(s,z)en dit lan(d,t)scha(p,b).
11. Met spiet(s,z)en doorstaken die wree(d,t)aar(t,d)s hunne krijgsgevangenen en daarna sloegen zij hen met de geweerkol(f,v)en dood.

28.

1. De specht kan met zijnen spit(s,z)en sne(b,p)gaten in de b(oo,o)men boren.

2. Vóór men zich om te ba(d,dd)en in kou(d,t) water begeeft, is het goed eerst de pol(s,z)en te bevocht(i,ie)gen.
3. Zoo wij den weg door de weilan(d,dd)en nemen, is het noodig, dat wij ons van pol(z,s)en voorzien om over de sl(o,oo)ten te springen.
4. Ongelukken zijn kwade kan(s,z)en.
5. Het geelkleurig en duurzaam hul(s,z)el van het roerkru(d,t) dient tot het ver(f,v)aard(i,ie)gen van lijkran(s,z,ss)en (immortelles).
6. Wal(s,z)en en (s,z)ingen zijn uwe liefste bezigh(e,ee)den en kunt ge u daarm(ee,e)de niet bezighouden, dan zit ge maar te grijn(s,z,ss)en.
7. Kunnen pau(s,z,sz)en ook philoso(v,f)en of philoso(v,f)en pau(s,z,sz)en zijn?
8. Deze meubels zijn glan(s,z,sz)ig, maar zij (s,z)ullen sterker glan(z,s,ss)en, als de meubelmaker ze gewreven heeft.
9. De glan(z,s,ss)en van deze spiegels verblinden mijne oo(g,gg)en.
10. Met door stoom gedreven snelper(s,z)en kunnen de drukkers in weinig tijds v(e,ee)le boekd(e,ee)len drukken.
11. Let op de spelling dezer woorden: beur(s,z,sz)en, ver(s,z,sz)en, koor(ds,tz,ts)en, zal(f,v)en, ker(s,z)en, strui(s,z)en, koer(s,z)en, tren(s,z)en, schor(s,z)en, weerwol(v,f)en, er(v,f)en, kor(v,f)en, ver(f,v)en, gar(f,v)en, kal(f,v)eren en mor(s,z)en.

29.

1. Neen, met zulke niet(ie,i)ge dingen kan ik mij niet bemoe(i,j,ij)en.
2. Die bijzonder fraa(j,i,ij)e redeneeringen kunnen

nooit de gr(uu,u)welen wett(ie,i)gen, die hier gepleegd worden.

3. Men meent waargenomen te hebben, dat in somm(i,ie)ge streken de insek(t,tt)en na de uitroe(i,j,ij)ing van groote kraa(j,i,ij)enkoloniën zoo toen(a,aa)men, dat zij den graanoog(sd,s,st) deden mislukken.
4. Nu nog moo(j,i,ij)er, daar heeft me die lu(ij,i,j)e jongen nog geen han(t,d) aan de zoo(j,i,ij)en geslagen.
5. De loo(j,i,ij)ers bereiden in de leerloo(i,j)e(r,rr)ijen de (f,▼)ellen der koe(j,i)en, schapen, paarden en andere die(r,rr)en tot leder.
6. Zij draa(ij,i,j)en en zwaa(i,j,ij)en al heen en weer.
7. Hanen kraa(i,j)en en kraa(i,j)en kra(ss,sz)en; maar welk gelui(t,d) maken de oo(j,i,ij)evaars?
8. De doo(i,j,ij)ers van (kippeneieren, kippeneijeren) zijn geler dan die van (eendeneijeren, eendeneieren).
9. Als de rozen hare blaadjes ontploo(i,j,ij)en en de geheele natuur begint te herleven, dan moeten de boe(r,rr)en zaa(i,j,ij)en en planten, willen zij in 't najaar maa(i,j,ij)en.
10. Begrijpt gij het gezegde: Als het in de ka(j,i)uit regent, dan druipt het in de hu(t,d).
11. Door hunne vijanden om(s,z)ingeld werden eenige (Beiersche, Beijersche) soldaten gevangen genomen en zonder m(ee,e)dedoogen neerge-(s,z)abeld of met de ba(i,j)onet doorstoken.
12. Wat is (sajet, saaijet) en waartoe gebruikt men eene oran(j)erie?
13. Zeg, (postillon, postiljon)! Waar gaat de reis naar toe? Wilt gij dit (biljet, billet) voor mij m(ee,e)denemen?

30.

De znw. uit deze oefeningen, welke in 't enkelvoud staan, moeten in 't meervoud worden geschreven.

1. De gans, de eend, de patrijs, de nachtegaal, de musch, de vink, de lijster, de kanarie, de leeuwerik, de kievit en de reiger zijn vogel.
2. In de school hangen kaart, bord, plaat en tabel.
3. De landman verzamelen de veldvrucht in het najaar en halen ze met wagen naar hunne schuur.
4. De broeder van de (leeraars, leeraren) hebben bij de (juweliers, juwelieren) vele kostbaarheid gekocht.
5. Hebt gij gezien, dat de bode gisteren bij de dame, die tegenover ons wonen, twee fraaie acacia hebben gebracht?
6. Een Gelderschman, een Belg, een Noorman, een Franschman, een Engelschman, een Zweed, een Spanjaard, een Rus, een Pruis, een Hongaar en een Soendanees zijn geen (landsmannen, landslieden); kunnen zij ook (landmannen, landlieden) zijn?
7. Hoeveel (ra's, raas) hebben die (schippen, schepen)?
8. Zij eten met zilveren vork en lepel. Hunne (tafels, tafelen) zijn met damasten (kleeden, kleederen) bedekt, waarop (posteleinen, porseleinen) schotel en bord staan.
9. Zijn uwe (buurmannen, buurlieden) (stuurmannen, stuurlieden) of (handwerksmannen, handwerklieden)?
10. Met hun (drieën, driën) kropen zij op hunne (knieën, kniën) door de kamer.
11. Waar vindt men (echo's, echos)?

12. Deze jager vertelden ons, dat zij in de verleden week hadden geschoten: vier (re's, rees, reeën), dertien haas, tien konijn en twintig snip.

31.

1. Die (mannen, lieden) ontstalen den molenaar het paard en verkochten (het, ze) op de markt voor drie honderd gulden.
2. Hier heb ik (fleschjes, fleschjens) met blauwen inkt.
3. Smeer de (tralies, traliën) met olie.
4. De (bevellen, bevelen) van de (generaals, generalen) moeten de (krijgslieden, krijgsmannen) opvolgen.
5. In de voorstad wonen (hoefsmidden, hoefsmeden).
6. Gij went u leelijke (gebrekken, gebreken) aan.
7. Waar vindt men in ons land (kolonies, koloniën, kolonieën) van weldadigheid?
8. De wet der tien (gebodden, geboden) is door Mozes op steenen (tafels, tafelen) geschreven.
9. Hoeveel (padden, paden) kruipen daar over de (padden, paden)?
10. Uwe (koetsieren, koetsiers) houden altijd bij gene (herbergiers, herbergieren) stil, om hunnen (paarden, paarde) hooi en haver te geven.
11. Hunne reis gaat over (hoogte, hoogtens, hoogten) en door (laagten, laagte, laagtens).
12. In deze weide grazen (schape, schapen), (kalvers, kalveren) en (runderen, runders).

32.

Maak de znw. tot verkleinwoorden.

1. Een lam, een veulen en een kalf zijn aardige (beesjes, beestjes).

2. De nieuwe koekenpan hebben de (meidjes, meisjes) geschuurd.
3. Op de markt zagen wij een spel, eene pop, een orgel, een koorddanser, eene viool, eene bloem, eene poppenkraam, een hansworst en een draaimolen.
4. Eet gij gaarne een appel, eene peer, eene pruim, eene noot, eene kers, eene abrikoos, eene perzik en eene morel.
5. Vader kocht mij op de kermis een degen, een pistool, een sabel, een geweer, een chaco en een patroontasch. Nu ben ik een soldaat!
6. Dat kind zingt een mooi lied; het heeft een mooi (stemtje, stemmeje, stemmetje).
7. Knip niet met het (schaartje, schaarje) in het (knoppje, knopje) van dat (bloemetje, bloempje, bloemje bloemmetje).
8. Dat vlag is een aardig ding.
9. Een kleine koning heet een ?
10. Ligt gij met één knie op het (sleedje, sleetje)?
11. Met een bezem veeg ik het (stratje, straatje).
12. Voor de ruiten van mijn kamer staat een hor.
13. Eet gij wel eens met uwe (broedertjes, broertjes) (broertjes, broedertjes)?

33.

1. Hoeveel (oogappelen, oogappels) hebt gij?
2. De (appels, appelen) groeien aan boomen.
3. Waarvan worden de (vloerkleeden, vloerkleederen) en (tafelkleeden, tafelkleederen) gemaakt?
4. Als uw broertje de (letteren, letters) kent, moet gij mij een paar (letteren, letters) schrijven.
5. Waar vindt men (heiden, heidenen) en waar worden (heidenen, heidens) aangetroffen?

6. Zie eens, hoe gij voor uwe boeken zorgt! De (bladeren, bladen) waaïen met de (bladen, bladeren) van den appelboom door den tuin.
7. Deze soldaten hebben dunne (middelen, middels).
8. Die man bezit vele (middels, middelen), daarom kan hij zoovele (mans, lieden, mannen) aan 't werk houden.
9. De (hemels, hemelen) vertellen Gods eer.
10. Zijn de (hemelen, hemels) der ledekanten al gemaakt, baas?
11. Waar zijn uwe (maten, maats), Gerrit?
12. Met welke (maten, maats) meten de (timmerlieden, timmermannen)?
13. Hoeveel (stukken, stuks) ossen heeft de landman verkocht?
14. Beladen met vier (stuks, stukken) linnen kwam hij van de markt.
15. Jakob viel en brak zijne (beenderen, beenen).
16. Wat kluïft de hond (beenen, beenderen) of (beenderen, beenen)?

34.

1. In de onmidde(l,ll)ijke nabijheid van het slot, dat door eene ade(l,ll)ijke dame bewoond werd, viel de slag voor, waarin (driehonderd, drie honderd) man sneuvelde.
2. Als gij deze kaart van onze bezittingen gebruikt, houdt dan in het oog, dat de midde(l,ll)ijke bezittingen (effen, efen) zijn gekleurd, de onmidde(l,ll)ijke met een donkeren kleurran(d,t) zijn omgeven.
3. Driftig stond hij op, greep den brief uit mijne han(d,dd)en en — scheurde hem (middendoor, middel door, midden door).

4. (Middel door, Middendoor, Midden door) het bosch loopt een weg, die naar het kasteel leidt.
5. De handel en nijverheid in (Beieren, Beijeren) zijn, ofschoon nog bloe(i,j,ij)end, niet zoo belangrijk meer als in de midde(n,l)eeuwen.
6. Zes weken hadden wij op den zieke een n(aau,au,ou)wlettend oog geslagen, doch in een onbewaakt oogenblik verliet hij ('s middernachts, 's middelnachts, 's middennachts) het bed en sprong (midden in, middenin, middelin) de rivier, die langs ons huis loopt.
7. Hier (middenin, middelin, midden in) moet de timmerman een midde(n,l)schot plaatsen.
8. Sommige meisjes martelen zich om hare midde(l,n)lij(f,v)en zoo dun mogelijk te maken: zij bedenken niet, hoeveel kwaa(d,t) zij zich daarmee doen.
9. In binnen(zeeën, zeeën), zooals in de' Midde(n,l)lan(d,t)sche zee, bespeurt men weinigebbe en vloed.
10. Elke (middelij, middenlij, middellij) van eenen cirkel moet noo(d,t)zakelijk door het midde(n,l)punt getrokken zijn.

12 1/2

Uitgaven van H. W. VAN MARLE te Arnhem.

A. C. Oudemans Sr. Bijdragen tot een Middel- en Oudnederlandsch Woordenboek, nit vele glossaria en andere bronnen bijeengezameld.

Van dit werk verschenen reeds vijf deelen, met de letters **A—R**, en één stuk der **S**, te zamen 255 vel druks / **32.05**.

Dr. A. de Jager. Voorlezingen over de Hollandsche taal, nagelaten door Mr. W. BILDERDIJK / **3.60**.

F. F. A. Busé. Beknopte Handleiding tot het aanleeren van het Dubbel-Boekhouden. Ten gebruike op H. B. S. voor jongens en meisjes, alsmede tot *zelfonderricht* / **1.80**.

Woordenlijst voor de spelling der Nederlandsche taal. In linnen rug, 240 pag. à 2 col. / **0.60**.

W. Koning. Eenvoudige leesstof voor de Volksschool. Tweede druk : / **0.12⁵**.
De derde druk is ter perse.

Iets voor Kinderen, door een vriend der jeugd. Tafel van vermenigvuldiging; maten, gewichten, munten en handelpenningen; schei-, zin- en toontekens; Romeinsche cijfers en verkortingen / **0.05**

Nederlandsch Schoolmuseum
Prinsengracht 151 bij de Prinsenstraat
OEFENINGEN
IN 'T
AMSTERDAM.

ZUIVER SCHRIJVEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE TAAL

VOOR DE

MIDDELSTE EN HOOGSTE KLASSE,

DOOR

H. EGBERT,

Hoofdonderwijzer.

2^e Gedeelte.

TE ARNHEM BIJ H. W. VAN MARLE. 1877.

OEFENINGEN

IN 'T

AMSTERDAM.

ZUIVER SCHRIJVEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE TAAL

VOOR DE

MIDDELSTE EN HOOGSTE KLASSE,

DOOR

H. EGBERT,

Hoofdonderwijzer.

2° Gedeelte.

TE ARNHEM, BIJ H. W. VAN MARLE.

Men zie het Voorwoord van het 1e gedeelte.

REGELS.

TWEEDE GEDEELTE.

30. *Mannelijk* zijn :
- de namen van mannelijke personen, als: *Johannes, tuinman, kok* ;
 - de namen van werktuigen op *el, er* en *aar*, als: *beitel, stamper, kandelaar* ;
 - de namen van *boomen, bergen* en *munten*, als: *beuk, Hekla, gulden*.
31. *Vrouwelijk* zijn :
- de namen van vrouwelijke personen, als; *dochter, nicht, baker* ; — *wijf* is *onzijdig* ;
 - de namen van de letters en cijfers, als: *de g, de z, de negen* ;
 - de zelfstandige naamwoorden, die uitgaan op *heid, ij, nis*, als: *beleefdheid, slavernij, begrafenis*; — *vonnis* is *onzijdig* ;
 - de znw. op *ie* en *uw*, als: *familie, schaduw* ;
 - de znw. op *ing*, welke van werkwoorden zijn afgeleid, als: *wandeling, rekening*.
32. *Onzijdig* zijn :
- alle verkleinwoorden, bijv. : *huisje, pompje* ;
 - de namen van landen en plaatsen, b.v. *Nederland, Arnheim* ; — uitgezonderd die namen, welke *de of den* voor zich hebben ;
 - alle namen van metalen, als: *goud, zilver*.
33. *Gemeenslachtig* zijn :
- de woorden, die zoowel een mannelijken als vrou-

- welijken persoon heteekenen, als: *vreemdeling, leerling, echtgenoot* 1).
34. Voor een enkelvoudig mannelijk znw. schrijft men:
- in den eersten naamval: *de, een, mijn, zijn, uw, die, deze, geen, hun, haar, onze, welke*;
 - in den vierden en derden naamval: *den, eenen, mijnen, zijnen, uwen, dien, dezen, geenen, hunnen, haren, onzen, welken*;
 - in den tweeden naamval: *des, eens, mijns, zijns, uws, diens, dezes, geens, huns, haars, onzes*. Het znw. krijgt in dezen naamval meestal *s*, soms *en*. (Oef. 35 en 36.)
35. Voor een enkelvoudig vrouwelijk znw. in den eersten en vierden naamval schrijft men:
- de, eene, mijne, zijne, uwe, die, deze, geene, hunne, hare, onze, welke*;
 - in den 2^{en} en 3^{en} naamval: *der, eener, mijner, zijner, uwer, dier, dezer, geener, hunner, harer, onzer*. (Oef. 37 en 38.)
36. Voor een enkelvoudig onzijdig zelfstandig naamw. schrijft men:
- in den 1^{en}, 3^{en} en 4^{en} naamval *het, een, mijn, zijn, uw, dat, dit, geen, hun, haar, ons, welk*;
 - in den 2^{en} naamval dezelfde woordjes, als voor een enkelv. mann. znw. in den tweeden naamval. Het znw. neemt in de meeste gevallen *s* aan (Oef. 39—40.)
37. Voor een meerv. mannelijk, vrouwelijk en onzijdig znw. schrijft men:
- in den 1^{en} en 4^{en} naamval dezelfde woordjes als voor een enkelvoudig vrouwelijk znw. in den eersten naamval; behalve *eene*;
 - in den 2^{en} naamval dezelfde woordjes, als voor een enkelvoudig vrouwelijk znw. in den 2^{en} naamval; behalve *eener*;
 - voor een meerv. mannelijk en onzijdig znw. schrijft men:

1) Voor de geslachten van andere znw., welke niet onder deze regels kunnen gebracht worden, raadplege men de Woordenlijst door den Uitgever dezes uitgegeven.

in den 3^{en} naamval dezelfde woordjes als voor een enkelvoudig mannelijk znw. in dienzelfden naamval; behalve *eenen*;

d. voor een meerv. vrouwelijk znw. in den 3^{en} naamval dezelfde woordjes als voor een enkelvoudig vrouwelijk znw. in den 2^{en} naamval. (Oef. 41.)

38. Bijvoeglijke znw. vóór znw. geplaatst gaan in de verbuiging meestal op *e* uit; doch op *en* als het bepalende woordje *s* of *n* krijgt.

39. Bijvoeglijke naamwoorden blijven onveranderd:

a. in het onzijdig enkelvoud met het niet bepalend lidwoord en zonder lidwoord en soms in het mannelijk enkelvoud met het niet bepalend lidwoord, als: een *groot* paard, *oud* goud, een *groot* schilder;

b. als zij achter de znw. of voor de bepalende woordjes komen, b. v.: de boom is *oud*, zoo *oud* een boom;

c. als zij op *lei* en *hande* uitgaan, b. v.: *velerlei* soorten;

d. als zij eene stof uitdrukken, als: de *gouden* lepel;

e. als zij van den naam eener plaats zijn afgeleid en op *er* uitgaan als: de *Haarlemmer* beurtman en de bijvoeglnw. *rechter* en *linker*. (Oef. 35—42.)

e of ee.

40. Met eene *e* worden geschreven alle ongelijkvloeiende en onregelmatige werkwoorden, en de woorden, welke daarvan zijn afgeleid; b. v.: *lezen*.

41. Werkwoorden met den bastaard uitgang *eeren* hebben twee *e's*; b. v.: *regeeren*. (Oef. 42—45.)

o of oo.

42. Met eene *o* spelt men:

1°. alle ongelijkvloeiende werkwoorden, uitgezonderd *loopen* en *stooten*;

2°. alle woorden van ongelijkvloeiende werkwoorden afgeleid; b. v.: *onverholen*.

43. De werkwoorden *koopen*, *klooven* (doen splijten), en eenige andere worden met twee *o's* geschreven; doch *drogen*, het meervoud van *kroon* en *troon* met eene *o*, *slooven* (boezelaars) met twee *o's*, *sloven* (sukkels) met eene *o*, enz.

44. De woorden, welke op *genoot* uitgaan, worden bij verlenging met twee *o's* geschreven; b. v. : *echtgenooten*. (Oef. 45—49.)

ei of ij.

45. Gelijkvloeiende werkwoorden worden met *ei*, ongelijkvloeiende met *ij* geschreven.
46. Werkwoorden, afgeleid van woorden, welke met *ij* geschreven worden, behouden de *ij*, al zijn zij gelijkvloeiend; b. v. : *verrijken* van *rijk*.
47. In de uitgangen *ij*, *lijk*, *ijn* en *ijs* komt *ij* voor; b. v. : *slavernij*, *ijselijk*, *patrijs*, *hermelijn*.

Paleis wordt met *ei* geschreven.

48. In de achtervoegsels *heid*, *lei*, *stein* en *teit* komt *ei* voor, alsmede in de samengetrokken woorden, waarin de *g* in *i* is overgegaan, b.v. *valscheid*, *allerlei*, *dweil* van *dwegel*. (Oef. 49—55.)

d of t en dt.

49. De verleden deelwoorden worden met *d* of *t* geschreven, al naar het werkwoord, waarvan het deelwoord gevormd is, in den onvolmaakt verleden tijd *d* of *t* heeft; b.v. : ik *handelde*, *gehandeld*; ik *kapte*, *gekapt*.
50. De 3^e persoon enkelvoud van den tegenwoordigen tijd der aantoonende wijs heeft altijd eene *t* op 't einde; b.v. : hij *vraagt*, hij *speelt*.

Eenige onregelmatige werkwoorden maken hierop eene uitzondering; b.v. : hij *mag*, hij *kan*.

51. De 2^e persoon enkel- en meervoud eindigt in alle tijden op eene *t*; b.v. : gij *loopt*, gij *liept*.
52. De gebiedende wijs meervoud eindigt op eene *t* en wordt gevormd van het enkelvoud door achtervoeging van eene *t*; b.v. . *lees*, *leest*.

Gaat het enkelvoud op eene *t* uit, dan is enkel- en meervoud aan elkander gelijk; b.v. : *schut*, *schut*.

53. Indien de stam van een werkwoord op eene *d* eindigt, dan hebben de 3^e persoon van den tegenwoordigen tijd, de 2^e persoon in de enkelvoudige tijden en het meervoud der gebiedende wijs den uitgang *dt*; b. v. : gij *hieldt*, hij *schudt*.

dd of *tt*.

54. Gaat de stam van een gelijkvloeiend werkwoord op

eene *d* uit, dan schrijft men in den onvolmaakt verleden tijd twee *d*'s; b.v.: ik *brandde*.

55. Eindigt de stam van een gelijkvloeiend werkwoord op eene *t*, dan schrijft men in den onvolmaakt verleden tijd twee *t*'s; b.v.: ik *haatte*. (Oef. 55—65.)

g en ch.

56. Vóór eene *t* wordt altijd *ch* geschreven, ook in de vervoeging der onregelmatige werkwoorden.

Uitzonderingen op dezen regel zijn

57. Vóór eene *t* schrijft men eene *g*:

1°. in de vervoeging der regelmatige werkwoorden, wier stammen op *g* eindigen;

2°. in de zelfstandige naamwoorden, die op *te* uitgaan en van woorden, die op *g* eindigen, zijn afgeleid; b.v.: *droogte*, *menigte*. (Oef. 65—68.)

g en k.

58. De *g* verandert in eene *k* in de woorden:

koninklijk, *afhankelijk*, *oorspronkelijk*, *aanvankelijk*, *jonkheid*, *jonkheer*, *jonkvrouw*, *sprinkhaan* enz. (Oef. 68.)

s en sch.

59. Bijwoorden op *s* uitgaande nemen *ch* aan, wanneer zij als bijvoeglijke naamwoorden gebezigd worden; b.v.: *jaarlijks*, *jaarlijksch*.

Er zijn echter bijvoeglijke naamwoorden op *s*, die de *ch* niet aannemen; b.v.: *stets*, *bits*, *paars*, enz. (Oef. 69 en 70.)

OEFENINGEN.

35.

1. De(n) broeder van mijn(en) vader heeft gisteren te Brussel een(en) hazewind en een(en) das-hond gekocht.
2. Onze(n) buurman, als een(en) liefhebber van een(en) (schoone, schoonen) boom, heeft een(en) (fraaie, fraaien) appelboom gekocht.
3. Uw(en) oom, zijn(en) vader, mijn(en) broeder en uw(en) neef hebben het standbeeld van de(n) dichter Tollens bezichtigd.
4. Hij is mijn(en) buurman en gij zijt zijn(en) neef.
5. Ga, mijn(en) zoon! de(n) trein zal aanstonds vertrekken.
6. De(n) onverschrokke(n) zeeman zal met uw(en) vriend, de(n) luitenant, een(en) tocht over de Zuiderzee doen.
7. Uw(en) tuin zal morgen door de(n) notaris, de(n) vriend van mijn(en) vader, verkocht worden.
8. Gij blijft mijn(en) vriend; doch Piet zal uw(en) (ware, waren, waar) vriend nooit worden.
9. Welke(n) boom heeft die(n) schoone(n) appel voortgebracht?
10. De(n) kokospalm is een(en) sierlijke(n) en trotsche(n) boom; zijn(en) rechte(n) op een(en) pi-

- laar gelijkende(n) stam wordt gekroond door een(en) pluim van gevederde bladeren.
11. Deze(n) man schijnt een(en) trotschaard en die(n) jongeling een(en) veinsaard.
 12. Mijn(en) oom, de(n) kruidenier, gaat met zijn(en) broeder, de(n) bekwame(n) heelmeeester, en met zijn(en) jongste(n) zoon, de(n) officier van gezondheid, naar Parijs en Weenen.
 13. Welke(n) voet heeft hij bezeerd, de(n) rechter(en) of de(n) linker(en)?
 14. Die(n) vogel heeft (haar, haren) vader geen(en) rijksdaalder gekost.

36.

1. De(n) knecht (des, den) molenaar(s) zat op de(n) wagen (de, des, den) bakker(s), toen hij naar de(n) korenkooper (mijn, mijnen, mijns) broeder(s) moest.
2. De(n) vader (dezer, dezes) vlijtige(n) jongeling(s) is een(en) handwerksman.
3. Het huis (uwen, uws) grootvader(s) wordt afgebroken door de(n) oude(n) metselaar(s).
4. Behoort deze(n) landbouwer die(n) zeeuwsche(n) ploeg?
5. Uw(en) vader kocht mijn(en) jongste(n) broeder de(n) hooge(n) molen (der, den, des) landheer(s).
6. Een(en) steene(n) drempel is duurzamer dan een(en) hout(e)n).
7. De(n) (Harlingsche, Harlinger) beurtman heeft van de(n) vriend (mijnen, mijns) broeder(s), de(n) scheepstimmerman, een nieuw schip gekocht.
8. Het leven (den, des) (mensch, menschen) is kort en onzeker.

9. De(n) lusthof (den, des) (vorst, vorsts, vorsten) grenst aan (haren, haar, haars) vader(s) uitgestrekte(n) grond.
10. Zij reden met de(n) bok (ons, onzes) buurman(s) naar huis.
11. Geeft de(n) arme(n); onthoudt de(n) werkzame(n) arbeider zijn loon niet.
12. De(n) gang (deze, dezen, dezese) ezel(s) is vrij en ongedwongen. Een(en) ezel stoot zich geen tweemaal aan (dezelfde, dezelfde, denzelfde) steen.
13. De(n) zoon gelijkt volkomen de(n) vader.
14. Hebt gij de(n) bode de(n) zak (uwen, uwes, uws) neef(s) ter hand gesteld?
15. Geef de(n) koperslager die(n) kopere(n) kandelaar.

37.

1. De(n) voornaamste(n) brandstof in ons land is de(n) turf.
2. Is uw(e) tante een(e) vriendin van (haar, hare) moeder?
3. Onze(n) geit geeft lekkere(n) melk, waarvan mijn(e) zuster dikwijls smakelijke(n) kaas maakt.
4. Wie gaf aan de(n) kleine(n) Marie die(n) peer, die(n) pruim, die(n) kers, die(n) perzik en die(n) abrikoos?
5. Gaat gij naar de(n) naaister, de(n) zuster van de(n) keukenmeid of naar de(n) modemaakster, de(n) nicht van onze(n) kindermid?
6. Hun(ne) moeder en (haar, hare, haren) moeder, (hun, hunne, hunnen) tante en hare(n) tante vertrekken morgen met de(n) boot, de(n) Nijverheid, naar Nijmegen.

7. Op de(n) kermis heeft mijn(e) oudste(n) zuster voor hare(n) jongste(n) broeder eene(n) fluit, eene(n) kopere(n) trommel, eene(n) blikke(n) trompet, eene(n) ledere(n) sabel en eene(n) (mooi, mooie, mooien) houte(n) peer gekocht.
8. De(n)ondervinding is de(n)beste(n)leermeester(es).
9. In de(n) lente ontluikt de(n) natuur.
10. De(n) zwarte(n) hen vloog over de(n) hooge(n) haag, die achter de(n) oude(n) schuur van onze(n) buurvrouw staat. Nooit zag ik die(n) oude(n) kip zoo hoog vliegen.
11. De(n) onderwijzeres uit de(n) stad geeft elke(n) week tweemaal aan (mijn, mijne, mijnen) oudste(n) zuster onderwijs in de(n) muziek.
12. Welke(n) tafel heeft de verver geveerd, de(n) ronde(n) of de(n) vierkante(n)?

38.

1. De(n) ketting (dezes, dezer) klok is te grof.
2. Johanna heeft door (haar, haren, hare) wildheid de(n) mouw (haar, haren, harer) nieuwe(n) japon gescheurd.
3. Hebt gij de(n) kamenier (dezes, dezer) rijke(n) dame in de(n) stad ontmoet? Niet de(n) kamenier, maar wel de(n) naaister (uwe, uwes, uwer) goede(n) tante.
4. Wie zit op moeder(s) schoot? (Mijn, mijne, mijnen) jongste(n) zuster.
5. Welke(n) kleur hebben de vederen (des, der) mees, (der, des) musch, (der, des) meeuw(s) en (der, den, des) duif(s)?
6. De(n) mildheid (huns, hunner) tante en de(n) gierigheid (haars, harer) nicht zijn van algemeene(n) bekendheid.

7. Wie heeft de(n) zijde(n) beurs (onzer, onzes) vriendin, de(n) katoene(n) jurk (uwer, uws) dochter(s) en de(n) muts (mijner, mijns) goede(n) grootmoeder(s) gemaakt?
8. Breng uwe(r) ezelin (een, eenen, eene) handvol haver en (eene, een, eenen) mandvol droge(n) klaver.
9. Wat zult gij de(r) oude(n) keukenmeid en (den, der, de) oppassende(n) kindermeid bij uwe(n) terugkomst (des, der) reis aanbieden?
10. Is de(n) lichtzinnige(n) Helena hare(r) moeder (geen, geenen, geene) gehoorzaamheid verschuldigd?
11. Die(n) boerin geeft (haren, haar, harer, hare) melkkoe dagelijks een(e) groote(n) lijnkoek, welke zij door de(n) oude(n) bodin uit de(n) naburige(n) stad laat medebrengen.
12. Die(n) willekeurige(n) handelwijze de(r) dienstbode stond (uwe, uwer, uwen) moeder tegen.

39.

1. Het boek (der, des) slordige(n) kind(s) is verscheurd.
2. Wij geven (der, den, het) arme(n) meisje dit nieuwe(n) jurkje en dat bruin(e,en) hoedje.
3. Dat nuttige(n) boek beviel (het, der) dochtertje.
4. Hebt gij (het, den) zwijn het brood, (den, het) paard het hooi en (het, den) kalf het gras gegeven?
5. (Die, dat) oude(n) huis moet herbouwd worden.
6. Hebt gij (het, de) gewei (eener, eenes, eens) (herten, herts) gezien?
7. Het meisje leende (harer, haar) nichtje (haar, zijn, harer, zijner) bespaarde(n) geld.

8. (Het, de) volkrijke(n) Amsterdam ligt aan (de, het) IJ.
9. Voorspelt het akelig(e) gehuil of het (scherp, scherpe, scherp) gekras van een(en) dier ons eenig(e) ongeluk?
10. Zal (de, het) bitter(e) geneesmiddel (de, het) kind genezen?
11. (Die, dat) (aangenaam, aangename) wijsje za. (de, het) sijsje u voorzingen.
12. Het oude(n) bosch is geveld; een(e) nieuw(e) zal aangelegd worden.
13. Het lam kent (de, het) geblaas (haars, zijns, harer, zijner) moeder(s).
14. Is (het, de) goud een(e) nuttig(e) metaal?
15. Kent gij een(e) diertje, hetwelk schittert als een(e) klein(e) licht?
16. Welk(e) (kostbaar, kostbare, kostbaren) geldstuk wordt uit goud gemunt?
17. Het vleesch (des, der) kalf(s) wordt gegeten en dat van (de, den, het) zwijn(s) ook.
18. Een(e) blad (mijner, mijnen, mijns) boek(s) is middendoor gescheurd; een(e) ander(e) zal bij het eerste(n) gebruik ook scheuren.

40.

1. Worden de(n) laagte(n) tusschen berge(n) dale(n) of valleie(n) genoemd?
2. Passen de(n) lieve(n) kinderen (onzer, onzes) (buurmannen, buurlieden) goed op (hare, hunne) leie(n) en boek(k)en?
3. Hunne (tuinmannen, tuinlieden) zullen rijpe(n) kerse(n) en aalbes(s)en plukken; maar de onrijp(p)e peren laten zij hangen.
4. Die luie(n) (knechten, knechts) veroorzaken

- (hunne, hunner, hunnen) werkzame(n) meesters veel verdriet.
5. In die(n) groote(n) (winkelen, winkels) worden zilvere(n) (lepelen, lepels) en vorke(n), goude(n) ring(g)en, wolle(n) tafelkleed(d)en, zijde(n) en strooie(n) hoed(d)en, ledere(n) en garen(s) handschoen(n)en en kristalle(n) gla(s,z)en verkocht.
 6. Bij uwe(n) grootouders staan voor de(n) ramen vier bloeiende(n) rozenstruikje(ns,s) in wit ge-ver(v,f)de pot(t)en.
 7. Deze(n) deugdza(a)me (ouders, ouderen) bestraffen de(n) misdrij(f,v)en (hunnen, 'hunner) kinderen.
 8. Toen gene(n) dappere(n) soldaten na vele(n) schitterende(n) overwinningen in (hare, hunne, haren, hunnen) verblijfplaatsen terugkwamen, werden zij door (hun, hunnen, hunne) officieren op verschillende(n) wij(s,z)en beloond.
 9. Breng (de, den, der) (metselaren, metselaars) en (den, der, de) (timmermannen, timmerlieden) steenen en planken, die zij tot het bouwen (des, der) nieuw(w)e woningen noodig hebben.
 10. Door (hun, hunne, hunnen) rijke(n) (ooms, oomen) zijn in de(n) laatste(n) weken vele(n) schilderijen van (bekwaamme, bekwamen, bekwame) schilders aangekocht.
 11. Waar vindt men vele(n) (branderijs, branderijen)?
 12. Die(n) (overwinnaren, overwinnaars) werd (een, eenen, eene) menigte(n) fraaie(n) bloemkran(s,z)en toegeworpen.

41.

1. In ons land zijn vele(n) voorname(n) inrichting(g)en van onderwijs, als: de(n) drie hooge-

scholen, de(n) inrichtingen voor Indische(n) taal-, land- en volkkunde en nog (vele, velen, veel) meer nuttige(n) inrichtingen.

2. Welke(n) pennen hebt gij liever, stale(n) of veêre(n)?
3. Behooren de(r) (aardappels, aardappelen) en de(n) (raappen, rapen) tot de(n) knolgewas(s)en?
4. Mijn(e) en uw(e) ouders zullen ons prijzen, als wij van onze(n) onderwijzers (bewijssen, bewijzen, bewijszen) van goed(e) gedrag hebben ontvangen.
5. De (gevelen, gevels, gevellen) onze(n,r) hui(z,s)en zijn hoog, maar de (gevellen, gevelen, gevels) (uw, uwen, uws, uwer) hui(z,s)en laag.
6. Hunne(n) onderwijzers genoeg te geven was het streven (dezen, dezer, dezes) leerlinge(n).
7. Bescheiden te wezen past alle(n) kinderen.
8. Dienstbode(n) moeten trouw, eerlijk en werkzaam zijn of zij worden uit (hun, hunnen, hunne) diensten weggejaagd.
9. Kinderen! bemint (uw, uwen, uwe) ouders en (onderwijzeren, onderwijzers), want zij zijn uwe(n) beste(n) vriend(s,en) op aarde.
10. Goede(n) (ouders, ouderen) stellen prijs op het onderwijs (huns, hunner, hunnen, haar, harer) (kinderen, kinders).
11. Mijne(n) (broederen, broeders) beschreven eerst (hun, hunnen, hunne, hare, haren) reizen door Azië, daarna spraken zij over (haren, hare, hunnen, hunne) aankomst in Afrika en eindelijk verhaalden zij eenige(n) merkwaardige(n) gebeurtenis(s)en uit (het, de) (levens, leven) onder de(n) Kaffers.
12. Met welke(n) zusters (den, de, der) reizigers zullen (uwen, uw, uwe), (mijn, mijne, mijne_n),

(hunne, hun, hunnen) en (haar, haren, hare) zusters de uitgestrekte(n) binnenland(d)en van Afrika bezoeken?

12.

1. Smakelijk (e,ee)ten, wel bekome het u!
2. De schepen bl(ee,e)ven tot midde(n,r)nacht in de haven, omdat de schepenen geen order hadden geg(ee,e)ven uit te zeilen.
3. Vraag de(r) mei(d,t) of zij de kleedjes heeft gest(e,ee)ven en de(n) knecht of hij de pa(d,dd)en heeft ger(ee,e)ven.
4. Al hetgeen wij onze(n) ouders aand(ee,e)den, hebben zij ons, nadat wij vergi(f,ff)enis gevraagd hebben, verg(e,ee)ven, en zij zullen, daaraan twij(v,f)e-len wij niet, ook alles verg(e,ee)ten.
5. Hoelang hebben uwe boeken al onaangeroerd gel(ee,e)gen? Hebt ge nu het leven van Willem I nog niet gel(ee,e)zen? Ik kan, hoe gij u ook verontschuldigt, uwe verontschuldigen niet aann(ee,e)men. Gij wordt onduldbaar.
6. Hoe ongeduldig ik ook werd en hoe ik hen ook tot spr(e,ee)ken aanspoorde, zij zw(e,ee)gen en d(ee,e)den niets anders dan mij strak aankijken.
7. Onverhoe(d,t)s gr(ee,e)pen hem de roovers in het afgel(ee,e)gen oord aan, sm(e,ee)ten hem tegen den gron(t,d) en beroofden hem van al zijn(e,en) kos(d,t)baarh(ee,e)den.
8. De soldaten hebben dapper gestr(ee,e)den.
9. Aan die zaak is mij niets gel(e,ee)gen, toch spijt het mij, dat zij er zooveel door gel(e,ee)den hebben.
10. Deze lieden w(ee,e)gen het vleesch over, hetwelk

de slager hun verkocht heeft, en gene overw(e,ee)gen op welke wijze zij de zaak tot een gewensch(d,t) einde kunnen brengen.

11. Hebt gij hem het huis van den gew(ee,e)zen burgemeester gew(e,ee)zen?
12. Deze werklieden beg(e,ee)ven zich elken morgen bij het aanbr(ee,e)ken van den dag naar hunne werkplaat(s,z)en.

43.

1. Zou ik u, die mij telkens kwelt, mijn(en) vriend h(e,ee)ten?
2. In dit h(e,ee)te jaargetijde zijn vele lieden door de groote h(i,e)tte bezw(e,ee)ken.
3. Durft gij mij, die alles voor u opofferde, nog trots(e,ee)ren?
4. Gij wilt van mij de waarde dezer schilderijen vern(e,ee)men; doch vriend, bedenk, dat het waard(e,ee)ren van kuns(t)stukken uiter(s,st) moeilijk is.
5. De stede(l,ll)ijke reg(e,ee)ring heeft voor het te bouwen raa(t,d)huis de ondersteuning van alle ingez(e,ee)tenen gevraagd.
6. Onze reg(e,ee)rende koning heet Willem III.
7. Hunne reden(e,ee)ringen bevatten veel waars, toch had ik gaarne gehoord, dat zij meer bew(ee,e)zen hadden.
8. Gij kunt mij bel(e,ee)digen, maar vr(e,ee)zen doe ik u niet.
9. Nu men met het stoff(ee,e)ren van onze voorkamer bezig is, moet ik op de (f,v)liering stud(e,ee)ren.
10. Mijne ouders oord(e,ee)len, dat ik met dien

- handel niet alleen mij zelven, maar ook mijne deelgenooten zal benad(e,ee)len.
11. Ondertus(s,sch,ch)en hadden zij de woorden be-
(ë,ëe)digen, verd(ee,e)digen, st(e,ee)nigen, b(ee,e)-
delen, lav(ee,e)ren, bekl(ee,e)den, brav(ee,e)ren,
ben(ee,e)velen en ver(ee,e)delen geschr(ee,e)ven,
maar wisten niet waarom zij met eene *e* of
twee *e*'s moeten gespeld worden.
12. Kunnen wij hier vrij spr(ee,e)ken? Dan deel ik
u mede, dat men de(n) gevangene zal vrij-
spr(e,ee)ken.

44.

1. Nu, bedaar maar wat, beste jongen! die wonde zal wel weer b(e,ee)teren en mocht gij er ziek van worden, ik, uwe moeder, zal u wel verpl(ee,e)gen.
2. Wij pl(e,ee)gen de t(e,ee)ring naar de n(ee,e)ring te zetten.
3. Willem is overl(ee,e)den. Twee jaar heeft hij ge(s,z)ukkeld en in dien tijd veel gel(ee,e)den. De (dokter, doctor) zei: hij had de t(ee,e)ring.
4. De musschen vert(e,ee)ren jaarlijks een groot aantal rup(z,s)en.
5. Omdat het l(ee,e)ger de overwinning behaald heeft, zijn alle (f,v)laggen geh(ee,e)schen.
6. Zou er in de manden, die de sl(ee,e)pers met hunne sl(ee,e)pen uit het koopvaardijship naar de pakhui(s,z)en sl(e,ee)pen, gesl(ee,e)pen glas zijn?
7. Beg(e,ee)ren zij, dat ik met mijne (heesche, hesche, heessche) stem zing, dan ga ik niet m(e,ee)de naar de zangoe(f,ff)ening.

8. Met een takel (heessen, heschen, heeschen) zij de b(a,aa)len ka(t,tt)oen op den zolder.
9. Wij bew(e,ee)ren, dat we ons gemakkelijk tegen drie kerels kunnen verw(ee,e)ren en dat hunne slagen ons weinig zullen d(e,ee)ren.
10. Metalen voorwerpen, vooral ijzeren, verw(ee,e)-ren licht, als zij aan de luch(d,t) bloo(t,d)gesteld worden.
11. Het is gebl(ee,e)ken — waaruit zal ik u naderhan(t,d) wel zeggen —, dat de bl(e,ee)kers de was(s,sch)en op de bl(ee,e)ken gelegd hebben om te bl(e,ee)ken.
12. Hebt gij het deze(n) nacht hooren onw(e,ee)ren?

45.

1. De blinden zijn gesl(oo,o)ten, het licht is aangest(o,oo)ken.
2. In de avon(t,d)uren k(o,oo)men wij allen oom zitten en dan m(o,oo)gen wij naar het verhalen zijner avon(t,d)uren luisteren.
3. Alle (aanbiedingen, aanboden) hebben wij aangen(oo,o)men.
4. Niettegenstaande wij de dui(v,f)en fl(o,oo)ten, toch vl(oo,o)gen zij weg.
5. Cornelis had een glas gebr(oo,o)ken;
Schoon hij de stu(k,kk)en had verst(o,oo)ken,
Hij wist geen raa(t,d).
6. Wij hebben het die(n) man niet kwalijk gen(o,oo)men, dat hij ons heeft bedr(o,oo)gen.
7. Ik zal het wel voork(o,oo)men, dat zij ons voork(oo,o)men. Daar kan niets goeds uit voortk(o,oo)men.
8. Met de afgekl(oo,o)ven (beenderen, beenen) zijn de jonge hon(d,dt)jes in den tuin gesl(o,oo)pen.

9. Waren wij niet toegesch(o,oo)ten, hij zou in de put zijn gevallen en ware verl(oo,o)ren geweest.
10. Men verzekerde mij, dat de vader van Hein is overgek(o,oo)men, omdat hem een ongeluk is overk(oo,o)men
11. Och, och, mijn r(oo,o)zeboom(je,pje) bevr(oo,o)ren, hoe jammer! Gisteren is er mij nog (f,v)ijf gulden voor geb(oo,o)den.
12. Tot overmaat van ongeluk heb ik mijne beurs verl(o,oo)ren, ten minste als ze mij dezen nacht niet ontst(oo,o)len is.
13. Wie verb(oo,o)den dingen doet, grijpt naar honig, maar vindt roe(d,t).

46.

1. Kunt ge de beteekenis ook opgeven van: Een ezal zal zich geen tweemaal aan denzelfden steen st(o,oo)ten en van: Har(t,d)l(o,oo)pers zijn geen doodl(oo,o)pers.
2. Truitje, kan men op de markt ook savoi(j)ekoolk(oo,o)pen?
3. De paarden z(o,oo)gen de veulens, en de veulens z(oo,o)gen de (merriën, merries, merrieën). Begrijpt ge dat?
4. Ouders liefk(o,oo)zen gaarne hunne kinderen, vooral als zij braaf en deug(t,d)zaam zijn.
5. Het zijn slechte w(e,ee)gen, die uwe reisgen(o,oo)ten gek(oo,o)zen hebben.
6. Om hen tot zwijgen te brengen, behoef ik mij slechts te vert(o,oo)nen.
7. Door afwezigheid van den k(o,oo)ning kon men de(n) overwinnaars niet bekr(oo,o)nen. Alle gen(oo,o)digden waren daardoor teleurgesteld.
8. De bet(o,oo)gen uwer onschuld kunnen wij niet

aann(ee,e)men. Wij gel(o,oo)ven u niet. Op zijn zachtst gespr(oo,o)ken: wij houden u voor een(en) l(o,oo)chenaar.

9. Gij gaat immers morgen met ons rijden? Slechts eenige oogenblikken zullen wij bij den melkboer verp(oo,o)zen en veel, zeer veel genoeg zult ge hebben, dat bel(oo,o)ven we u.
10. Met hoeveel tochtgen(o,oo)ten t(oo,o)gen uwe broeders op reis? Ik meen met (s,z)estig. En hebt gij na hun vertrek nog niets van hen vern(o,oo)men? Ja, vóór vier w(e,ee)ken gen(oo,o)ten zij eene goede gezondheid.

47.

1. Kermisvert(o,oo)ningen bieden weinig genot aan. Behalve gevaar te l(oo,o)pen op de t(o,oo)nen getrapt te worden, worden we vergast op de eent(oo,o)nige t(o,oo)nen van blaas- en strijk-instrumenten.
2. De zalmvis(s,sch)er was met h(oo,o)zen aan in zijne boot aan 't h(oo,o)zen, toen er in de verte twee h(oo,o)zen boven de rivier hingen.
3. Tegen negen uur 's morgens liet de opzichter drie sch(oo,o)ten lossen ten teeken, dat de strijd aanving. Nauwelijks waren wij op dat uur op onze zitplaat(s,z)en, die door houte(n) scho(t,tt)en van de kampplaats waren afgesch(oo,o)ten, gez(ee,e)ten of twee stieren sch(oo,o)ten toe en vl(o,oo)gen woedend op elkander aan.
4. Vier de sch(oo,o)ten!
5. (Hoorn-, horen-, hooren)achtige beklee(d,t)selen vindt men bij de insekten, beenachtige bij den mensch, de v(oo,o)gels en de visschen.

6. Kunnen d(o,oo)ve of hardh(o,oo)rende menschen de t(oo,o)nen van den h(oo,o)ren h(oo,o)ren?
7. Van welke landen bezat Karel V de kr(oo,o)nen?
8. Het einde zal het werk kr(oo,o)nen.
9. Ik verwacht, dat men dezen (v,f)orst, die door drukkende belastingen het volk afperst en uitzuigt, zal onttr(oo,o)nen.
10. Tr(oo,o)nen beteekent »lokken» en tr(oo,o)nen »opvolgen». Schrijft gij beide woorden op dezelfde wijze?
11. Wat deze kinderen ook bezitten, g(e,ee)ne tr(o,oo)nen hun alles af.
12. Wanneer de vorsten de zitting(s,en) der volksvertegenwoord(ie,i)gers (oo,o)penen, beklimmen zij hunne tr(oo,o)nen.

48.

1. Hebt ge kl(oo,o)ven in uwe handen? Smeert er wat zalf op en windt er doekje(ns,s) om.
2. Deze hou(t,d)hakkers hebben, als zij hout kl(oo,o)ven, grijslinnen sl(oo,o)ven voor.
3. Begrijpt gij dit: deze sl(oo,o)ven sl(o,oo)ven den ganschen dag.
4. Zeg den arbeiders, die het (koren, koorn) tot sch(oo,o)ven binden, dat ze dezen middag niet lang m(oo,o)gen sch(oo,o)ven.
5. Stoelen en ta(v,t)els werden vóór de dans begon op zijde gesch(oo,o)ven.
6. In de nabijheid der r(oo,o)ken gek(oo,o)men, r(oo,o)ken wij dat zij smeulden.
7. Van zoo'n klein ink(oo,o)men kan mijn schoorsteen niet r(oo,o)ken.
8. De sl(oo,o)pers verk(o,oo)pen bij groote h(o,oo)pen

- oude st(ee,e)nen en planken en h(o,oo)pen daarvan groote voordeelen te hebben.
9. De nachtwacht kwam juist van pas, toen de r(oo,o)vers den heer aanvielen om hem van alles te ber(o,oo)ven.
 10. Zijn aangezicht is met r(o,oo)ven overdekt.
 11. Mij lust het niet nog dezen (a,aa)vond die p(o,oo)ten te p(oo,o)ten.
 12. De kat zat met twee p(o,oo)ten in de klem, die wij voor de ratten ha(d,dd)en uitgezet.
 13. Denk er aan, dat dit paard met har(d,dd)e sp(oo,o)ren moet ber(ee,e)den worden en dat gij op den zand(t,d)weg tusschen de sp(oo,o)ren rijdt.
 14. Maakt gij uwe reis (naar, na) Amsterdam per spoor of per stoomboot? Ik zal sp(oo,o)ren.

49.

1. Hoe zoo haastig, Jantje? Naar het ijs! Gaat gij er heen om te r(ei,ij)den of te gl(ij,ei)den? Waar zijn uwe schaat(s,z)en?
2. Kan men uit deze wol wollen stoffen ber(ij,ei)den? Dan ben ik ber(ei,ij)d ze te k(o,oo)pen.
3. Hebt gij een vrien(t,d), die u tot kwaad wil verl(ij,ei)den, dan moet gij hem m(ei,ij)den.
4. Hij verm(ei,ij)t zich in de gedachte, welke groote(n) dinge(n) hij al niet doen kan.
5. Zal de vorst hem met het leen verl(ij,ei)den?
6. Klaag zoo niet, mijn jongen! ik zie wel, dat ge veel in uwe ziekte moet l(ei,ij)den.
7. Komt, jongens, laat ons die turf op den zolder vl(ei,ij)en. Dat is werk voor ons, niet voor de meisjes: die moeten br(ij,ei)en.
8. Neen, ventje! dat vl(ei,ij)en helpt niet; gij kr(ij,ei)gt uw zin toch niet.

9. Als moeder pannekoeken wil ba(k,kk)en, laat zij het beslag eerst r(ei,ij)zen; onger(e,ee)zen pannekoeken zijn moeilijk te vert(ee,e)ren.
10. Wij r(ij,ei)zen met den postwagen, en gij?
11. Wat ik ook doe, ik kan de koe(i,ij)en niet kr(ij,ei)gen.
12. Verb(ij,ei)t u niet! Wat kan u die boosheid helpen? Zij zijn toch niet hier. Zoudt gij u ook niet over zulk eene behandeling verb(ei,ij)ten? Ik verb(ij,ei)d hem sin(d,t)s twee uur.
13. Zij w(ei,ij)den hun verstand en hunnen tijd om hunne bezi(t,tt)ingen te vermeerderen aan deze w(ei,ij)den, waarin schoone o(s,ss)en w(ij,ei)den, welke zij ter gelegen tijd laten v(ij,ei)len.
14. Komaan, v(ei,ij)l nu deze(n) sleutel! 't Gaat wel, toch moet ge het met meer bel(ij,ei)d doen.
15. Mijne f(ij,ei)len verzw(ei,ij)gen! Neen, dat doe ik niet: ik bel(ij,ei)d ze aan mijne ouders of onderwijzers.
16. Kunt gij 't verschil wel opgeven tusschen voor-uitdr(ei,ij)ven en vóór uitdr(ij,ei)ven? Schr(ei,ijf) 't maar op uwe lei of uw schrif(t,d).

50.

1. Ik moet uwe (ei,ij)schen bill(ij,ei)ken en tw(ij,ei)fel niet aan uwe goede bedoe(l,ll)ingen.
2. Is uw broeder bij de jagers ingel(ij,ei)fd?
3. Hij dwarsdr(ei,ij)ft iedereen, daarom mag niemand hem l(ei,ij)den.
4. Nooit kunnen deze boomen hier ged(ei,ij)en, de grond deugt niet: hij is te hard. Verplaatst gij ze niet, dan zullen ze kw(ei,ij)nen en nooit vruchten voortbrengen.

5. Waarom (ij,ei)kt de ijkmeester de maten en gewichten?
6. (IJl, eil) naar den geneesheer, spoedig, ik bezw(ij,ei)k!
7. Ik (ei,ij)sde, toen ik vernam, wat (hij, hei) van m(ij,ei) (ei,ij)schte.
8. Wij kr(ei,ij)gen van de legers, die tegen elkander kr(ei,ij)gen, geene berichten, die hoop op vrede geven.
9. St(ij,ei)f hem niet in 't kwaad, kast(ei,ij)d hem liever.
10. Hij, die wil m(ei,ij)nen, moet niet zitten te m(ij,ei)meren; anders m(ij,ei)nt een ander vóór hem.
11. Laat de(r) meidst(ei,ij)ven en str(ij,ei)ken en de(n) knecht deze stukken aan de tafel l(ij,ei)men, dan hebben beiden iets te doen.
12. Onderm(ei,ij)n de legerplaats, breng den vijand door 't springen van m(ei,ij)nen in verwarring, dan zult gij de stad kunnen bevr(ij,ei)den.

51.

1. Z(ij,ei) z(ij,ei): de z(ij,ei) is te fijn.
2. M(ij,ei)n vader en de z(ij,ei)ne hebben gezegd, dat w(ei,ij) de patr(ei,ij)zen tegen elken pr(ij,ei)s kunnen verk(o,oo)pen.
3. Door gr(ij,ei)nzen kan men zich de liefde der z(ei,ij)nen niet verwerven.
4. In onmiddell(e,ij)k verband met den scheepsbouw staan: touwslager(ei,ij)en, zeilmaker(ei,ij)en, taander(ij,ei)en en ankersmeder(ij,ei)en.
5. De Nederlanders zijn een degel(ij,ei)k volk, dat gedeeltel(ei,ij)k in landbouw en veeteel(d,t), gedeeltel(ei,ij)k in den handel zijn bestaan vindt.

6. Welke dingen verkoopt men b(ij,ei) het doz(ei,ij)n en welke bij het st(ei,ij)g?
7. De b(ij,ei) geeft ons h(o,oo)nig en (was, wasch).
8. De pels van den hermel(ij,ei)n is om zijne uitstekende with(ij,ei)d zeer gezocht.
9. Berg de vaten met az(ei,ij)n, de kisten met roz(ei,ij)nen en het l(ei,ij)nzaad in de magaz(ij,ei)nen.
10. Het wijfje van de zwaan, ook wel z(ei,ij) genoemd, heeft aan iedere z(ei,ij) eenige slagpennen.
11. In pal(ei,ij)zen woont dikwijls minder geluk (als, dan) in stulpen.
12. In wilden staat is de vermeerdering van het kon(ei,ij)n zekerl(ij,ei)k niet groot, anders zou het reeds lang tot eene lan(d,t)plaag geworden z(ei,ij)n.
13. Kunt gij eene verklaring der volgende woorden geven en tevens opg(e,ee)ven, waarom zij met *ei* of *ij* moeten gespeld worden? gr(ei,ij)s, d(ij,ei), suikerraff(ie,i)nader(ei,ij), w(ij,ei)s, snaker(ij,ei), middell(ij,ei)n, warmoezer(ei,ij), sp(ei,ij)s, onschadel(ei,ij)k, kom(ei,ij)n, komen(ij,ei) en schilder(ei,ij).

52.

1. Hoe schandel(ij,ei)k de gierigh(ij,ei)d ook is, zij is de heerschende hartstocht van vele lieden.
2. Zijne Majest(ei,ij)t heeft ons gegroet en in 't voorbijgaan toegelachen.
3. IJ(s,ss)elst(ei,ij)n en Ravest(ij,ei)n zijn plaatsen in ons vaderland. B(ij,ei)de (liggen, leggen) aan eene rivier, maar niet aan dezelfde.
4. Ik zal u de deur uitzetten, als gij in mijne tegenwoordigh(ei,ij)d onwaarh(ei,ij)d spreekt.

5. Onderhoudender man als mijn l(ei,ij)dsman heb ik nimmer aangetroffen: door allerl(ij,ei) aardigheden wist hij den eent(o,oo)nigen weg door de vall(ij,ei) te bekorten.
6. Waarvan kan men gel(ij,ei) ber(ij,ei)den?
7. Door Amsterdamsche p(ei,ij)l — A. P. — verstaat men de gemiddelde waterhoogte in het (IJ, Ei).
8. Z(ei,ij)len en dw(ij,ei)len zijn dingen, die altijd aan boord gevonden worden.
9. Spelt gij de volgende woorden met *ij* of *ei*?
br(ij,ei)n, gal(ei,ij), kl(ij,ei)n, s(ei,ij)n, bal(ij,ei)n, l(ij,ei), font(ij,ei)n, kl(ij,ei), lakk(ei,ij), k(ei,ij), liver(ei,ij), marsep(ij,ei)n.
10. De kraa(i,ij)en worden geg(ee,e)ten en men maakt er ook past(ei,ij)en van.
11. Is er onderscheid tusschen postel(ij,ei)n en por-sel(ei,ij)n?

53.

1. Elke n(ei,ij)ging om iets te leeren of iets nieuws te zien, mist h(ei,ij) geheel en al. Ervaren-h(ei,ij)d in het een of ander ontbreekt hem, alleen n(ei,ij)gen voor zijne kenni(s,ss)en kan hij uitmuntend.
2. In plaats van de dorre h(ij,ei), die vroeger dit land bedekte, br(ij,ei)den zich thans de goude(n) graanvelden al verder en verder uit.
3. Moet gij den geheelen dag h(ij,ei)en? Dan zult ge wel bl(ei,ij) zijn, als de avond daalt.
4. Bl(ij,ei) of blik is een zoetwatervis, die onze groote r(i,ie)vieren veel opleveren.
5. Wanneer des morgens de zon aan den gezicht-(ij,ei)nder r(ij,ei)st en hare str(a,aa)len den

ganschen hemel kleuren, dan is dit een schi(t,tt)e-rend en verheven schou(w)spel.

6. Wilt ge r(ij,ei)st op uitgestrekte velden zien, ga dan naar Oost-Indië; maar wilt ge r(ij,ei)s zien, dan behoeft ge slechts eene r(ij,ei)s langs eene rivier in ons vaderland te maken.
7. Hetgeen ik u vertel is een f(ei,ij)t, gij kunt er naar vern(ee,e)men.
8. Verschoon m(ei,ij), meester! ik kon mijn werk met de f(ei,ij)t aan mijnen vinger niet afmaken.
9. De werklieden best(ij,ei)gen den st(ei,ij)ger zonder aan het gevaar te denken, waaraan zij dagelijks zijn bloo(d,t)gesteld.
10. Wat st(ei,ij)gert dat paard!
11. Ik w(ei,ij)t het niet hem, maar u, dat de w(ei,ij)t zoo dun is gezaaid.
12. Z(ij,ei) z(ei,ij)de: de weg aan deze z(ij,ei)de van den stroom is fraaier dan aan gene.
13. Deze treur(spellen,spelen) munten uit door de schoone r(ei,ij)en, die er in aangetroffen worden.
14. Kinderen, schaaft u in r(ei,ij)en!

54.

1. Wel Tr(ei,ij)ntje, zoo vroeg op weg! Gij moet zeker met den tr(ei,ij)n.
2. Z(ei,ij)len of slui(s,ss,z)en dienen om het water te l(o,oo)zen.
3. Wij zullen z(ei,ij)len, niet roe(i,ij)en, dan ber(ij,ei)ken wij spoedig de overz(ei,ij)de van het (IJ, Ei).
4. In M(ij,ei) leggen de vogels een (ei, ij).
5. M(ei,ij) is het r(ij,ei)nhouden dezer kleedingstukken opgedragen; daarom w(ij,ei)d ik er al mijn vr(ij,ei)en tijd aan.

6. Is de R(ei,ij)n met (ij,ei)s bedekt? Tracht dan niet met een z(ei,ij)lschuit er over te gaan. Ik (ei,ij)s, als ik aan het gevaar denk, waarin gij u zoudt beg(e,ee)ven.
7. (Eisch, ijsch, ijs) alles; dit alleen mag ik niet inwilligen.
8. Alle moeite, om het zinkende schi(p,b) met vuur-p(ij,ei)len te ber(ij,ei)ken, was te vergeef(s,sch). Redding aanbrengen was onmogelijk, het zonk met de opvarenden in eene p(ij,ei)ll(o,oo)ze Diepte.
9. Maak u nooit aan m(ij,ei)need schuldig; den m(ei,ij)needige straft de wet zwaar.
10. Dit huis wordt onderm(ei,ij)nd, weldra zal het i~~j~~storten.
11. M(ei,ij)nt gij op die visch of wil ik het voor u doen?
12. Met m(ij,ei)n vader ben ik in eene zoutm(ei,ij)n geweest.
13. Het gew(ij,ei) der herten levert geraspt, door k(o,oo)king in water, een voe(t,d)zaam gel(ei,ij) op.
14. In plaats van h(ij,ei)mwee zegt men ook: ver-langen naar het vaderlan(d,t).

55.

1. Ik heb van morgen mijn tuintje gewie(d,t) en wat hebt gij uitgevoer(d,t,dt)? Ik heb mijne lessen geleer(d,dt,t) en eenige oogenblikken gespeel(d,t,dt).
2. Hadt gij het hem gevraag(d,t), hij zou dien zak stellig voor u gehaal(t,d) hebben.
3. Heeft uw neef u gemel(d,t), dat zijne beste dieren wegens eene b(o,oo)ze ziekte zijn gedoo(dt,t,d)?
4. Bij toeval had hij gehoor(dt,t,d), dat het schip

- gestran(dt,t,d) en niemand der schepelingen gere(d,t) was.
5. 't Is droevig, goede vriend! mijn huis is verbran(d,t) en wat er van het huisraa(t,d) is uitgehaal(d,t), is zeer beschadig(t,d). Mijne huisgen(o,oo)ten zijn, zonder kwetsuren bek(oo,o)men te hebben, gere(t,d), doch ik ben door het vallen van een balk deerlijk (gekwets, gekwest, gekwetst).
 6. Toen men niet ver meer van het hutje, be woon(d,t) door een ouderloos meisje, verw(ei,ij)der(d,t) was, waren allen berei(d,t) haar mede te nemen. Er werd nog veel gescharrel(d,dt,t) en er moest nog veel gehandel(d,t) worden, voor men bepaal(d,t) had, door wien het kind zou opgevoe(d,dt,t) worden.
 7. Gij hebt mij vergas(d,t) op zoo'n lekkeren een debout.
 8. Het genoeg en, dat wij bij hem gesmaak(d,t) hebben, was groot. Wij hebben in den tuin gejuich(d,t), gedans(d,t), gewip(t,d) en ge maak(t,d), dat niemand kon zeggen: zij zijn te lui(d,t)ruchtig geweest(d,t).
 9. Tot straf werd hij uit zijnen diens(t) ontslagen, hoewel velen hem eenige jaren gevangenis straf hadden toegewensch(d,t,dt).
 10. Omdat zijn land goed bemes(d,t) en bewerk(d,t) werd, bracht het een goeden oogs(d,t) op, ja, veel grooter dan hij verwach(t,d) of gewensch(d,t) had.
 11. Zijn vader zou hem liefst op een kantoor (ge plaats, geplaatst, geplaatst) zien.
 12. En nu durft ge nog zeggen, dat ge eene goede daad verrich(t,d) hebt? 't Is wat moois! Gij

hebt den jongen getrap(d,t) en geschop(t,d), omdat hij úw ka(m,mm)eraad verraderlijk had aangetas(d,t)? Ga uit mijne oogen!

13. Hebt gij lang gewaak(d,t)? Dat spijt mij. Ik heb mij gehaas(d,t) voor midde(n,r)nacht thuis te zijn; doch de duisternis heeft het mij bele(d,t).

56.

1. Waar (blijf, blijft) Jan? Hij zit boven, waar hij (schilder, schilderd, schildert) of teeken(t,d).
2. Wat scheel(d,t) het mij of hij tien gulden van vader krijg(d,t), ik heb toch geld genoeg.
3. Al blaas(d,t) de wind nog zoo (v,f)el, de stuurman staa(d,t) pal aan het roer en verlaa(dt,t) het niet voor men hem aflos(d,dt,t).
4. Mijn buurman verzeker(d,t) mij en durf(d,t) er wel op zw(ee,e)ren, dat de eigen(a,aa)res van de buitenplaats naar eene verw(ij,ei)derde landstreek vertrek(d,t). Hier beval(t,d) het haar niet meer.
5. Alles onderneem(dt,t) hij; voor niets d(ei,ij)ns(d,t) hij terug; alles geluk(d,t) hem; nooit heef(t,d) hij tegenspoe(d,t).
6. Tot zulke gekke dingen kom(pt,pdt,t) men, als men ieders raad opvolg(dt,t) en het ieder naar den zin wensch(dt,t) te maken.
7. Die op 't ijs dans(dt,t), glibber(t,d).
8. Hij denk(dt,t) slechts aan mij, hij verlang(d,t) steeds naar mij, hij zoek(t,d) steeds naar mij; doch vinden kan(t,dt) hij mij niet.
9. Wat beteeken(dt,t) dit: Al regen(dt,t) het varkens, Jan Salie krijg(d,t) er geen (borsel, borstel, borssel) van.
10. Daar gaa(dt,t) het schip, waarop ze allen zijn,

die hij lief(heeft,hebt). Het steek(t,dt) in zee en verw(ei,ij)der(d,t) zich al meer en meer. Straks verdw(ei,ij)n(d,t) het uit zijn gezicht en hij zie(t,dt) hen misschien (nimmer, nooit) weer.

57.

1. Hoe, (heb, hebt) gij verdriet of (zijdt, zijt) ge ziek? Neen! (Denk, denkt) ge u dan te kleeden? Gij begrijp(t,dt) toch wel, dat gij u gereed moe(dt,t) maken, zoo gij tegen (twaalf, twalet) uur bij uw vriend wil(d,t) zijn.
2. Dach(t,dt) gij dat u niemand zag(t)? Ik zag(t) u. Kom(t), nu scherts(t,d) gij toch? Neen, waarlijk niet.
3. Wat mag(t) de rede(n,nen) zijn, dat gij den brief, dien ge verleden week ontving(t,dt), niet wensch(t,d) te beantwoorden?
4. In uwen angs(d,t) vloog(t,dt) gij plotseling op, greep(t,dt) uwen broeder om den hals en riep(t,dt) snikken(d,t) uit: »Och, Willem, help(t) mij, ik wee(t,dt) niet, wat mij deer(d,t)!»
5. Gij plach(dt,t) mij meermalen te zeggen, dat ik mijn gel(d,dt) verkwis(d,t), en gij gevoel(d,t) niet, dat gij mij daarmede kwets(t,dt)?
6. Ken(d,t) gij iets dwazer dan geloof te slaan aan sp(oo,o)ken? Gij geloof(dt,t) toch zeker niet aan die zo(d,t)heden?
7. Het is niet voldoende te zeggen, dat gij uwe moeder eer(d,t) en bemin(d,t); maar gij moe(d,t) het door uw gedræg t(o,oo)nen.
8. Zeg(t) mij met welk rech(d,t) gij u als heer en meester hier aanstel(dt,t)?
9. Demp(t,dt) vriend! die putten en doe(t) het heden, morgen is het misschien te laa(d,t).

10. Stap(t) in, mijne heeren! zoo ge niet wil(d,t), dat wij te laat(t,d) komen.
11. Laa(t,dt) ons afscheid gaan n(ee,e)men en ga(at) gij boven ons goed inpakken; morgen vertrekken wij.
12. Kom(t) tot mij, vrienden! ik zal u helpen, als gij in noo(d,dt) verkeer(d,t,dt).
13. Vouw(t), kinderen! de handen en slui(d,t) uwe oogen, wanneer gij God aanroep(d,t).
14. Mannen, sta(at), ga(at) niet verder, leg(t) uwe wapens neêr, verweer(t) u niet, gij zijt mijne gevangenen!

58.

1. Verbeel(d,t,dt) gij u, dat hij het beel(d,t,dt) beschadig(d,t) heeft? Ik verbeel(d,t,dt) het mij niet.
2. Al doorgron(t,d,dt) ik u niet, God doorgron(d,t,dt) zelfs uwe geheimste gedachten.
3. Zou(t,d,dt) gij, als gij het spek zou(d,t,dt), er ook wat peper op willen stroo(i,ij)en?
4. De bode dagvaar(d,t,dt) den edelman om den ach(t)tienden dezer ter dagvaar(d,t) te versch(ei,ij)nen.
5. Als de tijger honger heef(d,t), verslin(d,t,dt) hij alles, wat onder zijn bereik kom(d,t).
6. Deze jongen beantwoor(t,d,dt) de vraag goed, die hem door zijn leermeester gedaan wor(d,t,dt).
7. Klee(d,t,dt) dit klee(d,t) mij goed?
8. Uw vader dul(t,d,dt) niet, dat gij deze boeken schen(t,d,dt). Hij verbie(d,t,dt) het u dagelijks.
9. De ware vaderlander ontzie(d,t,dt) zijn leven voor koning en vaderland niet. Op 's konings roepstem gor(d,t,dt) hij het zijdgeweer aan en strij(d,t,dt) zoolang hij adem heeft.

10. Hij zie(t,d,dt), hoe de zeepzieder de zeep zie(t,d,dt).
11. Kon(d,t,dt) gij dit werk voor mij afmaken, gij hiel(d,t,dt) mij niet hier: ik ben ongestel(t,d).
12. Als uw vader des avon(ts,ds) de klok opwin(t,d,dt), win(t,d,dt) gij dan uw horloge op?
13. Het baa(t,d,dt) hem niet, al baa(t,d,dt) hij zich voor zijne gezondheid alle dagen.

59.

1. Willem klom op den stoel; maar het kos(t,tt)e hem heel veel moeite, eer hij za(d,t).
2. Hij antwoord(d,dd)e: verg(t) dat niet van mij. Waarom zou ik hem slecht behandelen, hij (overlaadde, overlade) mij steeds met weld(aa,a)-den. Beel(d,dd)et gij u dat ook in?
3. Hoe men hem ook tot vlijt aanspoorde, het (bate, baatte) niets. Zijne armoede nam hand over hand toe, want niemand wilde hem meer in diens(t) hebben. Eindelijk belan(d,dd)e hij op een oorlogschip.
4. Mel(d,dd)e hij u, dat de berichten van het oorlogsveld onjuist zijn? Neen, hij berich(t,tt)e mij, dat zijn broeder tot luitenan(d,t) bevorder(d,t) was.
5. Mijn jongste broertje is ongestel(t,d,dt) geweest; hij hoes(t,tt)e hevig.
6. Zij (vate, vatte) mij bij de hand en lei(d,dd)e mij door den donkeren gang (naar, na) de tuinkamer, waar hare moeder mij (wachte, wachtte).
7. Zij berei(d,dd)e mij een lekker papje en gij weet het, daarmede vergas(t,tt)e zij mij. Waarmede vergas(t,tt)e zij u?
8. (Schade, schaadde) hij u door zijn voorb(a,aa)rig spreken? Och, neen, daarmede schaa(t,dt,d) hij mij nooit, ook kan hij mij geene (schaadde,

schade) toebrengen, want hij weet niets van mijne zaken.

9. Onbarmhartig vermoor(d,dd)e hij zijnen vriend, en niettegenstaande velen het gezien hadden, ontken(d,dd)e hij zijne misdaad, zelfs toen men hem bij den vermoor(d,dd)e brach(t,dt).
10. Die man is een bran(d,t,dt)stichter en zijne vrouw eene bran(d,t,dt)stichtster, die niet minder dan zeven maal brandstich(t,tt)en. Nu zitten zij in het rasphuis, zoodat het brandstich(t,tt)en door hen ten (ij,ei)nde is.
11. Wij (schatten, schat'ten), dat hij meer scha(t,tt)en bezi(dt,t,d) dan tien van ons.

60.

1. Met het ra(sp,ps)je heeft de meid de suiker (geraspt, gerapst, geraspd).
2. Zou(t.dt,d) gij wel gedach(d,t,dt) hebben, dat de man, die in den winkel (raspte, rapste), het (rapste, rabste) van al de bedienden is?
3. Hij verklaar(d,t,dt) zelf, dat de b(a,aa)ten voortvloe(i,ij)ende uit zijne lander(ei,ij)en hem toch niet (baatten, baten). Evenmin (baten, baatten) hem de groote sommen geld(s), die hij erfde.
4. Baa(d,t,dt) het niet, dat hij zich baa(d,t,dt), zeker is het, dat het hem ook niet schaa(t,d,dt).
5. God (schiep, schepte) de aarde met alles wat er op en in is.
6. Wanneer (schiept, scheptet) gij water? Ik (schepte, schiep) het vóór een uur.
7. Zij verzeker(d,t,dt) mij, dat zij hare arme moeder onderhou(d,t,dt), die meer dan een jaar door ziekte te bed lig(d,t,dt). Verdien(d,t,dt) zij onze hulp niet?

8. (Legt, ligt, leg, lig) mijnen mantel in de voor-kamer, de uwe (legt, ligt) er zeker reeds.
9. Zijt gij (na, naar) het onderhou(d,t,dt), dat ge met hem gehad(t) heb(t), overtuig(t,d)?
10. In welke brandkas(t) bewaar(t,d) gij uw zilver?
11. Gij overtuig(dt,t,d) mij, goede vriend! Ik erken(t), dat ik gedwaal(t,dt,d) (heb, heeft).
12. Hij verdwaal(dt,t,d) zeker in het bosch, als hij niet naar den weg vraag(t,d). Men vin(dt,t,d) er eene menigte bijpa(d,dd)en, die den bekwaamsten gi(t,d)s soms doet d(o,oo)len.

61.

1. De hou(d,t)dief beken(d,t), dat hij behalve het hout, gel(d,dt) ontvreem(d,t) heeft. Dat hij (denzelfden, dezelfde) dief is, die bij ons gest(o,oo)len heeft, zie(t) ik aan zijne wil(t,d) vliegende oogen en aan zijnen hav(i,ie)ksneus.
2. Ik moes(t,d), wilde ik niet omk(o,o)men, vlucht(t,tt)en; het water was tot in mijn huis (doordrongen, doorgedrongen).
3. Nadat gij hem gestraf(d,dt,t) had(t) en hem het verkeerde had(t) onder de oogen gebrach(t,d), was hij toen van berouw en schaamte (doorgedrongen, doordrongen).
4. Willem vlei(dt,t,d) zijne ouders met schoone beloften; maar pas(t,d,dt) (na, naar) eenigen tijd weer even slecht op als vroeger. (Vlijt, vleit, vleidt) kent hij niet; hij is lui en wanordelijk.
5. (Vleidt, vlijt, vleit, vlijdt) hij steenen of heeft hij ze (gevljyd, gevleit, gevleid, gevljydt)?
6. Waarom hebt gij uwe ouders (gevleit, gevleidt, gevljyd, gevleid, gevljydt). Ongetw(ei,ij)feld om naar de kermis te gaan.

7. Ik speel niet meer met u; gij win(dt,t,d) altijd.
8. Als mijne zuster (garen, gaarn) win(d,t,dt,) help ik haar altijd. Moeder zie(dt,t) niet gaarne, dat zij die arbeid alleen doe(t,dt), omdat de streng zoo licht war(d,t,dt).
9. Mijn broeder berich(t,tt)e ons, dat hij sinds drie jaar aan den spoorweg arbei(d,dt,t) en naar zijne gedachte wor(d,dt) er nog twee jaar aan gearbei(t,dt,d).
10. Het ijs krui(dt,t), de win(t,dt,d) stuwt het water op, waardoor waarschijnlijk de afge(damde, dampste) waard zal inloopen.
11. Verdam(pt,dt,t) het water, terwijl het kook(t,dt,d)?
12. Scherts(d,t) gij nooit of hou(t,d,dt) gij niet van scherts? Uw broeder krui(t,dt,d) er zijne gesprekken altijd mede.
13. Zoo gij van gekrui(d,dd)e sp(ei,ij)zen hou(t,dt), kom dan bij ons middagmalen; mijne moeder krui(t,dt,d) de sp(ij,ei)zen sterk.

62.

1. Toen hij zich den arm won(d,dd)e, won(t,d,dt) hij er dadelijk een doek om en (bette, bedde) de won(d,t) met koud water. Ik heb mij niet gewon(t,d,dt) en ben ook niet gewon(t,d,dt). Won(d,dd)en veroorzaken pijn.
2. Door onoplettendheid goo(t,dt,d) onze meid te veel water op de stij(f,s)sel; zij vergoo(d,t,dt) ze.
3. Deze vader vergoo(d,t,dt) zijn kroost. Worden uwe broeders en zusters ook door uwe ouders vergoo(t,d,dt)?
4. Mijn onderwijzer (rade, raadde) mij geen schilder, maar t(ee,e)kenmeester, te worden. Hij z(ei,ij)de: dat mijn aanleg voor het t(e,ee)kenen grooter

was (dan, als) voor het schilde(r,rr)en. Wat raa(t,dt,d) gij mij? Ik raa(t,d,dt) u den raa(t,d) uws leermeesters op te volgen.

5. Ik verbin(t,d,dt) mij en gij verbin(d,t,dt) u zeker ook, om hetgeen wij bepaal(t,d) hebben, trouw na te komen.
6. Eensklaps verander(d,t,dt) hij van plan en bepaal(d,t,dt) den dag van ons vertrek op morgen.
7. Er zijn plaat(s,z)en, waar het water uit den gron(d,t) wel(d,t,dt).
8. Met geweld(d,t) stoo(t,tt)e men hem de deur uit.
9. Schil(d,t,dt) gij appelen? Wij hebben ze al geschil(t,d,dt) en bij den bakker gebrach(d,t) om te dr(o,oo)gen.
10. Voorheen bedien(d,dd)en de strijders zich van een schil(t,d) om de slagen en hou(w,ww)en hunner vijanden te kunnen opvangen.
11. Verlaa(t,d,dt) gij mij of gelei(d,dt,t) ge mij tot de verlaa(t,d)? Ik verlaa(d,t,dt) u nu, anders verlaa(t,d,dt) ik mij.
12. Ik heb aangeschel(d,t,dt), doch er kom(t,d) niemand voor.
13. Vloo(d,dt,t) gij dien man, omdat hij u tot kwaad-doen wilde (verlijden, verleidden, verlijdden, verleiden)?
14. Gisteren in het bos(ch) zijnde floo(t,d,dt) mij een haveloos geklee(d,t,dt) man, die mij door zijn armoedig voorkomen vrees (aanjaagde, aanjoeg). (Verschrikt, verschrokken) vloo(d,t) ik en stootte door het alarm, dat ik maakte, een haas op, die (naar, na) den kant der heide vloo(t,d,dt).

63.

1. Indien gij mijn potloo(d,t) (spits, spitst, spitsd),

- spits(t) het dan niet te f(ij,ei)n: een te scherp
 gespits(t) potlood snij(d,t,dt) door het papier.
2. Die man is behe(b,p)t met (voor,ver)oordeelen.
 Hem (voor,ver)oordeel(t,d) ik niet, maar wel de
 (voor,ver)oordeelen, die uit domheid voor(t)komen.
 3. Niet lang geleden vluch(t,tt)en eenige lafhartige
 soldaten van het oorlogsveld en versprei(d,dd)en
 het gerucht, dat ons leger verslagen was.
 4. Ik ston(d,t,dt) verstom(pd,d,t), want ik kon niet
 begr(ij,ei)pen, dat het verstand van dien jongen
 in weinige dagen zoo verstom(pt,t,d) was.
 5. Is zij er van bewus(d,t), dat haar gedrag door
 iedereen wor(d,t,dt), afgekeur(d,t)?
 6. Dat werk keur(t,d) ik, als opzichter, niet goed.
 Keur(t,d,dt) de eigenaar het goed, dan heb ik
 er vrede mede.
 7. Door vriend en vijand achterhaal(d,t,dt) en ver-
 volg(d,t,dt), vluch(t,tt)e hij naar een verw(ei,ij)-
 derd oord; doch ook daar werd hem geen rust
 gegun(d,t).
 8. Hij achterhaal(d,t,dt) en vervolg(d,t,dt) hem met
 oogmerk hem den rechters over te leveren, die
 eene groote som geld(s) op zijn hoofd hebben
 geze(d,t).
 9. Die(n) noem ik mijn vriend, die mij de waarheid
 zeg(d,t,dt) en mij datgene leer(d,t), wat ik
 n(o,oo)dig heb te weten; wie mij vlei(d,t,dt),
 die(n) noem ik mijn vijand, hem ontvluch(d,t,dt) ik.
 10. Wat wensch(d,t) gij te worden: een kunstenaar
 of een kunstenmaker? Zeg(d,t) het mij.
 11. Vergeef(t,d) mij, ik heb mij vergis(d,t), ik was
 onthuts(t,d,dt), wijl ik u voor mijnen broeder
 hiel(d,t,dt).
 12. Hij wij(d,dd)e zijn geheele leven aan de belangen

der w(e,ee)zen. Kw(a,aa)mt gij bij hem, dan wei(d,dd)e hij er in 't breede overuit; dat was hem eene behoefte.

64.

1. Met houw(ee,e)len, schoppen en bijlen vel(d,t) men de boomen uit deze laan. Daar (valt, velt) er een met oorverd(o,oo)vend geraas ter aarde.
2. De soldaat vel(d,t,dt) zijn geweer. Straks snor(t,d) de kogel door de lucht.
3. Wanneer aanvaar(t,d,dt) gij uw ambt? Ik aanvaar(d,t,dt) het den eersten der volgende maand.
4. Kon(d,t,dt) gij mijne schuit niet zien, dat gij mij aanvaar(d,t,dt)? Help(t,d,dt), ik wor(d,t,dt) in den grond geboor(d,t).
5. Hier heb ik werk voor u: gij zusje, boor(d,dt,t) met dit boor(d)sel dezen rok en gij, Jan, boor(d,t,dt) (z,s)estig gaatjes in deze plank.
6. Hij, de ondern(ee,e)mendste en kloekberaden(d)ste knaap, boor(d,t,dt) zonder gevaar te duchten door het vijandelijke leger.
7. Zij lach(t,tt)en, dat zij (schudden, schud'den).
8. Mijne hen rui(d,t,dt); zij legt niet meer.
9. Het volk wor(d,t,dt) opgerui(d,t,dt), weldra bars(d,t,dt) het oproer uit.
Dat is het werk van dien man, hij rui(d,t,dt) ieder op.
10. Bij de ontvangst der tijding van het overl(ei,ij)den haars broeders, (barste, barstte, borste, borstte) zij in tranen uit.
11. Er hebben in dien oorlog groote veldheeren uitgemun(d,t), bovenal mun(t,tt)e zijn neef de

- generaal, uit; altijd was hij daar, waar het gevecht het hevigs(t) was.
12. Waar is deze mun(t,d) gemun(t,d)? Ik meen op de mun(d,t) te Utrecht, waar een mijner bloedverwanten mun(t,tt)er is.
 13. Het smar(t,tt)e mij u leed veroorzaakt te hebben; ik had het op u niet gemun(t,d).
 14. Zij oefenden zooveel invloe(d,t) op hem uit, dat zij hem (overreden, overreedden) bij mij zijn intrek te nemen.
 15. Vertel(t,d) mij haar(v,f)ijn hoe het mogelijk was, dat zij dit kind (overreden, overreedden).

65.

1. Zi(g,ch)tbaar was hij door zooveel bewijzen van gehe(g,ch)theid aangedaan.
2. Er zijn werklieden, die met de zi(g,ch)t het koren afslaan.
3. Vermoeid van den arbeid (torst, torscht) hij die(n) last huiswaarts. Belas(t,tt)e hij mij er mee, voor mij zou ze li(g,ch)t zijn.
4. Steek li(g,ch)t aan en li(g,ch)t mij bij.
5. Uw broeder is een verli(g,ch)t man, die door zijne kennis veel nut sti(g,ch)t.
6. Pla(g,ch)t hij niet alle dagen hier te komen? Niet? Ik da(g,ch)t het.
7. Die man heeft een verda(g,ch)t uitzi(g,ch)t. Zou hij een booswi(g,ch)t zijn?
8. Het geru(g,ch)t loopt, dat er deze(n) na(g,ch)t hevig is gevo(g,ch)ten. No(ch,g) mijn vader. no(ch,g) mijn oom slaan er geloof aan, niet-tegenstaande de bode het ple(g,ch)tig verzekert(t,d).
9. Ik zal geen omwegen gebruiken, maar re(g,ch)t-

- streeks naar het geval vragen, li(g,ch)t dat hij het vertel(d,t) en voortaan voorzi(g,ch)tiger handelt.
10. Zwi(g,ch)t gij ook al voor de eerzu(g,ch)t van dien man? Gij sla(g,ch)t uwe ni(g,ch)t!
 11. Tot het gesla(g,ch)t der runderen behoort de koe, wier vleesch ons een gezond en sm(a,aa)kelijk voe(d,t)sel verschaf(d,dt,t).
 12. O(g,ch), wat ik u bidden mag, maak de zaak niet ru(g,ch)tbaar; gij zou(d,t,dt) er mijne do(g,ch)ter door benadeelen.
 13. Ve(g,ch)t of twist niet; hou(t,d,dt) vrede met alle menschen. Eendra(g,ch)t maakt ma(g,ch)t, tweedra(g,ch)t breekt kra(g,ch)t.
 14. Welk onderscheid is er tusschen scha(g,ch) en scha(g,ch)t?

66.

1. Snel le(g,ch)t hij het gehaalde op de tafel, waarna hij als een wilde de deur uitvlie(g,ch)t.
2. Is 't gebroken? Nu deu(g,ch)t het nergens meer toe.
3. Verheu(g,ch)t hij zich, dat hij iets anders van u krij(ch,g)t?
4. Op gindsche hoo(g,ch)te, zegt hij, vond hij een sla(g,ch)tand van een ol(i,ie)fant.
5. Onder het geju(g,ch) eener groote meni(g,ch)te stij(ch,g)t hij in het rijtuig.
6. Och, zie eens, het bloempje han(g,ch)t door de droo(g,ch)te met zijn kopje naar den grond. Ze(g,ch) de meid, dat zij wat water bren(g,ch)t.
7. De zeeman bui(g,ch)t de knie om God voor zijne behoudene aankomst te danken.
8. Jongens! vervol(g,ch)t dat dier niet: het hij(g,ch)t van vermoedheid.

9. Dagelijks omrin(g,ch)en hem de kinderen zijner buur(lieden, mannen), voor welke hij als een vader zor(g,ch)t.
10. Voorzaa(ch,g)t gij, dat de stad zoo moedig zou verdedi(g,ch)d worden?
11. Zin(g,ch)t hij? Ik da(g,ch)t, dat hij balkte.
12. Indien gij u een geheel jaar goed gedraa(g,ch)t en alles volbren(g,ch)t, wat u (gelast, gelascht) wordt, dan ontvan(g,ch)t ge, als die(n) tijd verstreken is, dit goude(n) horloge.

67.

1. Onder het gela(g,ch) van alle aanwezigen betaalde hij het gela(g,ch) en verlie(d,t) na goede(n) avond gewenscht te hebben, de gela(g,ch)kamer.
2. Vóór deze(n) heer zich in den (egt, echt) begaf, heeft hij voor zijne zuster een snoer (echte, egte) koralen geko(g,ch)t.
3. Als gij uw land ploeg(g,ch)t, span(t,d) gij dan paarden of ossen voor den ploeg?
4. Doe de deur di(g,ch)t: het to(g,ch)t hier geweldig.
5. Ik heb no(ch,g) eenig geld; do(g,ch) hij heeft no(g,ch) geld no(g,ch) goed, no(ch,g)tans is hij niet doodarm.
6. Mo(g,ch)t ge des avonds bij mij komen, denk dan aan den do(g,ch); hij li(ch,g)t di(g,ch)t bij het hek aan de re(g,ch)terzijde. Al bij(dt,t,d) hij niet, to(g,ch) zoudt ge verschrikken, als hij onverwa(g,ch)ts op u aanvloog.
7. Kom met het li(g,ch)t, opdat ik zie, wat hier in den gang li(g,ch)t.
8. Ta(g,ch)tigmaal heb ik hem voor dat lo(g,ch) gewaarschuw(d,t), zelfs no(g,ch) dezen o(g,ch)-

tend! Nu li(g,ch)t hij er in! Zoo gaat het, als men de oogen in den zak heeft.

9. Een lo(g,ch) mensch kan niet vlu(ch,g) loopen.
10. Ja, hij is dood! Eenige min(u,uu)ten vóór zijnen dood sprak hij mij nog over gewi(g,ch)tige aangelegenheden. Hij (lach, lag) te bed en toen ik afschei(d,t) van hem nam, riep hij mij met zijnen gewonen (lag, lach) om den mond een eeuwig vaarwel toe.

68.

1. Met een rottin(g,k)je in de hand en een goude(n) kettin(g,k)je aan zijn horloge stapt hij als een (v,f)at elken middag voorbij mijn huis.
2. Na dat droevig voorval op Kerstavond is het ons niet mogelijk zijn har(d,t) voor ede(l,ll)e aandoeningen toegan(g,k)elijk te maken.
3. Ik moest, zeide hij, het masker maar laten vallen. Al mijn loo(g,ch)enen was vru(g,ch)-teloos. Alleen na eene openhartige bekentenis mo(g,ch)t ik op de konin(g,k)lijke genade h(oo,o)-pen.
4. Aanvan(g,k)elijk ging alles goed, doch geen zes weken na mijne aankoms(t,d) wer(t,d,dt) de jon(g,k)heer (onverdragelijk, ondragelijk).
5. De lange achterp(o,oo)ten van den sprin(g,k)-haan, alsmede die van den sprin(k,g)haas, zijn geheel tot springen ingeri(g,ch)t. De sprin(g,k)-haas of kangaroo behoort(t,d,dt) in Australië te huis.
6. Hij kan niet doen, wat hij wil(t); hij is van mij(n) afhan(g,k)elijk.
7. De vorst van dit konin(g,k)rijk is lan(g,k)moedig. Men zegt van hem: hij is een goed k(oo,o)-

- nin(k,g); doch ik zeg: hij is een goede k(oo,o)-nin(k,g). Wat ze(g,ch)t gij?
8. Hebben de slangen en de hagedi(s,ss)en lan(g,k)-werpige li(g,ch,cha)men?
 9. In den kni(p,b) van deze jon(k,g)vrouw zat gisteren een winterkonin(g,k)je en hoewel het beestje den geheelen na(g,ch)t geen eten had(t) gehad(t) was het nog (levend, levendig).
 10. Die zijnejon(g,k)heid in ledigheid doorbreng(t,d,dt), zal zeker eenmaal daarover berouw gevoe(l,ll)en.
 11. Oorspron(g,k)elijk beteekent »hertog» aanvoerder van het heir of l(ee,e)ger.

69.

1. Link(s,sch) van het kasteel, op de plaats waar de kastanjeboom staat, schoo(d,dt,t) hij den haas dood.
2. Gij zijt een link(s,sch)e(n) jongen! Altijd maakt gij uw werk (averechts, averegtsch, averrechtsch).
3. Op de (averechtsche, averegtse) zijde van dezen gedenkpenning staat de beeltenis van den koning.
4. De hazen zijn dit jaar schaar(s,sch), daarom zijn de prijzen gest(ee,e)gen.
5. Langer hier te werken gaat niet aan; de meester betaal(d,t,dt) schaar(s,sch).
6. Blijft hij steed(s,sch) in eene (schuine, schuinsche) ri(g,ch)ting doorwandelen, dan zal hij nooit zijn doel ber(ij,ei)ken.
7. Gij hebt toch altijd in uwe manieren iets steed(s,sch).
8. Schuin(s,sch) tegenover u woont de wij(s,sch)te man, die(n) ik ooit gespr(oo,o)ken heb(t).
9. Had hij het niet wijs(ch) aangeleg(d,t), nooit zou hij het zoo ver in de wereld gebra(g,ch)t hebben.

10. Kom(t) ras(ch), wapent u, de vijand staat voor de poort.
11. Met ras(sch,s)e schreden spoe(d,dt,t) hij zich naar zijne moeder, die hij jaarlijk(s,sch) slechts(ch) eenmaal ziet en thans zeer waarschijnlijk overl(e,ee)den is.
12. Op de jaarlijk(se,sche) paardenmarkt waren slechte paarden, meest oude(n) en magere(n), die voor een matigen prijs verko(g,ch)t werden.
13. De ware toedra(g,ch)t der zaak is deze: Piet, de(n) mal(s,sch)te(n) jongen, dien ik ken, heeft hem het eerst bij zijne haren getrokken, waar(na,naar) de poppen aan het dan(s,z)en gingen.
14. Dat is het mal(s,sch)te vleesch, hetwelk de(n) slager deze week had.
15. Die haver staat mal(s,sch) op het veld.
16. De bleeker brengt wekelijk(s,sch) de wekelijk(se,sche) wasch te huis; de driemaandelijk(se,sche) bezorgt hij viermaal per jaar.
17. Ga naar boven, leg het goed, dat gij daag(s,sch) gebruikt, in uwe kast en kom(t) met uw zondaag(s,sch) goed aan beneden: wij gaan op reis.

30.

1. Mijn hond is wacht(s,sch): den gan(sen,schen,zen) na(g,ch)t bewaakt hij huis en erf.
2. Bij welke gelegenheid waren de (gansen, ganzen, ganschen) waakzaam?
3. Volg(t) mij; maar zijt geen slaaf(s,sch) navolger. Volgdet gij mij slaaf(s,sch), dan stoo(t,tt)et gij u aan de(n)zelfden steen, waaraan ik mij stoo(t,tte).
4. War(s,sch) van alle vleierij hielp hij ongevraagd(d,t) ieder, die hulp noodig had(t).
5. Wie(n) zou uw man zijn, een nor(s,sch), een war(s,sch) of een trot(s,sch) mensch?

6. De trot(s,sch)aard ziet met vernedering op zijnen evenmensch neer. Trot(s,sch)heid verhoogt ons niet, daarom: leg(t) af uwen trot(s,sch)!
7. Trot(s,sch) hare gescheurde kleederen en hare klompen liep zij zelf(s) met zekere bevalligheid.
8. Dat schot(s,sch) kleedje staat u fraaiër dan het witte met dwar(se,sche) strepen en paar(se,sche) bloemen.
9. Met bl(o,oo)te voeten en los(se,sche) haren sprong zij van schot(s,sch) op schot(s,sch), om de(n) overkant der rivier te bereiken. Zij merkte in hare vlu(g,ch)t niet, dat zij een (wisschen, wissen) dood tegemoet ging.
10. Toen hij nader kwam, zag ik, dat zijne wangen zeer bleek en flet(s,sch) waren; ik veronderstelde, daar zijne antwoorden kort en bit(s,sch) waren, dat hij ziek was.
11. De kind(s,sch)heid van dezen man was oorzaak, dat hij van al hetgeen men hem verhaalde, niets begreep en zijnen verzorgers g(e,ee)ne dankbaarheid kon (toonèn, tonen, betoonen, betonen).
12. In onze kind(s,sch)heid kunnen wij niet be-se(f,ff)en, hoe dikwijls voor- en tegenspoed elkander in dit leven afwis(se,sche)len.
13. Vervaardig(d,t,dt) men: Haarlem(s,sch) linnen in Haarlem(s,sch) omstreken?
14. Hij antwoordde mij bit(s,sch).

21.

1. Hoe fraai ik deze muren (gegispst, gegipst) heb, toch wor(d,t,dt) mijn werk door mijnen heer (gegipst, gegispst).
2. »Haas(t),» zei de jongen, »had ik een haas(t) gevangen.»

3. Met have(n) en goed scheepten de vlu(g,ch)telingen zich in de have(n) in, in (scheeppen, schepen) tot zinkens toe volgeprop(t,d).
4. Uw vriend weet altijd eene menigte (histories, historiën) te verhalen, die hij op zijne wijze weet op te smukken.
5. Bevatten de (histories, historiën) van Nederland en België dezelfde f(ij,ei)ten?
6. De hemel(s,en) vertellen Gods eer en het uitspan(z,s)el het werk Zijner handen.
7. Op onze led(i,ie,e)kanten bevinden zich hemel(s,en).
8. Jongenlief! gij moet uwe (kleeden, kleederen) niet op de (kleeden, kleederen) laten (liggen, leggen), maar ze behoorlijk in de hangkas(t) ophangen.
9. Niet alle middel(en,s) (leiden, lijden) tot het doel.
10. Meisjes, die hare middel(en,s) door r(ij,ei)gen dunmaken, benad(e,ee)len daarmede (hare, bunne) gezon(d,t)heid.
11. De tien geboden waren niet op tafel(s,en), maar op st(e,ee)nen tafel(s,en) geschreven.
12. (Jegens, tegen) mij is uw vader altijd vriendelijk, maar (jegens, tegen) hem is hij altijd nor(s,sch) en bar(s,sch).
13. (Kunt, kent) gij, als gij uwe lessen (kent, kunt), eens (na, naar) de aanlegplaats der b(o,oo)ten gaan om dit (vatje, vaatje) te brengen?
14. Indien gij (heen, henen) gaat, zal ik u uitl(ij,ei)den. Wel thuis! Loop nu niet op dat li(g,ch)t aan, maar ga hier(henen, heen), dan hebt gij een goeden weg.

15

Uitgaven van H. W. VAN MARLE te Arnhem.

A. C. Oudemans Sr. Bijdragen tot een Middel- en Oudnederlandsch Woordenboek, uit vele glossaria en andere bronnen bijeengezameld.

Van dit werk verschenen reeds vijf deelen, met de letters **A—R**, en één stuk der **S**, te zamen 255 vel druks / **32.05.**

Dr. A. de Jager. Voorlezingen over de Hollandsche taal, nagelaten door Mr. W. BILDERDIJK / **3.60.**

F. F. A. Busé. Beknopte Handleiding tot het aanleeren van het Dubbel-Boekhouden. Ten gebruike op H. B. S. voor jongens en meisjes, alsmede tot *zelfonderricht*, / **1.80.**

Woordenlijst voor de spelling der Nederlandsche taal. In linnen rug, 240 pag. à 2 col. / **0.60.**

W. Koning. Eenvoudige leesstof voor de Volksschool. Tweede druk / **0.125.**
De derde druk is ter perse.

Iets voor Kinderen, door een vriend der jeugd Tafel van vermenigvuldiging; maten, gewichten, munten en handspenningen; schei-, zin- en toonteekens; Romeinsche cijfers en verkortingen / **0.05.**

OEFENINGEN

IN 'T BIJ DE PRINSENSTRAAT

AMSTERDAM.

ZUIVER SCHRIJVEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE TAAL

VOOR DE

MIDDELSTE EN HOOGSTE KLASSE,

DOOR

H. EGBERT,

Hoofdonderwijzer.

3^e Gedeelte.

TE ARNHEM BIJ H. W. VAN MARLE. 1877.

OEFENINGEN

IN 'T

ZUIVER SCHRIJVEN

VAN DE

NEDERLANDSCHE TAAL

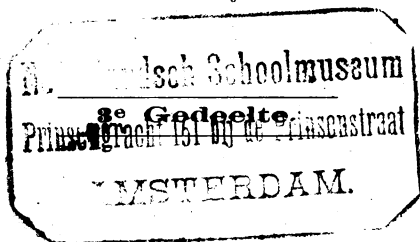
VOOR DE

MIDDELSTE EN HOOGSTE KLASSE,

DOOR

H. EGBERT,

Hoofdonderwijzer.

TE ARNHEM, BIJ H. W. VAN MARLE.

Men zie het Voorwoord van het 1^e gedeelte.

DERDE GEDEELTE.

HOOFDLETTERS.

60. Met eene hoofdletter schrijft men:
1. Het eerste woord van elken volzin.
 2. Het begin van elken versregel.
 3. Alle eigennamen.
 4. De gemeene zelfstandige naamwoorden en de bijvoeglijke naamwoorden, die als eigennamen voorkomen.
 5. De opschriften en titels.
 6. De bijvoeglijke naamwoorden, welke van eigennamen zijn afgeleid.
 7. De namen van het Opperwezen en de voornaamwoorden, die voor die namen in de plaats komen.
 8. De namen der maanden, dagen en feestdagen.
 9. Verkortingen van titels, van de namen der windstreken, enz. (Oef. 72 en 73.)

Inlassching van letters voor de welluidendheid.

d.

61. De *d* wordt ingevoegd voor den uitgang *er* na de *l*, *n* en *r*; als: *zwaarder*, *huurder*, *vierderlei*, enz.; doch niet in *tweeërlei* en *drieërlei*.

t.

62. De *t* wordt ingelascht in de verkleinwoorden, wier grondwoord op een klinker, een tweeklank of op

de letters *l*, *n*, *r* eindigt; als: *paaltje*, *zoontje*, *uwentwegen*.

et.

63. In de woorden, wier stam op *b*, *ng*, *l*, *m*, *n* en *r* eindigt, wordt *et* ingevoegd; als: *tobbetje*, *kometje*, enz.

p.

64. In de woorden, wier grondwoord op *m* met een voorafgaanden langen klank of medeklinker eindigt, wordt eene *p* ingelascht; als: *raampje*, *armpje*, enz. (Oef. 74 en 75.)

e vóór *lijk*, *loos*, *ling*.

65. In de meeste woorden, die op *lijk*, *loos* of *ling* uitgaan, wordt de toonlooze *e* ingelascht; als: *doodelijk*, *jongeling*, *geldeloos*, enz.

66. De *e* wordt niet ingelascht:

1. Wanneer het grondwoord op een klinker uitgaat; als: *moeilijk*, *vroolijk*, enz.
2. Wanneer *l*, *r* of *n* na een helderen klinker of tweeklank het grondwoord sluit; als: *aanzienlijk*, *begeerlijk*.
3. Wanneer het grondwoord op eene toonlooze lettergreep eindigt; als: *eigenlijk*, *adellijk*, enz.
4. Wanneer het grondwoord eindigt op eene *g*, die als *ch* luidt; als: *behaaglijk*, *bijvoeglijk*, enz. (Oef. 76 — 79.)

Samengestelde woorden.

67. Aaneen worden geschreven:

1. Alle eigenlijke samenstellingen; als: *appelboom*, *menschenvrees*, *vijfhonderd*, enz. maar niet *vier duizend*, *zes millioen*.

Tot de eigenlijke samenstellingen worden ook gerekend:

- a. De titels; als: *Weleerwaarde*, *Hoogedelgestrenge*, *Weledelachtbaar*, enz.
- b. De onbepaalde wijs der werkwoorden zelfstandig gebruikt, als: *het inacht nemen*, enz.
- c. De bijvoeglijke naamwoorden op *sch* en de samengestelde bijwoorden op *s*; als: *bijderhandsch*, *desgelijks*, *tevergeefs*, *intijds*, *vanzins*, enz.

2. Alle samenstellingen, waarin één of beide bestanddeelen hunne oorspronkelijke beteekenis hebben afgelegd, om vereenigd een nieuw begrip te vormen, als: *gadeslaan*, *schoonmaken*, *integendeel*, enz.
 3. De werkwoorden met voorzetsels verbonden, als: *achteruitslaan*, enz.
 4. De samenstellingen met *al* of met een bepalend lidwoord; als: *alwetend*, *dezelfde*, enz.
 5. Uitdrukkingen, die als voegwoorden voorkomen; als: *veeleer*, *hoever*, *zoozeer*, *zoolang*; verschillend van: *veel eer*, *hoe ver*, *zoo zeer*, *zoo lang*.
 6. Alle woorden met *des*, *der* en *wes* verbonden, alsmede die, waarin verouderde vormen voorkomen; als: *weshalve*, *derhalve*, *desniettemin*, *gewapenderhand*; *metterwoon*, enz. (Oef. 79—82.)
68. Met een koppelteeken worden geschreven:
1. De namen van koopwaren, waarin het eerste lid de plaats van afkomst aanduidt; als: *Manilla-sigaren*, *Champagne-wijn*, enz.
 2. De zelfstandige naamwoorden, waarvan het eerste lid een bijvoeglijk naamwoord is en van een eigenaam afkomt; als: *Berlijnsch-blauw*, enz.
 3. De bijvoeglijke naamwoorden uit eigennamen gevormd; als: *Fransch-Engelsche vloot*.
 4. De woorden, waarvan het bijvoeglijk woord, bijvoeglijk naamwoord, lidwoord of voornaamwoord, alleen betrekking heeft op het eerste lid der volgende samenstelling; als: *groot-zegelbewaarder*, *ijzerenspoorweg*, *'s-Gravendeel*, *Mijns-Heerenland*, enz.
 5. De aardrijkskundige eigennamen, die uit een eigenaam en een bijvoeglijk naamwoord of een bijwoord bestaan; als: *Noord-Braband*, *Voor-Indië*, enz. (Oef. 82 en 83.)

Verbindingsletters.

en.

69. Men voegt *en* tusschen:
1. Als het eerste lid een meervoud of een tweeden

naamval aanwijst; als: *boekenkast*, *messenmaker*, *'s-Gravenhage*, enz.

2. Wanneer het eerste lid een persoonsnaam is, die zekeren stand in de maatschappij aanduidt; als: *heerenknecht*, *boerendochter*, enz.
3. Als het tweede lid met een klinker of eene toonlooze *h* begint, als: *ganzenei*, *eikenhout*, enz.

e.

70. De *e*, geene *n*, wordt tusschengevoegd:
 1. Als het eerste lid bepaald een enkelvoud voorstelt; als: *notedop*, *paardestaart*.
 2. In benamingen van boomen; als: *eikeboom*, enz.
 3. In woorden als: *wittebrood*, *roodekool*, *zoutevisch*. (Oef. 84 en 85.)

s.

71. De *s* wordt tusschengevoegd:
 1. Voor de welluidendheid in *scheidsvrouw*, *ambachtsman*, enz.
 2. Als teeken van den 2^{en} naamval en van meervoud; als: *stadspoort*, *kiezerslijsten*.
 3. In woorden als: *alleszins*, *geenzins*, *eenigszins*, enz. (Oef. 86.)

Bastaardwoorden.

72. Men schrijft de bastaardwoorden:
 1. Die door het gebruik geheel Nederlandsch zijn geworden als Nederlandsche woorden; als: *telie*, *kapitein*, *venster*, enz.
 2. Die half Nederlandsch zijn geworden, behouden zooveel mogelijk hunne oorspronkelijke spelling; als: *titul*, *sigaar*, *hospitaal*, enz.
 3. Die geheel vreemd zijn gebleven, behouden hunne oorspronkelijke spelling en uitspraak; als: *cadeau*, *souper*, *souspieds*, enz. (Oef. 87—91.)

Het verdeelen der woorden in lettergrepen.

73. Voor het scheiden der woorden in lettergrepen volgt men deze regels:
1. De vorm der deelen blijft in samengestelde woorden bewaard; als: *huis-raad, melk-koe, links-om*, enz.
 2. Een medeklinker, tusschen twee klinkers geplaatst, behoort bij de tweede lettergreep; als: *u-ren, du-gen*, enz.
 3. Twee medeklinkers, tusschen twee klinkers geplaatst, worden gescheiden; als: *bor-den, kar-rad*, enz.
 4. Bij drie of meer medeklinkers besluit de uitspraak; als: *vor-sten, ern-stig*, enz. (Oef. 91 en 92.)

Punctuatie.

74. De punt wordt achter elken geëindigden volzin geplaatst.
75. De komma wordt geplaatst bij het begin en einde van een tusschenzin en in enkelvoudige zinnen met nevensgeschikte zindeelen.
76. De kommapunt wordt geplaatst in samengestelde zinnen van grooten omvang tusschen de beide deelen en tusschen twee zinnen voor het voegwoord.
77. De dubbele punt bezigt men na eene opsomming, voor de aanhaling der woorden van een ander en voor zinnen, die eene verklaring van het voorafgaande te kennen geven.
78. Het vraagteeken plaatst men na iedere vraag.
79. Het uitroepeteeken wordt geplaatst na een uitroep en na een tusschenwerpsel.
80. Het beletselteeken wordt gebruikt, als de zin wordt afgebroken.
81. Het aandachtsteeken wordt gebruikt, om de aandacht bijzonder op hetgeen volgt te vestigen.
82. Het aanhalingsteeken bezigt men, als de woorden van een ander worden aangehaald.
83. Het koppelteeken dient om aan te wijzen, dat een zelfden uitgang aan verschillende woorden moet toegevoegd worden.

84. Het afbrekingsteeken wijst aan, dat een of meer lettergrepen van een woord op den volgenden regel staan.
85. Het tusschenstellingsteeken dient om enkele woorden of zinnen, die niet rechtstreeks tot den hoofdzin behooren, af te zonderen.
86. Het weglatingsteeken wijst aan, dat een of meer letters van een woord zijn weggelaten.
87. Het samentrekkingsteeken dient om aan te wijzen, dat twee lettergrepen tot een zijn verbonden.
88. Het deelteeken dient om klinkers te scheiden, die anders ineen zouden vloeien.
89. Het klemtoonteken wordt op den klinker van een woord geplaatst, waarop de nadruk moet vallen.
90. De noot wordt gebruikt tot nadere verklaring. Zij wordt onder aan de bladzijde geplaatst.
91. Het afdeelingsteeken of paragraaf wordt aan 't hoofd van de onderscheidene afdeelingen van een werk geplaatst. (Oef. 93 enz.)

OEFFENINGEN.

72.

1. 't (Is, is) middernacht. (b,B)uiten is alles stil. (G,g)een levend wezen vertoont zich meer op straat. (i,I)eder rust. (A,a)lleen Heins moeder slaapt niet; zij waak(t) bij haar ziek kindje. (Zie, zie) zij slaat haar oog opwaar(d,t)s. (Zij, zij) dankt haren Heer voor het aanvan(g,k)elijk herstel van haren lie(f,v)eling.
 2. (E,e)en blij gelaat, een vroom gemoe(d,t), (E,e)en rappe hand, een (vlugge, vluche) voet, (d,D)ie(n) wensch ik ieder kind; (e,E)n waar het in de w(e,ee)reld is, Daar word(t) het zeker en gewis Door iedereen bemin(t,d).
 3. De tweede zoon van (p,P)rins (W,w)illem I was (m,M)aurits van (n,N)assau.
 4. (J,j)an (de, De) (W,w)itt, pensionaris van (D,d)ordrecht, werd op acht en twintigjarigen leeftijd na den dood van (a,A)driaan (p,P)auw, raadpensionaris van (H,h)olland.
 5. De (k,K)amers van (K,k)oophandel en (F,f)abrieken, die in vele (g,G)emeenten bestaan, bevorderen den (h,H)andel en de (N,n)ijverheid.
 6. Vaders boekverk(o,oo)per zond(t) ons verledene
- III. 2

week eenige werkjes, getitel(d,t): (v,V)ertellingen van een (t,T)orenwachter, (s,S)tofgoud, (o,O)nze (J,j)ongens, (m,M)ensch en (e,E)zel, (f,F)abelen en (v,V)ertellingen. Ik heb ze alle(n) gelezen en de fabel van de (M,m)uis en de (K,k)at van buiten geleer(d,t, dt).

7. Waren (m,M)arlborough, (e,E)ugenius, (h,H)einsius en (j,J)an (w,W)illem (f,F)riso de voor naamste personen niet in den (s,S)paanschen (s,S)uccessie-oorlog (derden (f,F)ranschen oorlog)?
8. In 1799 vielen de (e,E)ngelsche en (r,R)ussische legers in (n,N)oord-(h,H)olland.
9. (g,G)od is onze(n) (v,V)ader. (h,H)ij zorgt voor ons als (Z,z)ijne kinderen. (h,H)ij is barmhartig; (z,Z)ijne goedheid duurt eeuwiglijk.
10. (p,P)aschen valt dit jaar in (m,M)aart, (p,P)inksteren in (m,M)ei en (k,K)erstmis altijd in (d,D)ecember.
11. Als (a,A)llerheiligen op (d,D)insdag valt, is het op (w,W)oensdag (a,A)llerzielen.
12. (z,Z.) en (h.m.,H.M.) zijn gisteren uit (den,Den) (h,H)aag naar (het,Het) (l,L)oo vertrokken.
(HH.MM.,hh.mm.) zullen daar zeer waarschijnlijk drie w(e,ee)ken vertoe(v,f)en.
13. De (N.H.M.,n.h.m.) heeft vier schepen bevr(a,g,cht), die met een (n.o.,N.O.) wind zullen uitz(ij,ei)len.

73.

1. Mijnheer (v,V)an (d,D)en (H,h)euvel, een vriend van mij(n), is tegenwoordig in (G,g)ent. Hij woont boven (De,de) Vries,vries).
2. Op mijn verjaardag ontving ik de werken van (t,T)ollens, (V,v)an (d,D)er (p,P)alm, (I,i)saac

- (d,D)a (C,c)osta en (b,B)ilderdijk van (m,M)ijn-
heer (b,B)raat ten geschenke.
3. Is de (m,M)aatschappij van (w, W)eldadigheid in
1821 opgeri(g,ch)t? Wanneer zijn het (V,v)oor-
sche en het(a,A)peldoornsche(k,K)anaal gegraven?
 4. Onze (b,B)urgemeester heeft bericht ontvangen,
dat (Z.E.,z.e.), de (m,M)inister van (b,B)innen-
landsche(z,Z)aken, (m,M)aandag den 24^{en} (a,A)pril
deze (g,G)emeente zal bezoeken.
 5. Indien gij te (r,R)otterdam komt, vergeet dan
niet de stan(d,t)beelden van (t,T)ollens en
(E,e)rasmus te bezichtigen.
 6. In de geschiedenis van ons (v,V)aderland kunt
ge lezen, dat de (h,H)oeksche en (k,K)abel-
jauwsche twisten in 1490 met den (j,J)onker
(f,F)ransen oorlog eindigden.
 7. ('t 'T) (Is, is) zeven uur, mijn bedje wa(g,ch)t;
('k, 'K) (W,w)ensch alle(n) vrienden goeden nacht.
(n,N)acht, vader, moeder, nog een kus!
(t,T)ot morgen, lieve broër en zus!
 8. De gewone verkiezingen voor (l,L)eden der
(t,T)weede (k,K)amer hebben plaats den tweeden
(d,D)insdag in (J,j)uni en die voor (l,L)eden
der (E,e)erste (k,K)amer op den tweeden (d,D)ins-
dag in (J,j)uli. De leden der (t,T)weede (k,K)amer
worden door (k,K)iezers, meerderjarige (n,Ne-
derlanders, en die der (E,e)erste (k,K)amer door
de (p,P)rovinciale (S s)taten gek(o,oo)zen.
 9. De (h,H)eer (A,a), (n,N)otaris te (Z,z), zal (z,Z)a-
terdag a.s. het schoone landgoed (W,w)elge-
legen v(ei,ij)len.
 10. Op den 18^{en} (a,A)ugustus is het (f,F)ransche leger
door het (d,D)uitsche ten (W,w)esten van
(M,m)etz geheel verslagen.

11. Ik dank (g,G)od, dat (h,H)ij ons de overwinning heeft geschonken.
12. De leden van 't (r,R)oode (k,K)ruis kennen geene vijanden, zoodra ze gekwetst en hulpbehoevend zijn. Een (n,N)ederlander, (h,H)enri (d,D)urant, heeft het (R,r)oode (k,K)ruis in 't leven geroepen.

74.

1. Hij is een (voorstaner, voorstander) van goed onderwijs en een (vereerer, vereerder) der beeldende kunsten.
2. De (hurer, huurder) van dit buiten(je,tje) moet 's weeks een (daler, daalder) huur aan dat heer(tje,je) betalen.
3. Dat persoon(je,tje) is lastig.
4. Om haren(t)wil heb ik voor dat tuin(tje,je) eene buitengewoon(e) hooge som geld(s) besteed(t).
5. Piet wierp met zijn slinger(je,tje) een steen-(tje,je) bij (M,m)ijnheer C. door eene ruit.
6. De vogel(tjes,jes), wier vleugel(tjes,jes) het langst zijn, zijn ook die, welke het snelst en het langst vliegen.
7. Het door u geleverde bewijs is klaar, maar dat van uwen neef is (klaarder, klarer); met (minder, minder) woorden heeft hij meer bew(e,ee)zen (als, dan) gij, waaruit ik beslui(t,d,dt), dat de zaak hem (helderer, helderder) is dan u.
8. Al praatjes! viel de Braban(ter,der) den koopvaar(ter,der) driftig in de rede(n).
9. Ja, waarlijk, jonge ooievaar(tjes,jes) op het nest en jonge spreeuw(jes,tjes) op (de, den) vorst van het dak.
10. Wel, Jan! daar brengt ge mij (tweeërlei, twee-

derlei) laarzen. Zijt wijzer! Straks zult ge nog met (vierer-, vierder-) of (vijfder-, vijfver)lei handschoenen aankomen.

11. (Och, ach), open de deur niet; kijk(t) eerst door het dakvenster(je,tje), wie(n) er is.
12. (Kaatje, Katje), wat moet dat beduiden? Waarom li(g,ch)t er zooveel hout onder dat kleine ketel(je,tje).

75.

1. Wat schijn(t,dt) het zonne(je,tje) lekker! Laat ons die bloem(jes,pjes) in de(n) zonneschijn daar bij het boom(je,pje) plaat(s,z)en.
2. Oom(je,pje)lief! mag ik nu weer op uwen schou-(der,er) zitten? Neen, schelm(je,pje), nu niet, van avond hoor!
3. Hoera, nu ben ik een voermanne(je,tje)! Rijdt mede, ik breng(t) (u,uw) in het karre(tje,je) naar school.
4. Één vlamme(tje,je) kan een grooten hoop hout(s) in den (as, asch) (leggen, liggen).
5. Vader heeft voor ons klein krullebol(tje,letje) in een kraam(je,pje) een helm(je,pje) met een pluim(je,pje) gekocht. Wat zal hem dat lief staan!
6. De meid heeft door hare onvoorzi(g,ch)tigheid al menig kom(tje,metje) gebr(oo,o)ken.
7. Waartoe dienen tob(jes,betjes) en ton(netjes,tjes)?
8. »Zoodra dit spel(tje,letje) geëindigd is,» zei hij, »zal ik dat rol(tje,letje) voor u bij den bode brengen.»
9. 's Morgens in de vroegte maak ik lie(v,f)er een wandeling(je,etje) dan 's avonds.
10. Er is een spil(tje,letje) van mijn horloge ge-

br(0,00)ken: laat de horlogemaker er een nieuw inzetten en er t(ee,e)vens een ring(je,etje) aanmaken.

76.

1. 't Is bespot(te)lijk, 't is (schaadlijk, schadelijk), 't is bijna onbegrijp(e)lijk, en toch is het waar.
2. De stof(fe)lijke en geld(e)lijke bezwaren maken de r(ei,ij)s zoo kostbaar, dat wij er (daadlijk, dadelijk) van afzien.
3. Hunne werk(e)loosheid heeft ons in een hach(e)lijk geval geplaatst(d,t), waaruit wij moei(e)lijk te redden zijn.
4. Na een (slaap,slape)loozen nacht doorgebra(g,ch)t te hebben, kwam ik uitgepu(d,t,dt) van vermoei(e)nis moed(e)loos over de ondervonden(e) teleurstelling bij mijne ouders aan.
5. (Daaglijks, dagelijks) doet hij al het (mooglijke, mogelijke) om den lof van zijn werk uit te bazuinen zonder te bedenken, dat zulks (schadelijk, schaadlijk) voor hem is.
6. Plots(e)ling gewekt nam de eigenaar een geweer, schoo(d,t) op den vreemd(e)ling, welke(n) dood(e)lijk gewon(d,dt,t) ter aarde stor(t,tt)e.
7. De (hof,hove)lingen lieten van ontstelt(e)nis het hoofd hangen en (leiden, legden, lijden, leidden) de bekend(e)nis af, dat zij ongelijk hadden gehad.
8. Toen hij eind(e)lijk op het hoogste gedeelte van den berg kwam, zag hij in de duister(e)nis twee oogen (v,f)onkelen. (Verstijfd, versteven) van schrik bleef hij staan, totdat een vriend(e)lijke stem hem toesprak en uitnoodigde(n) nader te komen.
9. De kroon der Nederlanden is (ervelijk, erflijk)

in het huis van (O,o)ranje-(n,N)assau; bij ontstent(e)nis van man(ne)lijke personen volgen vrouw(e)lijke op.

10. De (k,K)oning der Nederlanden is onschendbaar; doch de (m,M)inisters zijn veran(t,d)woord(e)lijk en voor alle reg(e,ee)ringsdaden des (k,K)onings aan(spraak, sprake)lijk.

??.

1. Ontegenzeg(ge)lijk zult gij met deze lading tarwe aanzien(ne)lijke voordeelen verkrijgen.
2. (Gewoonlijk, gewonelijk) bestuur(d,t) hij zelf zijn aanzien(e)lijk landgoed, ofschoon er vele moei(e)lijkheden aan verbonden zijn.
3. Behalve het sier(e)lijke paleis van den keizer bevat deze stad g(e,ee)ne aanzien(e)lijke gebouwen.
4. Sedert onheug(e)lijke jaren heeft het zoo (v,f)el niet gevoren: de koude is (ondragelijk, ondraaglijk).
5. Eigen(e)lijk heet hij Van Rees; doch hij komt nooit, om welke rede(n) is mij onbekend, open(e)lijk voor dien naam uit: hij noem(d,t) zich Verbeek.
6. Mijn oom ontziet zich niet deze even moei(e)lijke als (gevaarlijke, gevaarlijke) reis, die in mijn oog bijna ondoen(e)lijk is, te ondernemen.
7. »Wach(t) eenige oogenblikken», zeide de meid, »hoogst waarschijn(e)lijk zult gij voor uwe (e,ee)delmoedige pogingen bil(e)lijk beloon(d,t) worden.
8. Wonder(bare, baar)lijke dingen, welke mijn vriend op zijne be(zwaar, zware)lijke reizen door Azië gezien en beleef(d,t) heeft, weet hij ons te verhalen.

9. 't Waren vroe(e)lijke in de hoogste mate ongezeg(ge)lijke kinderen, die hunne(n) ouders ontzag(ge)lijk veel moeite veroorzaakten.
10. Aandoen(e)lijke ta(f,ft)ereelen weet hij uit de dagen zijner kind(s,sch)heid te verhalen.

28.

1. Als een eer(e)looze werd de onschuldige in de gewone gevang(e)nis geworpen, waarin hij eene afzonder(e)lijke cel kreeg.
2. Denk(e)lijk zal hij ten zeven ure hier zijn en dan zullen wij een genoeg(e)lijken avond doorbrengen.
3. Hij, die deze(n) grond betreed(t), is red(de)loos verloren.
4. »Werk(e)lijk zij leeft», riep de man(ne)lijke gedaante, die bij de roer(e)loos neêrliggende gekniel(t,d) was, »zoek hulp, zij is niet redd(e)loos».
5. Alle middelen, die ik bij hem aanwen(dd,d)e, om maandelijk(s,sch) een gedeelte van zijn inkomen in de spaarkas(t) te beleggen, waren vrucht(e)loos.
6. Zijn pijn(e)lijk uitzi(g,ch)t bracht eene groote stoor(e)nis in de algemeene vreugde teweeg.
7. Per(soon,sone)lijk heb ik hem opgezo(g,ch)t, om hem tot andere gevoelens te brengen; doch hij blijft even gevoel(e)loos.
8. Wie(n) heeft dien zin(ne)loozen brief geschreven! Zulk eene wartaal kan geen verstandig mensch terneer schrijven: dat is het werk van eenen zin(ne)looze(n).
9. Hoeveel sterren schitteren des avonds aan het hemelgewelf; hoeveel zandkorrels (liggen, leggen) er aan de oe(v,f)ers der (zeën, zeeën)! Hoe groot is hun getal! Zij zijn (naamloos, nameloos, noemloos, noemeloos).

10. Niet alle dingen zijn ons bij naam beken(d,t); er zijn er nog (veel, vele) die voor ons (naamloos, nameloos) zijn.

79.

1. (In tijds, intijds) werden er (vijf honderd, vijfhonderd) soldaten naar de oproerige stad gezonden, (ten einde, teneinde) de opstandelingen (in bedwang, inbedwang) te houden.
2. Niet minder dan (vierduizend, vier duizend) boomen, alle (buitendijks, buiten dijks), zullen Zaterdag op de (houtverkoop, houtverkoop) verkocht worden.
3. In het jaar (achttien honderd, achttienhonderd) (vier en twintig, vierentwintig) werd de Nederlandsche (Handelmaatschappij, Handel maatschappij) opgeri(g,ch)t.
4. Hij is een (alledaags, alle daags, alledaagsch) man met zeer bekrompen (ideeën, ideën).
5. Wacht u voor dat paard: ik vrees dat het zal (achter uitslaan, achteruitslaan, achteruit slaan).
6. (Bloots hoofds, blootshoofds) en (bloots voets, blootsvoets) kwam hij op (oudejaarsavond, oudejaars avond) aan de deur en verzocht (binnengelaten, binnen gelaten) te worden. Ik vermoede(d,dd)e op dit (oogen blik, oogenblik) niet, dat hij (waanzinnig, waan zinnig) was; doch ondervond, dat (nadat, na (dat) wij ons behoore(e)lijk gekleed hadden.
7. Wilt gij u wel (inacht nemen, in acht nemen, inacht nemen)? (Binnenshuis, binnens huis) dul(d,dt,t) ik geene vechtpart(ij,ei)en.
8. Goede vriend! ik kom u (terloops, ter loops) melden, dat ik mij (metterwoon, met terwoon)

- te Arnhem zal vestigen en mocht gij mij (onverhoeds, on verhoeds) noodig hebben, gij kunt mij in de (k,K)oningstraat, koningstraat) in een (nieuwerwetsch, nieuwer wetsch) huis vinden.
9. Die (Wel edel geboren, Weledel geboren, Wel edelgeboren) heer, uit een (al oud, aloud) geslacht (voort gesproten, voortgesproten) verblijft jaarlijk(s,sch) vier maanden (buitens lands, buitenslands, buitenlands).

80.

1. (Ei lieve, eilieve!) * waarom zou ik hem, die zooveel, zoo veel) edele hoedanigheden bezit, niet (hoog achten, hoogachten) ?
2. Zoudt gij, de onverschrokkenste jongen, dien berg (te hoog achten, te hoogachten, tehoog achten, tehoogachten) om te beklimmen ?
3. Mijn (school makker, schoolmakker) vertelt mij, dat hij niet alleen eenen (groot vader, grootvader) maar ook een (grooten vader, grootenvader) heeft. Begrijpt gij dat wel ?
4. (Groot vader, Grootvader) wandelde gisteren met zijn (klein kind, kleinkind), dat nog maar een (kleinkind, klein kind) is.
5. (Zoolang, zoo lang) zij voor zulke groote heeren willen (doorgaan, door gaan), mogen zij mijnen tuin niet (doorgaan, door gaan.)
6. (Dientengevolge, dien tengevolge) moet gij het nadeel, dat gij hem veroorzaakt hebt, weder (goed maken, goedmaken).
7. Zeg den kleedermaker en den schoenmaker dat zij mijne jassen en laarzen (goedmaken, goed maken.)
8. (Hoewel, hoe wel) gij in den laatsten tijd sterk

zijt gegroeid, zijt ge nog niet (zoolang, zoo lang) als uw broeder, die (zoolang, zoo lang) gij ziek waart, niet hier is geweest.

9. (Hoe wel, hoewel) gij ook zijt, toch ontraad(t) ik u de (godsdienst oefening, godsdienstoefening) bij te w(0,00)nen.
10. (Mijnheer, Mijn heer) leest ons elken (zondag avond, Zondagavond) (over luid, overluid) de novellen van Cremer voor. Wat doet de(n) uwe?

§1.

1. De (donkerbruine, donker bruine) kast op vaders (studeer kamer, studeerkamer) heeft de verver (licht bruin, lichtbruin) geverf(d,t,dt). Ik zag ze liever (lichtblauw, licht blauw), omdat de deuren der kamer ook eene (licht blauwe, lichtblauwe) kleur hebben.
2. Ik zou het, als gij uwe zaken hier in orde hebt, zeer (goed vinden, goedvinden), dat gij morgen vertrekt; doch handel naar uw (goed vinden, goedvinden).
3. Dat moogt ge (wel doen, weldoen), mijn zoon! (Rijk, reik) vrij uwe aalmoe(s,z)en uit: den arme moet men (wel doen, weldoen.)
4. Zorgt gij, dat deze dingen hier niet meer (plaats grijpen, plaatsgrijpen), dan wil ik u deze reis uwe straf (kwijt schelden, kwijtschelden.)
5. Een (boos wicht, booswicht) is een (kleinkind, klein kind) en wel (bepaald, bepaald(e)lijk) een meisje, dat stout is; maar een (boos wicht, booswicht) is een (volwassen, volwasschen) persoon, die alle deugd met voeten treed(t).
6. »(Deug niet, deugniet)» wil hier zeggen, wees slecht; doch (deug niet, deugniet) duidt een persoon aan, die slecht is.

7. Zijn been is (bovenaan, boven aan) afgezet: hij had er het (koudvuur, koude vuur) aan.
8. (In geval, Ingeval) gij tijdens uw verblijf te Delfshaven (mijnheer, mijn heer, Mijnheer) Lensing, den (bevelhebber, bevel hebber) van het (koopvaardij-schip, koopvaardij schip) (de, De) Margareta, ontmoet; breng(t) hem dan mijne groeten over.
9. Dit (bijderhandsche, bij der handsche) paard wordt (bij uitzondering, bij uit zondering, bij-uitzondering) met het bruintje voor het rijtuig gespannen: het is (gewoonlijk, gewonelijk) (stijf hoofd, stijfhoofd).

82.

1. Mijn vader rookt altijd (Portorico-tabak, Portoricotabak) en (Manillasigaren, Manilla-sigaren), die mijn oom, de (minister-resident, minister-resident), hem zend(t).
2. Lange peper en (Cayennepeper, Cayenne-peper) worden tot het kruiden der spijzen gebezigd.
3. (Berlijnsch-blauw, Berlijnschblauw) wordt als verfstof veel gebezigd(d,t). Het kan uit bloed en Prui(s,ss)ische potas(ch) bereid(t) worden.
4. De (Java-koffie, Javakoffie) niet zoo goed als de (a,A)rabische. Het vaderland van den koff(i,ie)-boom is (a,A)rabië, welke(n) van daar eerst naar (Oostindië, Oost-Indië), later naar (Westindië, West-Indië) verplaatst is.
5. Laat men k(o,oo)per in zuren oplossen, dan verkrijgt men eene verfstof, (Spaansch-groen, Spaanschgroen) genaam(d,t,dt).
6. Wanneer werd de (raadpensionaris, raad-pensionaris) De Witt vermoord?

7. (Grootbritanië, Groot-Britanië) is het grootste eiland van (e,E)uropa.
8. Linnenwever(ei,ij)en, looi(e)rijen en schoenmakerijen vind(t) men in (Noordbrabant, Noord-Brabant) in menigte.
9. Ongeveer de halve oppervlakte van (Noord-Holland, Noordholland) is met weide- en hooilanden bedekt. De (Noordhollandsche, Noord-Hollandsche) kaas heeft eene Europ(e,ee)sche vermaardheid.
10. Schrijft gij de volgende woorden op de eerste of tweede wijze?
 adjunct-commies, adjunctcommies;
 grootmeester-nationaal, grootmeesternational;
 West-Friesland, Westfriesland;
 Westfriesch, West-Friesch;
 Beneden-Egypte, Benedenegypte;
 Staten-Generaal, Statengeneraal.

§§.

1. Deze man is niet populair, g(e,ee)ne wel. De eerste zou onze(n) (oud-vaderlandschen, oudvaderlandschen) schilders voor model van een (weeshuisregent, weeshuis-regent), de laatste van een (schutter-kapitein, schutterkapitein) kunnen gediend hebben.
2. In (Britschindië, Britsch-Indië) vind(t) men niet (dezelfde, de zelfde) zeden en gewoonten als in (Nederlandschindië, Nederlandsch-Indië).
3. Mijne (oudovergrootmoeder, oud-overgrootmoeder) uit het (oudevrouwenhuis, oude-vrouwenhuis) is gisteren overleden. Vroeger was zij in het (St. Catharinagasthuis, St.-Catharinagasthuis).
4. Wat zijn (vergeet-mij-nietjes, vergeetmijnietjes) en (madeliefjes, made-liefjes)?

5. Wat is het verschil tusschen: een (oud-burgemeester, oudburgemeester, oud burgemeester) en een (oudeburgemeester, oude burgemeester)?
6. Ga heen, jongen! ge zijt een rechte (kijk-in-de(n)-pot, kijk in de(n) pot, kijkinde(n)pot).
7. Te ('s-Hertogenbosch, 's Hertogenbosch), waar de fraaie (St.-Janskerk, St. Janskerk) staat, brengt men op (St. Jansdag, St.-Jansdag) veel linnen ter markt.
8. Zoudt gij op de kaart van (n,N)ederland ('s Gravenhage, 's-Gravenhage), (Mijns-Heerenland, Mijns Heerenland), ('s-Gravendeel, 's Gravendeel), ('s Gravenland, 's-Gravenland), het (Westland, West-land, Westland), de (Zuider zee, Zuiderzee, Zuider-zee) kunnen aanwijzen?
9. Door de (IJzeren-spoorweg-maatschappij, IJzeren spoorwegmaatschappij, IJzeren-spoorwegmaatschappij) zal eerstdaags de levering van tweehonderd rails worden aanbesteed.
10. Breng de (rijnsche wijnflesschen, rijnsche-wijnflesschen) bij den (rijnschen wijnhandelaar, rijnschen-wijnhandelaar).

84.

1. De tuinman zet erwte(n)rijs bij de erwten en boone(n)staken bij de heere(n)- en prinsesse(n)-boonen.
2. Naast ons heeft zich een messe(n)maker gevestig(d,t), die vroeger te 's-Hertoge(n)bosch woonde. Hij verkoopt behalve messen ook kurke(n)mandjes, muize(n)vallen, vorke(n)bakjes, messe(n)scheden en penne(n)kokers.
3. Het diere(n)-, plante(n)- en delfstofte(n)rijk worden de drie rijken der natuur genoemd.

4. Mijn broeder ontvangt op de hoogere burgerschool ook onderwijs in de plante(n)kunde, volke(n)kunde, sterre(u)kunde en ware(n)kennis.
5. Deze (oud kleerenkoopman, oud-kleerenkoopman) handelt in (oude vrouwenkleederen, oude-vrouwenkleederen), waarmede hij elke week van Maandag tot Vrijdag langs de boere(n)woningen gaat; Zaterdag staat hij er mede op de vodde(n)markt.
6. Stoele(n)matters, brille(n)slijpers, hoede(n)makers en schare(n)slijpers ziet men hier elken dag.
7. De heere(n)knecht vond gisteren avond nabij de boere(n)hofstede een studente(n)liedje, dat hij aan mijn mede(n)arbeider ten geschenke heeft gegeven.
8. Verkiest gij eende(n)- of ganze(n)eieren?
9. Heeft de paarde(n)kooper al deze paarden op de paarde(n)markt gekocht? Groote(n)deels; de andere zijn door hem bij de landlieden aan huis gekoch(d,t).
10. Is dit honde(n)hok van beuke(n)- of eike(n)-hout vervaardigd? Van vure(n)hout.

85.

1. Leg dat pen(ne,nen)mes, dien pijp(e,en)dop en dien kurk(e,en)trekker in de pijp(e,en)lade.
2. Op dit buitengoed vindt men vele soorten van boomen, als: eik(e,en)-, beuk(e,en)-, berk(e,en)-, lind(e,en)- en den(ne,nen)boomen.
3. Muiz(e,en)nissen zijn geene muiz(e,en)nesten. Weet gij 't onderscheid tusschen beide woorden?
4. Vele landbouwers (leggen, liggen) een paard(e,en)kop op den paard(e,en)stal en meenen daarmede eene paard(e,en)plaag te w(e,ee)ren. Noemt gij dat geen bijgeloof?

5. Waar is mijn bril(le,len)glas? Is het soms met het gebroken lamp(e,en)glas weggeworpen? Jan! zoek er eens (na, naar).
6. Wat eene vreugde! Wat een gejubel! Wat een tal eer(e,en)bogen! Welk eene menigte boer(e,en)-wagens met opgeschikte dorp(e,en)lingen! Wat is er te doen? Men haalt den nieuw(en) benoemden (burge,-burger)meester in.
7. Hij is en blijft een (breekbeen, brekebeen, brekenbeen).
8. Wat is spele(n)varen en wat is een huil(e,en)-balk?
9. Zal men een wijnstok en een pruim(e,en)boom verkrijgen, als men een druiv(e,en)pit en een pruim(e,en)steen zaait?
10. Mijn oudste broeder, de handelaar in aard(e,en)-werk, verdient zooveel in eene week als mijn jongste broeder, de (aardwerker, aardewerker)'s maandelij(s,sch).

86.

1. Hebt gij (ooit, immer) eene zon(s)verduistering gezien, die door onnoem(e)lijke scharen kraai(j)en van de soort, die men zaa(d,t)kraai(j)en noemt, werd (teweeggebracht, te weeg gebracht)?
2. Een huis van den (S,s)taat wordt »land(s)huis'' genoemd, en een huis op het land »land(s)huis''. Men noemt een (inbreling, inboorling) van een bepaald land »land(s)man'' en een landbouwer ook wel »land(s)man''.
3. Kunnen de vuurspu(w,g)ende bergen als veiligheid(s)kleppen der aarde aangemerkt worden?
4. Die zuinigheid(s)maatregel kan bij hem niet lang

- (stand houden , standhouden); daarvoor heeft hij een te wispelturigen aard.
5. Geeft ge u niet goed(s)schiks over, hernam de krijg(s)man, dan zal ik geweld moeten gebruiken. Wees bedaard, als gij wilt, dat ik u heel(s)-huids overlever.
 6. Heden avond vergader(t,d,dt) het dorp(s)bestuur in de dorp(s)herberg.
 7. De landschap(s)schilder gaat met den landschap(s)schrijver uit; de eerste om schilder(r)ijen te vervaardigen, de tweede om daarbij een tekst te schrijven.
 8. De kiezer(s)lijsten zijn opgemaakt; zij liggen voor ieder ter inzage.
 9. Op alle deelen van den aardbol heerscht op een en denzelfden tijd niet (dezelfde, de zelfde) weer(s)gesteldheid; ook de vochtigheid(s)toestand van de lucht verander(d,t) voortdurend.
 10. Wegens verbouwing van de kanonnier(s)kazerne kunnen de leden van de onderofficier(s)vereniging gedurende eenigen tijd niet vergade(r,rr)en.
 11. Door de buitengewone lui(d,t)ruchtigheid der gasten, was de tabak(s)handelaar eenig(s)zins ongestel(d,t) geworden.

§ 7.

1. (Och, ach) dokter, ik ben zoo ziek, ik heb eene hers(e,en)koorts, laat mij naar 't ziek(e,en)huis brengen!
2. De boterham van zwart rogge(n)brood smaakt den arme even lekker als de(n) rijke de boterham van witte(n)brood.
3. Er zit een ratte(n)staart in den klem.
4. De timmerman(s)knecht zend(t) den leerjongen naar den ijzerwinkel om een ratte(n)staart.

5. In de kerk(e,en)kamer hielden de stukk(e,en)-knecht en de stov(e,en)zetster voor den aanvang der god(s)diensttoefening een buurpraatje.
6. Hij slaap(t) een haz(e,en)slaap.
7. Geef mij dien haz(e,en)sprong; hij is een goede(n) pijp(e,en)wroeter.
8. Heden morgen heb ik het recht(s)geding van den paard(e,en)dief bijgewoond. Hij antwoord(d,dd)e op alle vragen »neen”, op (denzelfden, den zelfden) kouden, onverschilligen toon van altoos.
9. Zij is geen(s)zins dat verwende ding, dat men denk(t).
10. Wij weten van goede(r)hand, dat de smid(s)knecht bloot(s)hoofd en bloot(s)voets heden nacht zijn bed heeft verlaten, over den stad(s)muur is geklommen en zich in de ri(g,eh)ting der boer(e,en)hofstede verw(ei,ij)derd heeft.
11. Waarheid(s)liefde is de grootste deugd van dezen wag(e,en)maker.

§§.

1. De bel(ij,ei)ders der god(s)dienstse(c,k)te, welke Mohammed stich(t,tt)e, heeten Mohammedanen.
2. Vele personen van beiderl(ij,ei) se(c,k)se zijn dezen morgen naar Utrecht vertrokken om den (gemaskerden, gemasqueerden) optocht te zien.
3. Men onderscheid(t) met betrekking tot den lichaam(s)bouw vijf hoofdras(s)en of hoofdstam(m)en: 1°. het (Kaukasische, Kokasische) ras; 2°. het Mongoolsche ras; 3°. het (Afrikaansche, Afrieçaansche) ras; 4°. het (Maleische, Malijsche) ras en 5°. het Ameri(c,k)aansche ras.
4. Na eene (sigaar, siegaar) aangestoken te hebben, stapte hij in de (sjees, chais).

5. »Over drie (kwartier, quartier) komt de (dilisjans, diligence)», zeide de kastelein; »de heeren hebben nog tijd om eene part(ij,ei) op de (billart, biljart) te spelen. (Marqueur, Markeur!) waar zijn de keu(j)en?»
6. De luip(p)aard en de los of lyn(x,ks) hebben bijna hetzelfde kara(k,c)ter.
7. Op de eerste bladzijde is een cij(v,f)er en het woord (s,c)ent vergeten. Las(ch) ze er in.
8. De honi(n)ghijen zijn nuttige inse(c,k)ten, zij zuigen het zoete sap uit de bloemen, verwerken dit tot honi(n)g en (leggen, liggen) dezen in de (s,c)ellen neder.
9. Van den (c,s)eder verkrijg(t) men een vast en zeer duurzaam hout, dat vooral bij den sloop(s)-bouw word(t) gebezigd.
10. Weet gij, wat er dezen middag te doen is? Pr(i,ie)mo gaat gij naar den slager en se(c,k)undo breng(t) gij deze tafel bij den schrijnwerker.

89.

1. De (k,c)orporaal-titul(ee,ai)r heeft voor het redden van een drenk(e,en)ling eene zilveren (medaille, medalje) ontvangen.
2. Gaan wij dezen avond (naar, na) de (c,k)omedie? Ik heb gezien, dat de (c,k)omedie, die zal opgevoer(t,d) worden, klu(g,ch)tig zal zijn.
3. Gij zult nog veel letter(s,en) moeten eten, eer gij (doctor, dokter) in de letter(s,en) zijt.
4. Hebt gij den (doctor, dokter) of den (sjirurzijn, chirurgijn) bij uw broer(t)je geroepen?
5. Ant(h)onius feliciteert Margaret(h)a en geeft haar een (cadotje, kadotje, cadeautje).
6. De vervaardiger van den honder(d)deelingen (ther, ter)mometer heet Celsius.

7. Dit bericht is te lo(c,k)aal en daarom van geen belang voor het (publiek, publique).
8. Heden avond zullen in het lo(k,c)aal boven de beur(s,sch) de (c,k)ommiezen bij de posterijen en de (c,k)ommiezen bij de belastingen vergaderen, ten einde over het indienen van een (request, rekwest) te beraadslagen tot verhooging hunner tra(c,k)ementen.
9. Is de (zersjant, sergeant)-majoor der (k,c)avalerie met eene mark(e)tentster der in(f,v)anterie gehuwd?
10. Door den dire(c,k)teur der gas(t)fabriek zijn alle werklieden bij gelegenheid van zijn (gouden-bruiloft(s)feest, goudenbruiloft(s)feest) op (sjokolade, chocolade) met krent(e,en)brood onthaald.
11. Dit bil(l,j)et heeft den (gouden-horlog(e,ie)maker, gouden horlog(e,ie)maker) laten brengen.
12. Vogels van eende(r)lei pluim(age,aadje) koppelen zich (gaarne, garen).

90.

1. Meer dan (vier duizend, vierduizend) nommers bevat de (k,c)atalogus der (stads-bibliot(h)eek, stads bibliot(h)eek).
2. De apot(h)eker maakt met twee (k,c)ollega(as,a's) een rijtoertje.
3. Op het as(ph,f)alten trottoir van het (stationsgebouw, stasjons gebouw, stationsgebouw), wacht de stationschef de aankomst van den tr(ei,ij)n af.
4. Welke van die twee heeren is uw broeder, de telegra(ph,f)ist of de (ph,f,p)otograaf?
5. Voor bewerktuigd zegt men ook wel: organ(i,ie)sch.
6. Als de reda(c,k)teur der B.sche (cou,koe)rant,

- die aan den tocht naar Rusland heeft deelgenomen, ons bezoek(d,dt,t), onthaal(t,d) hij ons gewoonlijk op ane(c,k)doten van Napoleon I.
7. De (c,k)ursief gedrukte woorden moeten door u verklaar(t,d) worden.
 8. Is de zone(k,c)lips totaal of ring(v,f)ormig?
 9. De ma(sji,chi)nist, ziende dat er hindernissen opdaagden, deed de lo(c,k)omotief spoedig stoppen.
 10. Geen enkele (s,z)oldaat ontbrak op het (appèl, apèl).
 11. Bij mijnen broeder is een dep(ô,oo)t van (eau de cologne, odekolonge) gevestig(t,d).
 12. De f(oe,ou)rier houdt zich met de (exer,ekser)-citiën der re(k,c)ruten bezig.
 13. Dat person(aadje,age) heeft veel (bagaadje, bagage).
 14. Lak(ij,ei)en in livr(ij,ei) gelijken veel op hans(t)-worsten.

91 1).

1. De reusachtige vestingwerken van Metz aan de Moezel zijn sedert 1870 zeer versterkt.
2. De tunnel door den Mont-Cénis, waardoor de locomotief snelt, is in elf jaar tijds voltooid.
3. Nu is hij een bloodaard; maar is hij uit mijn gezicht, dan is hij een wreedaard.
4. Raadpleeg bij het kiezen van uw levenspad uw verstand en uw geweten; dat zijn de beste gidsen.
5. Klei kan wel vleezige en natuurlijke vormen wedergeven, doch ze heeft niet die witheid en duurzaamheid van het marmer.

1) De twee- en meer lettergrepige woorden van deze en de volgende oefening moeten door den leerling in lettergrepen verdeeld worden.

6. Het zelfvertrouwen der Magijaren is onmetelijk groot. Als er een boom was, die den hemel bereikte, zij zouden zich geen oogenblik bedenken om er in te klimmen, ten einde de maan in hunnen zak te steken.
7. Koloniën van Engeland vindt men in alle werelddeelen, alle hemelstreken, alle zeeën.
8. Wat zouden de menschen wel wenschen, als al hunne wenschen verhoord werden?
9. Toen ik door de mijnschacht in de mijn werd neergelaten knarsten rondom mij de katrollen, kreunden de zware balken en daartusschen drong uit de duizelingwekkende diepte in zwakke tonen het onophoudelijk gebeuk en gekletter der honderden mokers, hamers en houweelen in mijn oor.
10. Neem dien borstel en dat kammetje van dat stoeltje en leg beide voorwerpen bij elkander in het kastje.
11. De bladeren van dat bloempje zijn niet bruin- maar blauwachtig.
12. Niettegenstaande de zoon van den kanonnier de hoogste in de klasse is, de wijste en gedweeste jongen is hij niet.
13. Wegens zijn slecht gedrag heeft men hem de sergeantsstrepen ontnomen.

92.

1. Te Rosmalen, 's-Hertogenbosch, Zutfen, Dordrecht, Franeker en Amsterdam vindt men geneeskundige krankzinnigen gestichten.
2. De Zuidhollandsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen is in 1824 te Rotterdam opgericht.
3. Waar vindt men in Nederland diamantslijpe-

rijen, zilversmederijen, schelpkalkbranderijen, zeepziederijen, kurkensnijderijen, spiegelfabrieken, suikerraffinaderijen, lettergieterijen en zeildoekweverijen?

4. Wat zijn bankbiljetten?
5. De aardappelsiroopfabrikanten gebruiken tot het maken van siroop aardappelen.
6. In deze fabriek vervaardigt men vensterglas.
7. Rotterdam, Groningen en St.-Michiels-Gestel hebben doofstommeninstituten en 's-Gravenhage heeft eene academie van beeldende kunsten en technische wetenschappen.
8. Landbouwscholen, waaraan in den tegenwoordigen tijd groote behoefte komt, zijn te Warfum en te Wageningen.
9. De gedaante van Nederland kan eenigszins vergeleken worden met een scheefhoekig parallelogram, waarvan de langste diagonaal van het ZW. naar het NO. is gericht.
10. Het museum in het Mauritshuis te Den Haag, dat in eene reeks ineenlopende zalen eene groote verzameling voortbrengselen der kunstvljht van allerlei volken bevat, is zeer belangrijk.
11. In de wapenkamer en het arsenaal bevindt zich eene onvergelykelijke verzameling van riddersrustingen en watertropheën.
12. Door eene breede laan met bloemen versierd en met gekleurde lampions verlicht, kwam men aan een hoogen steenen trap, die naar eene zaal voor ververschingen geleidde.
13. Toen wij onlangs te Parijs waren, zagen wij er enkele politie-agenten, die geheel in 't zwart gekleed waren met zwarten sabelbandelier, zwarte cokarde en een stemmig gezicht.

14. Hebt gij op een zomeravond in sommige steden gezien, hoe de helft der breede trottoirs was ingenomen door de tafeltjes en stoelen der restauraties en café's?

93. 1)

1. Ik zal alles doen — wat in mijn vermogen is mij uwe welwillendheid waardig te maken —
2. Wat scheelt er aan — ik weet niet — ik word duizelig —
3. Zachte heelmeesters maken stinkende wonden — op een ruwen kwast past een scherpen bijl —
4. Zoodra zij plaats genomen hadden — riep de koning uit — nu — mijne heeren — zult gij erkennen — dat ik de weddenschap gewonnen heb —
5. Zonder den zoon te bestraffen — berispte de vader hem met dezen uitroep — ach — Willem — hoe weinig weet gij van het onheil — dat gij hebt aangericht.
6. De vier hoofdregels in de rekenkunde zijn — de optelling — de vermenigvuldiging — de aftrekking en de deeling —
7. Zij zei — eer is meer waard dan goud —
8. Mijn God — wat is de mensch —
9. Kindlief — wilt gij u zelven ongelukkig maken — Leg dat mes weg —
10. Kleine Willem had stof tot blijdschap — Hij had het zoontje van zijn buurman uit de haven gehaald — Morgen zou misschien zijn naam met eere in de nieuwsbladen worden vermeld —

1) In deze en de drie volgende oefeningen moeten de zin-, woord- en klank- of toontekens geplaatst worden.

zijne vrienden zouden trotsch op hem zijn —
 zijne ouders zouden hem prijzen en zijn buur-
 man zou hem den redder van zijn zoon noe-
 men —

11. Houdt er van — dat men u raadt — maar
 niet dat men u prijst —
12. Zeer gaarne hoor ik mooie anekdoten — zij
 kruiden het gesprek en vermaken ieder —

94.

1. Kom — zet u en eet wat — Ik dank u —
 ik heb niet veel honger van avond — en boven-
 dien — wanneer ik aan de ongelukkigen denk —
 die in dit slechte weder van brood en van huis-
 dak verstoken zijn — dan —
2. Door de ellende van dien grijsaard bewogen —
 tast hij in zijn zak — haalt de beurs er uit
 en geeft den man een — cent.
3. En hij zeide — — gij zijt een brave jongen —
 die zijnen ouders veel vreugde verschaft — —
4. In de gemeente Dordrecht vindt men vele olie- —
 houtzaag- — pel- en korenmolens —
5. Door den Fransch-Duitschen oorlog zijn vele
 kinderen vaderloos — vele ouders kinderloos
 geworden.
6. — De andere — de andere — — zeide hij — —
 wilt gij weten wat daarvan gekomen is — dat
 zal ik u straks zeggen — —
7. Zooveel is zeker — dat — als hij hier was —
 ik hem zou slaan — dat —
8. In ziedende toorn liep hij naar boven — nam
 het geladen geweer en schoot — een musch
 dood —

9. — Wat een geleerd man — welk eene belezendheid zit er in dat hoofd — — riep George uit — terwijl hij eene sigaar ontstak —
10. — Hier niet heen — jongen — ik ben hier aan het werk — ginder wordt ook niet gewandeld — want daar ben ik bezig met zaaien — —

95.

1. Het licht is uit zeven verschillende kleuren samengesteld — als — *rood* — *oranje* — *geelrood* — *geel* — *groen* — *lichtblauw* — *donkerblauw* en *purper-violet* — —
2. Overal vindt men lucht — zelfs in de holligheden — poriën — van alle lichamen —
3. Bij ons wonen twee Maria-s in: de eene is de meid — de andere mijne zuster.
4. -k Kon niet gelooven — dat hij -t boek gescheurd had.
5. Daar zitten ze met hun (tweeën, tweeen) op de stoep en in zulk een buig (weêr, weer) — -t is om ziek te worden —
6. Niet (ééne, eene) plant is eigenlijk geheel onnut, niet (ééne, eene) is alleen schadelijk — en ofschoon wij thans het nut niet kennen van sommige — welke wij schadelijk noemen — vroeg of laat zullen wij ook nuttige eigenschappen in deze ontdekken —
7. Opium wordt in (Indië, Indie), (Perzië, Perzie), (Klein-Azië, Klein-Azie), enz. verzameld en in den handel gebracht.
8. Hij — minister -- was van gevoelen -- dat de Kamer moest ontbonden worden — zij — de Kamer — meende — dat de minister behoorde af te treden.

9. (Eén, Een) — (één, een) bleef achter — (één, een) school weg
 En sloop — terwijl men buiten vocht —
 Naar binnen voort — door steeg en krocht —
 — Het was de vaandrig van -t beleg —
 Bij elke zijstraat zag hij rond
 En zocht — tot hij het marktplein vond —
10. — Daar hebt gij Jan Van Schaffelaar — —
 (Weergalmt, Weêrgalmt) hij in zijn val —
 — Verbrast en deelt hem met (elkaar, el-
 kaâr) —
 En lescht uw heete gal — —

96.

1. Hij gaat naar haar toe en zegt — — Sta op —
 ongelukkige -- richt op het grijze hoofd — —
2. Zou het zwaard verteren — zou de pest woe-
 den — zou de booswicht zich in purper klee-
 den — en de ongeveinsde godsvrucht in kluis
 of kerker tranen storten —
3. Ha — vergeten eer ik dood ben —
 God — laat mij maar sterven gaan —
4. God — is het mogelijk — Leiden is gered —
5. Die tegen zich zelve kwaad is — voor wien
 zal die goed zijn —
6. De naam der eene was Margareta — die der
 andere Johanna — beiden waren vrouwen —
 welke veel goeds in deze streken deden —
7. Onder de landvoogden — die de Romeinsche
 keizers hierheen zonden — hebben er drie door
 groote daden uitgemunt — Drusus — Germa-
 nicus en Corbulo —
8. — — t Is uit — gij vindt uw graf, ramp-
 zaal'ge tochtgenooten — —

9. Ik vertrok --- na mijne moeder nog eenmaal omhelsd te hebben — om — haar nooit weder te zien —
10. Nergens — dacht ik — nergens — neen — Zal de zwerfster — -t beter vinden —
11. De uil verschuilt zich — s daags — maar --- s nachts gaat hij op roof uit —
12. En Nova-Zembla-s kust — draagt menschen op haar (boôm, boom) —
13. In welke stad van ons Vaderland vindt men het (depot, depôt) van koloniale troepen --

O E F E N I N G E N ,

WAARVAN GEEN REGELS ZIJN OPgegeven.

97.

1. Schrijft gij hoofdeel of hoofddeel, wereldeel of werelddeel, heilloos of heilloos, handoek of handdoek, schrijfout of schrijffout, musschenest of musschennest, broodronkenheid of brood-dronkenheid, voorrecht of voorecht, looppad of loopad en waarom?
2. (Alkmaars, Alkmaarsch) beleg is beken(d,t); van (Utrechtsch, Utrechts) dom weet ieder te te spr(e,ee)ken; op (Hollands, Hollandsch) duinen hebben vele(n) gewandel(t,d); (Neêr-landsch taal, Neêrlands taal) wordt door Neder-landers gespr(oo,o)ken en (Haarlems, Haarlemsch) linnen door velen gedragen.

3. Mijn broeder heeft zijn boek in de kast (gelegen, gelegd); mijne zuster heeft de perzi(k,kk)en (ingelegd, ingelegen); de koek is in de kas(t) (gelegd, gelegen); deze stad is driemaal (uitgelegen, uitgelegd) en die zaak is door hem (uitgelegd, uitgelegen).
4. (Nooit, Nimmer) zal ik de weldaden verg(e,ee)ten, die(n) hij mij(n) bew(e,ee)zen heeft.
5. (Nimmer, Nooit) heb ik kwaad van hem gespr(o,oo)ken en zal dat ook (nimmer, nooit) doen.
6. (Immer, Ooit) zal ik mijn best doen; maar mijn broeder heeft het (nimmer, nooit) gedaan.
7. Hebt gij (ooit, immer) zoo'n droomer gezien? (Immer, ooit) zit hij te slapen.
8. Ik heb (nog, noch) drie centen en vijf knik(k)ers overgehouden; maar hij (nog, noch) centen, (nog, noch) knik(k)ers.
9. (Nabij, Bijna) de school zijnde, viel hij en had in zijn val (nabij, bijna) eene glasruit (gebreekt, gebroken).
10. Die (eerlooze, oneerlijke) koopman heeft mijn(en) vader laken (verkoopt, verkocht) voor 5 gulden de(n) meter, hetwelk nog geen(en) rijksdaalder waar(d,t) is. Heeft hij mijn(en) vader bedrogen of gefopt?
11. Wacht, nu zal ik zusje (foppen, bedriegen)! Ik zal (haar, het) een(en) knol voor eene citroen in de hand stoppen.
12. Iemand, die(n) alles geloof(d,t), wat men hem zegt, noemt men (bijgeloovig, lichtgeloovig); maar iemand, die aan to(o)veren, spo(o)ken, enz. gelooft, heet (bijgeloovig, lichtgeloovig).
13. De misdadiger, welke(n) al zes (jaar, jaren) in

de gevangenis heeft (gedoorbracht, doorgebracht), heeft voor de jongste (misdaad, misslag) 15 (jaar, jaren) celstraf gekregen.

14. De houthakker (klooft, klieft, kluijt) het hout; de hond (klieft, kluijt, klooft) een been en het schip (klooft, klieft, kluijt) de baren.

98.

1. Omdat deze(n) man (zooveel, zoo veel) van kinderen (houd, hout, houdt) noemt men hem (kinderlijk, kindsch, kinderachtig).
2. Noemt men een grijsaard, die zijne (verstandelijke, verstandige) vermogens verloren heeft, (kinderachtig, kindsch, kinderlijk)?
3. Van personen, die als kinderen handelen, zegt men, zij zijn: (kinderlijk, kinderachtig, kindsch).
4. De slechte zoon van onzen buurman heeft een (onbuigbaar, onbuigzaam) gemoed.
5. Uw wandelstok is (buigbaar, buigzaam).
6. Eensklaps viel Herman (onbewust, bewusteloos) op den grond. (Verschrikt, Verschrokken) vlogen wij naar zijne moeder, die(n) (onbewust, bewusteloos) van den toestand (harer, haars) zoons was.
7. De kinderen gaan (naar, na) de school, (nadat, naar dat) zij (hunne, hare) lessen geleerd hebben.
8. Ik ga(at) Dinsdag naar de markt, (nadat, naar dat) het met mijn werk uitkomt.
9. Zondag kunt gij mij verwacht(t)en, (hetzij, tenzij) alleen of met mijn(en) broeder Gerrit.
10. Willem! gij moo(g,ch)t niet met mij naar Amsterdam gaan, (hetzij, tenzij) uw onderwijzer u toestemming voor die(n) (reis, rijs) geve.
11. Zouden wij naar het (v, f)eest gaan, (dewijl, terwijl) gij zoo gevaarlijk ziek li(g,ch)t?

12. Sommige menschen gebruiken (wel eens, wel-eens) slechte mid(d)elen, (terwijl, dewijl) zij denken, dat dit tot (hun, hen) voordeel strekt.
13. Ik zal hem altijd mijn(en) vriend noemen, (omdat, (opdat) hij mij het leven gered(t) heeft.
14. De ouders zenden hunne(n) kinderen naardeschool, (opdat, omdat) zij bekwame(n) menschen worden.
15. In uw(e) getuigenis ligt (veel, vele) waarheid, (nogtans, nochtans, althans, altans) kan ik ze niet voor waar aanneme(n).
16. De rivier (kruidt, kruit), (althans, altans, nogtans, nochtans) het wordt door den veerman gezegd(d,t).
17. (Hoewel, Hoe wel) hij weinig lust heeft te doen, wat ik zeg(t), (doch, toch) zal hij doen, wat ik wil.
18. Ik antwoord(d)e, dat dit (zoo veel, zooveel) te beter zou zijn, (doch, toch) hij uit(t)e de meening : »Neen, maar (zoo veel, zooveel) te erger.»

99.

1. Schrijft gij de volgende woorden op de eerste of tweede wijze ?

accijns of aksijns,
 banjo of bagno.
 boeljonkop of bouillonkop,
 adhaesie of adhesie,
 direkte of directe,
 bis of bies,
 courage of koerazje,
 medalje of medaille,
 adjunct of adjunkt,
 confuus of konfuus,

conscientiedwang of kon-
 sjensiedwang,
 felicitatie-brief of filisita-
 tiebrief,
 auksie of auctie,
 galanteriewinkel of galan-
 terie-winkel,
 bagaadje of bagage,
 compleet of kompleet,
 exerceeren of ekserceeren,

bureau of buro,	telegrapheeren of tille-
portefeuille of portefeuilje,	graveeren,
toast of toost,	cahier of kajee,
biljet of billet,	courant of koerant,
receptie of recepsie,	abzent of absent,
domineren of domineeren,	tifus of typhus,
amendement of amandement,	chocolade of chokolade,
industrie-school of industrieschool,	offizjeel of officiël,
tramway of tramwee,	offizjies of officieus,
kurieus of curieus,	cado of cadeau,
marcheeren of marsjeeren,	chiffonnière of sjiffonjerre,
cavalerie-kazerne of kavelderie-kazerne,	depôt of depo,
heerenlogement of heerenlozjement,	honorair of honoreer,
ordineer of ordinair,	collega of kollega,
correctioneel of korreczjoneel,	clericaal of klerikaal,
opereeren of opereren,	radikaal of radicaal,
	comptant of kontant,
	sirkel of cirkel,
	chais of sjees,
	liquideeren of likwideeren,
	occasioneel of okkazjoneel.

2. Geef van de hier opgegeven woorden eene verklaring.

127

Uitgaven van H. W. VAN MARLE te Arnhem.

A. C. Oudemans Sr. Bijdragen tot een Middel- en Oudnederlandsch Woordenboek, uit vele glossaria en andere bronnen bijeengezameld.

Van dit werk verschenen reeds vijf deelen, met de letters **A—R**, en één stuk der **S**, te zamen 255 vel druks *f* **32.05**.

Dr. A. de Jager. Voorlezingen over de Hollandsche taal, nagelaten door Mr. W. BILDERDIJK *f* **3.60**.

F. F. A. Busé. Beknopte Handleiding tot het aanleeren van het Dubbel-Boekhouden. Ten gebruike op H. B. S. voor jongens en meisjes, alsmede tot *zelfonderricht* *f* **1.80**.

Woordenlijst voor de spelling der Nederlandsche taal. In linnen rug, 240 pag. à 2 col. *f* **0.60**.

W. Koning. Eenvoudige leesstof voor de Volksschool. Tweede druk *f* **0.125**.
De derde druk is ter perse.

Iets voor Kinderen, door een vriend der jeugd. Tafel van vermenigvuldiging; maten, gewichten, munten en handelspenningen; schei-, zin- en toontekens; Romeinsche cijfers en verkortingen *f* **0.05**

